

„VÖG VOLAPÜKA”. YELOD KILDEGBALID.

Ninädalised nümas valik.

NÜM: 1. 2021 yanul. Pads: 1 jü 12

Pötü yelacen.....	4
Kvärep e rids (fa ‚Aisopos‘).....	4
The Oak and the Reeds	5
[Stimatituls datuvala] (fa ‚Schleyer‘).....	5
Vönaoloveikod stimabik (fa ‚Frank Roger‘).....	5
Sluds kadäma	6
1	6
2	6
Plin smalik. Kapit: 8	6
Dog elas ‚Baskervilles‘. Kapit telid (dil folid)	8
<i>Vöds nitedik anik</i>	9
Volapükanes dö datif (fa ‚Daniil Morozov‘).....	9

NÜM: 2. 2021 febul. Pads: 13 jü 20

O Volapükaf lens valöpo!	11
Volapükanes dö datif (2)	11
Slud kadäma	12
Dog elas ‚Baskervilles‘. Kapit kilid. Säkäd	13
Plin smalik. Kapit: 9	14
El Henri Cartier-Bresson dö fotograf.....	15

NÜM: 3. 2021 mäzul. Pads: 21 jü 28

O Volapükaf lens valöpo!	16
Volapükanes dö datif (3)	16
Vöds balid ko el „r” in Volapük.....	18
Dog elas ‚Baskervilles‘. Kapit kilid (dil telid)	18
<i>Vöds nekösömik</i>	19
Plin smalik. Kapit: 10	19

NÜM: 4. 2021 prilul. Pads: 29 jü 40

O Volapükaf lens valöpo!	21
Rat e leefad (fa ‚Aisopos‘)	21
The Rat and the Elephant.....	21
Smilobsös ko datuval!	22
<i>De „ol” love „om” lü „or”</i>	22
<i>Rigädavödem</i>	22

<i>Pläned fa el Hermann Philipps</i>	22
<i>Vp pro jevods (!?)</i>	23
<i><Vödem rigädik></i>	23
<i>El *oal</i>	23
Dog elas ‚Baskervilles‘. Kapit kilid (dil kilid)	24
Volapükanes dö datif (4)	25
Plin smalik. Kapit: 10 (fin)	26
Konotüls e cogeds	27
[Benovip]	27

NÜM: 5. 2021 mayul. Pads: 41 jü 48

O Volapükaf lens valöpo!	29
Nelaidikos nedeädöfik (1). Fa ‚Frank Roger‘	29
Konotül	30
Volapükanes dö datif (5)	31
Dog elas ‚Baskervilles‘. Kapit kilid (dil folid)	31
Plin smalik. Kapit: 11	32

NÜM: 6. 2021 yunul. Pads: 49 jü 60

O Volapükaf lens valöpo!	34
Nelaidikos nedeädöfik (2). Fa ‚Frank Roger‘	34
Volapükanes dö datif (6)	35
Hipuls e frogs (fa ‚Aisopos‘)	36
Dog elas ‚Baskervilles‘. Kapit kilid (dil lulid)	37
Plin smalik	38
<i>Kapit: 12</i>	38
<i>Kapit: 13</i>	39
Coged Lireyeänik vönädik	41
Nunedapenäd cogik su lecek in nimagad	41

NÜM: 7. 2021 yulul. Pads: 61 jü 72

O Volapükaf lens valöpo!	42
Hiel Alrond e renar magivik (1). Fa ‚Evgeny A. Khvalkov‘	42
Plin smalik. Kapit: 13 (fin)	44
Dog elas ‚Baskervilles‘. Kapit kilid (fin)	45
Volapükanes dö datif (7)	46
Nuns	47

NÜM: 8. 2021 gustul. Pads: 73 jü 84

O Volapükaf lens valöpo!	49
Poedots anik fa el Gunther Hotz	49
<i>Gadadiül</i>	49
<i>Haydfloredil</i>	49
<i>Buegabled</i>	50
<i>Leigätods</i>	50
<i>Noet</i>	50
El Goethe ettimo ed attimo	51
<i>Frogs</i>	51
<i>Lesetül ela ‚Goethe‘</i>	51
Hiel Alrond e renar magivik (2). Fa ‚Evgeny A. Khvalkov‘	51
Jenöfots anik dö ‚Morgenstern‘	53
Dog elas ‚Baskervilles‘. Kapit folid. Siör: ‚Henry Baskerville‘	54
Plin smalik. Kapit: 14	55

NÜM: 9. 2021 setul. Pads: 85 jü 92

O Volapükaf lens valöpo!	57
Fabs dö nims (1). Fa ‚Evgeny Khvalkov‘	57
Fables about Animals (1)	57
Kadäm mu kaotik Volapüka (1). Fa ‚Daniil Morozov‘	58
Plin smalik. Kapit: 14 (fin)	60
Konotül	60
Dog elas ‚Baskervilles‘. Kapit folid (dil telid)	61

NÜM: 10. 2021 tobul. Pads: 93 jü 100

O Volapükaf lens valöpo!	62
Fabs dö nims (2). Fa ‚Evgeny Khvalkov‘	62
Kadäm mu kaotik Volapüka (fin)	63
Plin smalik. Kapit: 15 (dil 1 ^{id})	64
Dog elas ‚Baskervilles‘. Kapit folid (dil kilid)	65

NÜM: 11. 2021 novul. Pads: 101 jü 112

O Volapükaf lens valöpo!	67
Sap roaga (1). Fa ‚Frank Roger‘	67
Fabs dö nims (3). Fa ‚Evgeny Khvalkov‘	69
Tims gramatik (fa ‚Schleyer‘)	69
Dog elas ‚Baskervilles‘. Kapit folid (dil folid)	69
Volapükanes dö datif (8)	70
Liseds bevüresodik Volapükanas	72
Plin smalik. Kapit: 15 (dil 2 ^{id})	72

NÜM: 12. 2021 dekul. Pads: 113 jü 120

O Volapükaf lens valöpo!	
Sap roaga (2). Fa ‚Frank Roger‘	74
Plin smalik. Kapit: 16	76
Fabs dö nims (4). Fa ‚Evgeny Khvalkov‘	76
Volapükanes dö datif (9)	76
Dog elas ‚Baskervilles‘. Kapit folid (dil lulid)	78

Läükots	79
3654. If dat. vpa. vilomöv, nidön me tiäds : binomsöv Tiäds oma :	79
3226. Vp. jevafes (!?)	79
Briefentwurf an Schleyer (C. Morgenstern)	79
Bükapöks peküpöl	79
Registar materas yeloda lölik	80
<i>Lautans materas Volapükik</i>	80
<i>Lautans vödemas ini Volapük petradutölas</i>	80
<i>Vöds nekösömik</i>	80
<i>Pösods anik pemäniotöl</i>	80
<i>Jenotem e nuns Volapükamufa</i>	80
<i>Dö noms Volapüka</i>	81

Nüm: 1. 2021 yanul. Pads: 1 jü 12.

PÖTÜ YELACEN.

Yel epasetiköl enemögükon alane jenöfükami disinas mödik. Läbo Volapük, kel sis lunüp pagebon mödadilo danädü bevüresod, no ejinon reafön ini mistad. Pos nepub grupas ela ‚Yahoo!‘ ün 2019 Volapükagrup pö ‚Facebook‘ ävedon bevüresodatop pöpedikün Volapükaneffa. Bevüresodatop nonik binon dialik, e plu veütos, das Volapükans etuvons medi ad laibinükön kosami ko ods. If el Facebook umoiönöv, otos ojenonös nogna! Bepiks nitedik anik id äjenons (liedo suviküno Linglänapüko) bevü limans grupa: „Volapükan“ < pö el ‚Discord‘ (<https://discordapp.com/channels/595550942171103263>)‘). Pük obsik i päpakon da sogädaresods votik; samo kadäman: ‚Igor Wasilewski‘ < eprimom ad kibön delabuki pö ‚Twitter‘ tiädü „Brefobüo“ (<https://twitter.com/brefobuo>)‘. El ‚Reddit‘ i labon topäti soga bevünetik Volapüka (<https://www.reddit.com/r/Volapuk/>)‘.

Bevü pübots veütikün äyela vilob mäniotön vödalisedi gretik pro Deutänapükans no nog pefimeköli ä fa cifal: ‚Hermann Philipps‘ < paredaköli e dabükoti pro konletans ela „Plin smalik“ Volapükik. Dabükot telid geidiana fa els ‚O. Kausch‘ e ‚M.-R. Tommasi‘ tefü menods Volapüka timü ‚Schleyer‘ (<https://yadi.sk/i/OZ0epkPrRXjJ2A>) id esüükon nitedäli Volapükavanas. Id äklatos, das kadäm äbejäfön säkädis saidiko mödikis. In nüm at igo sluds anik kanons panotükön. Süperö! föfiö! o kadäm!

Bo ün yel epasetiköl te lovesum obik redakama tefü el „Vög Volapüka“ esäkuradükön obi demü leveüt voboda at. Ye danädü yuf kevobanas laidik redaka, efe flenas: ‚Hermann Philipps‘ e ‚Oleg Temerov‘ < kanob fövön pübi gaseda obsik nen fenikam tuvemik.

Yel nulik oblinonös Volapüke progedi magifik sümik, ed alane gudikünosi valik!

Redakan: ‚Daniil Morozov‘ <dispenäd>.

<Pad: 1.>

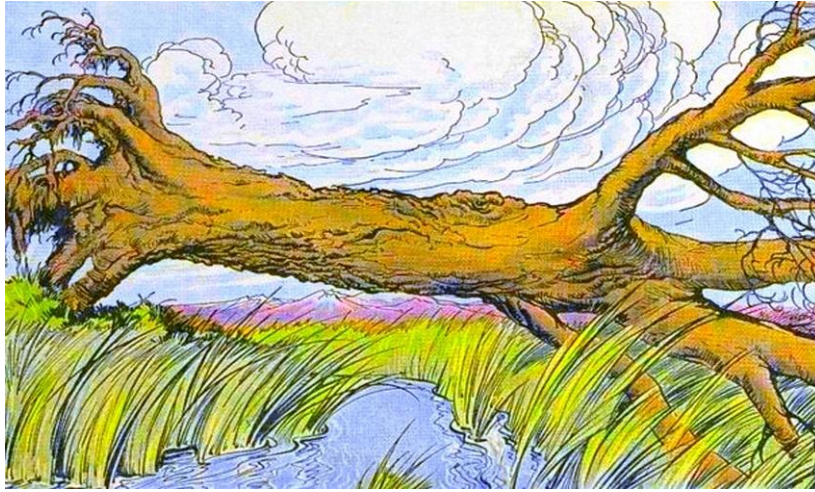
KVÄREP E RIDS.

Se ‚The Æsop for Children, Rand McNally & Company, Chicago‘, 1919, petradutöl fa ‚Hermann Philipps‘.

Kvärep gianagretik ästanon nilü bluk, in kel rids lunedik anik äglofons. Ven vien äbladon, kvärep gretik älöstanon pleidiko ko letuigs tum oka äl sil älüodöls. Ab rids äblegikons donio in vien, ed äkanitons lügiko e ploniko.

„Labols kodi ad plonön“, kvärep äsagon. „Vienil pülikün, kel fridükön sürfati vata, koedon olis blegükön kapis olsik. Obo ye: kvärep nämädik < stanob löiko e fimiko lo tep roröl.“

„No kudolös tefü obs“, rids ägespikons. „Viens no dämükons obis. Blegikobs lo ons, e somo no brekobs. Olo, ön pleid e näm löliks ola, jünü ätadunol lebladi onas. Ab fin okömon.“

Du rids so äspikons, tep vemik älüjutedon nolüdao. Kvärepe ästanon pleidiko ed äkomipon ta tep, du rids yilidöl vemo äblegikons talio. Vien ävemükon mekadami okik, e sunädo bim gretik ädofalon me vuls pisesleitöl, ed äseaton bevü rids pidöl.

Binos gudikum ad yilidön, if binosöv fopik ad tadunön, kas ad tadunön fümädälo, e padistukön.

<Pad: 2.>

THE OAK AND THE REEDS

A Giant Oak stood near a brook in which grew some slender Reeds. When the wind blew, the great Oak stood proudly upright with its hundred arms uplifted to the sky. But the Reeds bowed low in the wind and sang a sad and mournful song.

“You have reason to complain,” said the Oak. “The slightest breeze that ruffles the surface of the water makes you bow your heads, while I, the mighty Oak, stand upright and firm before the howling tempest.”

“Do not worry about us,” replied the Reeds. “The winds do not harm us. We bow before them and so we do not break. You, in all your pride and strength, have so far resisted their blows. But the end is coming.”

As the Reeds spoke a great hurricane rushed out of the north. The Oak stood proudly and fought against the storm, while the yielding Reeds bowed low. The wind redoubled in fury, and all at once the great tree fell, torn up by the roots, and lay among the pitying Reeds.

Better to yield when it is folly to resist, than to resist stubbornly and be destroyed.

<Pad: 3.>

[STIMATITULS DATUVALA.]

If datuvan Vpa vilomöv ad pajönükön me tituls: binonsöv **tituls oma**:

1) **Pädan** plödü dün; 2) **klänakameran** papik [,Päpstlicher Geheimkämmerer’]; 3) laban **könas** papik largentik tel ; 4) laban diploma ä köna voladajonäda di **,Chicago’**; 5) liman sogoda gönü nolam, literat e lekan in **,London’**; 6) **datuvan** Vpa; 7) **cifal** Vpaklubas valik; 8) **redakan** Vpacalableda cifik. (Ab nümed ebo at, efe 8^{id}, lonöfon te nog jü 1896, 12, 31.) 9) **Poedan** tefü poedots mödik Deutänapükik e latiniks... (Too: ‚vanitas vanitatum’!).

Ma „Vpabled lezenodik”, 1896, nüm: 192 (dekul), pad: 808. [Rigäd.]

<Pad: 3.>

VÖNAOLOVEIKOD STIMABIK.

Konotil vemo brefik fa hiel Frank Roger; petradutöl fa hiel Hermann Philipps.

Demü dinäds noganükamik fütür ya eprimon ädelo.

<Pad: 3.>

SLUDS KADÄMA.

Ün tobul äyelik limans kadäma esludoms ad dasevön vödis sököl asä calöfikis.

1.

lovegen (subsat) ‚transgenderity‘.

lovegenan (subsat) ‚transgender, trans (somebody not identifying with his/her biological sex)‘.

lovegenik (ladyek) ‚transgender (not identifying with one’s biological sex; also: adhering to a non-binary notion of gender)‘.

2.

dodod (subsat) ‚dodo‘, ‚dronte‘ (böd edadeadöl: ‚Raphus cucullatus‘ ü ‚Didus ineptus‘).

Vöd at pägebon fa el Ralph Midgley pö tradut konota dö ventürs jiela Alice in Stunalän ed äbinon leigätod legudik, ab lunüpo no äkomädon in vödabuk ömik.

<Pad: 4.>

PLIN SMALIK.

*Fa ‚Antoine de Saint-Exupéry‘. Tradutod Volapükik fa ‚Ralph Midgley‘.
Redakam fa ‚Daniil Morozov‘ e ‚Hermann Philipps‘.*

Kapit: 8.

Ya suno esevedikob dö pats mödikum flori et teföls. Su planet plina smalik ai ädabinons flors mu balugiks; pidekons me ked balik florabledas, tio no älabülons gluni, ed ätupons neki. Äpubons gödo bevü kebs, e poso äfainikons deadio tü soar dela ot. Ab flor et seimna isproton de sid pilovepolöl se top nesevädik seimik. Kludo plin smalik älulogetom ko küpäl vemik sprotiani at, kel no äsümon ad sprotians votik. Ga äkanon-la dutön lü bid nulik ela ‚baobab‘. Ye soväd pos tim brefik istopon ad glofön, ed ijäfikon me preparams pro daved flora. Plin smalik, kel äkomom pö fomam floragnoba gianagretik, kuratiko äbüosenom, das pubod milagik ösüikon; ab flor — jelü cem grünik oka — leno äfinükon preparami oka ad jonön jöni okik. Kälöfo ävalon kölis okik. Nevifiko äkloton oki; äleodükon gütöfiko florabledis okik bal pos votik. No ävilon jonön oki ko logot fronülik ä slapik, äsvo pops. No ävilon pubön ön mod votik ka pö sömitamapün jöna nidik okik. O! si! Kio leplitiälük äbinon! Klün klänöfik blümüköl ona äläidulon dü del bal pos votik. E poso ün göd seimik... ekö! ebo ün tim sülöpikama sola fino ijonon oki.

E flor, kel ivobon sovemo leziliko e leodiäliko, äsagon cavölo:

„Ag! No nog egalikob lölöfiko... Begob ole pardi... Herem lölik oba nog brulon...”

Plin smalik täno no äkanom taetön stunidi oka:

„Kiojönük binol!”

„Vo-li?” flor ägespikon nelaodiko. „Zuo pemotob tü timül ebo ot, ven sol epubon...”

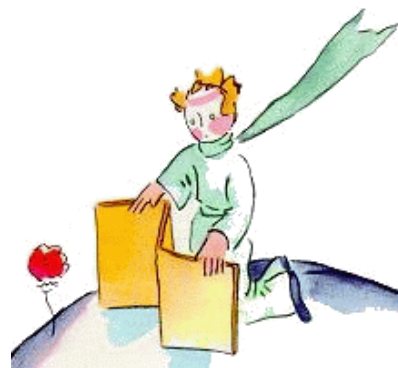

Plin smalik idaseivom gudiko flori, efe das leno äbinon neflagiälik; ab kio fäküköl äbinon!
„Äsä niludob, anu binos tim janeda”, sunädo äläspikon, „plidö! binolös so flenöfik kol ob ad kälälön obi!...”

E plin smalik ön kofud vemik, ituvölo gifülömi labü vat flifik, düniäliko äbötom vati flore.

So pos tim brefik äprimon ad tomön omi sekü pleidäl e natäl boso badocedik oka. Samo ün del seimik, äspikölo dö spins okik fol, äsagon pline smalik:

„Nu tigrids kanons kömön; leno dredob demü kralns onsik!”

„Tigrids no dabinons su planet obik”, plin smalik ätäspikülom, „zuo tigrids no fidons yebi.”

„No binob yeb”, flor ägespikon nelaodiko.

„Pardolös obe!...”

„Dredob demü nos tigridi teföl, ab luvien binon pö ob jeikik. Ba labol-li vienajelömi?”

„Jeik luvienas... Atos binon neläb pro plan”, plin smalik äküpetom. „Flor at davedükon fikulotis mödik...”

„Alsoaro pladolös obi disi klokäd! Binos vemo koldik lomü ol. Pö ol atos badiko peblimon. Utöpo, kiöpao ekömob...”

Ab äropon oki. Ikömon fomü sid. Leno äkanon sevön dö vols votik. Äjemikon, bi piküpodon pö steifül ad ludatikön lugi so balugäliki. So äkögon telna u kilna ad kodädön pline smalik atosi:

„Vüö! Kitopo binon-li vienajelöm?”

„Äprimikob ad sukön oni, ab äspikol lü ob.”

Täno ävemükon kögi oka, dat alo ösenälomös dalepidi!

Dubo plin smalik to lelöf ladöfik oka suno äprimom ad dotön tefü on. Äträitom fefiko luspikotis neveütik flora, ed ävedom vemo neläbik.

„No äsötobös leililön oni”, älükonfidom obe ün del seimik, „bi neai mutoy demön sagi floras. Te mutoy lelogön e smeilön onis. Flor obik äväpon su planet oba, ab no äsevob, vio äkanob

fredikön dö atos. Spikot ut dö kral, kel sovemo efavükon obi, te esötonös sofälükön obi...”

Nogna älükonfidom obe:

„Ettimo esuemob nosi! Esötobös cödön oni demölo no vödis, ab dunis! Ägevon obe väpi e nidi. Neai esötobös mofugön! Esötobös küpön sofaladäli ona to käfods pülik ona! Kiotaöfiks flors binons! Ab äbinob tu yunik ad sevön, vio äsötöy lelöfön oni.”

[Fövat.](#)

<Pads: 4–7.>

DOG ELAS ,BASKERVILLES’.

Fa hiel ,Arthur Conan Doyle’. Petradutöl fa hiel ,Oleg Temerov’. Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ,Daniil Morozov’.

Kapit telid (dil folid).

„Mutob danön oli”, ,Sherlock Holmes’ äsagom, „das eküpälükol obi ad jenet, kel fe labon semosi nitedik. Ettimo älelogob küpetis dö atos pö gasesds seimik, ab ottimo muovemo äjäfob me din smalik et tefü kameds di ,Vaticano’, e demü ledesir obik ad dunön plitodi papale äneküpob nünis dö jenots ömik nitedik pö Linglän. So yeged at ninädon-li jenöfotis notidik valik?”

„Si!”

„Täno nünlös obe utis klänädik!”

Ibiegom pödio, ikoboyümom doatafinotis okik ed ädajonom logodanotodi süenikün e nenbümicödiküni okiki.

„Dinü utos, kelosi okonob,” dokan: ,Mortimer’ < äsagom, kelan äprimom ad jonülön malotis fäka vemik seimik, „anu küpetob, das no enotükob oni alseimane. Kod obik ad negivön atosi pö vestig büvestigacödalefa binälon in utos, das men labü lüälastad nolavik vitonös ad baisenälön cedi sogädik tefü gid lukreda pöpedik. Id älabob kodi zuik, das ,Baskerville Hall’, äsä gased steton, fe oblebonöv labülalabik, üf bos, gretüköl repüti ya go glumidiki ona, pudunonöv. Demölo kodis bofik at, isludikob, das ägitätob ad notükön utosi nelölöfiko, kelosi äsevob, bi nos gebovik gudik üsekonöv se atos; ab kod nonik dabinon, das no bitoböv notodäliko kol ol.

Maräd pabelödon vemo selediko, ed utans, kels lödons us näi ods, kobikons saidiko suvo. Demü kod at vemiko äkosädob ko söl: ,Charles Baskerville’. Pläamü söl: ,Frankland’ de ,Lafter Hall’ e söl: ,Stapleton’: natavan < men benodugälük nonik komon love fagot mö liöls mödik. Siör: ,Charles’ äsoalükom oki, ab äfädos, das maläd omik ikosükön obis, e kobäd pö jäfäl kol nolav älaibinükön kosädi vü obs. Iblinom nünodis nolavik mödik de Sulüda-Frikop, ed ünü soars leplüdik mödik ämuadobs odi, äbepikölo naatomi leigodik bojemanana e hotentota.

Ünü muls ömik lätik aiplu ädaseivob, das nevasit siöra: ,Charles’ < vemo ätutöbidon. Äträitom fefiko konädi ut, keli eloreidob ole, so fefiko das, toä äspatom love glunidalabs ga löniks, nos ämüton-la omi ad lovegolön da mar neito. Atos lüjjonon-la nekredovik lü ol, o söl: ,Holmes’! ab voiko äsüadam, das fät lejeikik et maston dö dafamül omik, e verato lifanotets penädik rivovik dö ruröletans omik no ätrodons. Kom bosa lenaudodik laidiko ätikologädon lü om, e semikna äsäkom obe, va föro ilogob-la dabinani bisarik ud ilielob-la vaulön dogi pö tävs sanavik neitik obik. Dö lätikos äsakom obe suvikna, ed ai me vög dremöl sekü fäkäd.

Kleiliko memob soari mö vigs za kil bü jenet deidöl, ven elüvegob lü lödöp omik. Äfädos, das ästadom pö domayan. Idenexänob de kabriolät obik ed ästanob po om, ven äloegob dalogetön logis omik love jot obik e lulogön omi labü logod lejekik bei ob. Igüflekob obi vifiko e te dü timil äloegob vegön bos, kel älüjjonon lü ob as bubül gretik blägik, pö finot fagikum nüvegamöpa. Äfäkädöm ed ädredikom so vemo, das pämutob ad doniovegön lü top, kö nim äkomon, ed ad sukön oni züo. Imoikon, ye jiniko jenot levemo imagädon pö tikäl omik. Äblibob lä om dü soar lölik, e demü jenot et, ad plänön fäki, keli ijönülom, ilükonfidom obe kipedio namapenädi, keli eloreidob ole mubalido. Emäniotob jenotili at, bi niludob veüti seimik ona tefü lügadramat üjenöl, ab ettimo

äsüadob, das din äbinon go komunik e fäkäd omik no älabon gidükamakodi.

Ebo ob äkonsälob siöre: ‚Charles‘, ad tävön lü ‚London‘. Äsevob, das lad omik piglepädon, e muif laidik, kel ädämükon omi, do bo ämuton pakodidön magälöfe, klülädo änüvobedon fefiko sauni omik. Äspetob, das muls ömik pö säjäfälükam zifa ükoedons gekömön omi as ülifiköl. Söl: ‚Stapleton‘: flen kobädik, kel äkudom vemikumo tefü stad sauna omik, äbaicedom ko ob. Ab tü timül ebo lätik katastrof at jeikik ikömon.

Tü neit deadama siöra: ‚Charles‘, posä hiel ‚Barrymore‘: domal < isetuvom koapi etana, ilesedom hiel ‚Perkins‘: monitanadünan < monitafo lü ob, e kodä nog ägalob to lat, äkanob rivön eli ‚Baskerville Hall‘ no latikumo ka mö düp bal pos jenot. Iblufob ed ifümükob jenöfotis valik, kelis imäniotob pö vestig. Isökob futanüpedotis donio ve lael taxudik, ilelogob topi nilü yan äl mar, kö äjinom stebön, iküpob cenı foma nüpedotas po top at, iküpälob, das futanüpedots nonik plä uts hiel ‚Barrymore‘ äkomädons su gronaglun müdik, ä fino kuratiko ivestigob koapi, kel pädoaton fa nek bü lüköm obik. Siör: ‚Charles‘ < äseatom su logod okik, tenükölo namis äl flans, doats omik ägleipons gluni, e logodalienäds omik pämfomons konvuliko me fäk seimik so muvemik, das töbo ifümükob dientifi omik. Fümiko viod kopik nonik alseimik äkomädon. Ab lesag lugik bal pisteton fa ‚Barrymore‘ pö vestig. Äsagom, das retods nonik äkomädons-la su glun zü koap. Äneküpom onis. Ab äküpedob utis bosilo fagoto, ab brefobüikis e kleilikis.”

„Nüpedotis-li?”

„Nüpedotis.”

„Uts manik-li u vomiks-li?”

Dokan: ‚Mortimer‘ < bisariko älogedom obis dü timül, ed ägesagom tio vispölo:

„O söl: ‚Holmes‘! uts äbinons nüpedots yagadoga gianik!”

[Fövot](#) konota ofovon ün febul.

Vöds nitedik anik.

nünods = Lingl. ‚information, data‘ (vöd siämaröletik: „notets”).

vispön (lov.) = ‚to whisper‘ (dö dun mena; värb neloveädik sümik: visipön < tefon natapubodis, sevabo vienili, vati nelaodikis...).

<Pads: 7–10.>

VOLAPÜKANES DÖ DATIF.

Fa hiel Daniil Morozov: vicifal.

Datif binon deklinafom patik Volapüka. Viovemo veütik binon, jenöfot et jonülon, das yeged Volapükik balid ela „Volapükagased pro Nedänapükans” eprimon me gebäd datifa: „Volapükaflenes obsik ed utanes, kels nitedälons in Volapük”. Tapladü deklinafoms votik, datif binon fümöfik pö cein seta, äsä penunos in bagaf teltumdegtelid ela „Gramat Volapüka”, sevabo: „Pö loveükam seta dunalefomik in sufalefom, demod ai blebon demod e kludo bleibon binön in datif. Sam: jipul at egivof **söre oka** buki < buk pegivon fa jipul at **söre oka**.” Ye gebäd verätik datifa in Volapük jinon binön fikulik pro slopans nutimik püka at, bi suvo davedükon pölis. Kodidob atosi defe nünas zesüdik in gramatibepenot calöfik; fe hiel Arie de Jong saido epebenom patädıs deklinafoma at, ab liedo enunom nosi dö sinifs datifa e jäfid demoda pö set. Cedü ob, sekü atos Volapükans nüblinons ini Volapük sinifis ömik datifa in natapüks difik komädölis, e pöls süikons. Binos nitedik, das säkäd ot ädabinon igo timü ‚Schleyer‘; hiel Oskar Kausch: Volapükan famik < äpenom tefü atos: „Pökoy suvikumo tefü geb verätik datifa, ka tefü ut genitifa. Datif pötöfon pö säk: „kine-li?” „lü kin-li?” („kime-li?” „lü kim-li?” „kife-li?” „lü kif-li?” „kise-li?” „lü kis-li?”) e binon deklinafom kilid subsata u lölotas vödäs ko on. Geb datifa sio binon boso fikulikum. Ye if tikoy kuratiko, i deklinafom at no binon fikulik” (el „Volapükabled lezenodik”, yel: 1903, pad: 1104; vödem rigädik: „Pökon ofenikumo tefü gebam velätik kimefala ka kimafala. Kimefal pötom säke:

„kime“ („kife“, „kise“)? e binom deklinafal kilid subsata u lölotas oma. Gebam kimefala binom jeniko boso fikulikum. Yedo, if tikon kulädiko, i deklinafal at no binom fikulik“).

Ad büoneletön säkädi tefik ün fütür esludob ad numädön e kaladön sinifis Volapükik datifa leigodü pats tefik natapükas anik. Pro zeil at evestigob vödemis dasamik Volapükik (materis ela „Volapükagased pro Nedänapükans“, diateki nulik, eli „Gramat Volapüka“ fa el de Jong, eli „Bienalak“, vobotis anik ela ‚Krüger‘) sa vödalisedis konfidovik. I lised de cifal: ‚Hermann Philipps‘ < ko tikodayumäts tefik efruton obi, bi danädü doküm et eküpob patöfis nitedik anik datifa. Jenöfo el Hermann Philipps it büikumo ka ob äprimom ad penön yegedi yegäde ot pidedietöli. Bo labom tikamagotis nitedik votik, ed onotükom ün fütür voboti lönik okik dö säkäd fikulik at.

Valemo subsat in datif malon getani (dina u nuna). Sinif valemik at kanon padilädön ad ans dabinitikum.

1. Getan.

1.1. Datif pö värb.

Sinif at datifa süikon pö värbs giva, geta u labükama. I kanon palovegivön din neyegik (cal, tikod, patöf, ...). Numädobös värbis tefik! Semikna vü kläms panunos, das ma vödems dabiniik sotüls anik gebäda mögons-la, sevabo värb nu äreigülön me kusatif bal, täno me kusatif sa datif.

- *blinön, geblinön, loveblinön* (eke bos), *seablinön* (sam: *äbakoms ziliko **bodi, keli äseablinoms** aldeliko **menes** pro janed*), *lüblinön* (sams: „votükams, kels **pelüblinons Volapüke**“; „alan <...> **älüblinon** nesekidiko de od votükamis **ini Volapük**“; „feits <...> **elüblinons dine** siblimik obsik *dämi mu vemiki*“).
- *bötön* (eki, eke). Sam: **äbötom lotanes** oka zibädis lehitik.
- *büdakipön*. Sam: Redak **büdakipon oke** gitäti ad refudön notedis.
- *dagetön* (eke bos). Sam: ad käledön komoti Goda, keli **edagetom oke** ko blud lönik okik (duns paostolanas: XX, 28).
- *dajfidön* (eke bos).
- *dajonön* (eke bos; oki eke, lo ek).
- *dalabükön* (eke bos). Sam: äpromom ad **dalabükön oni ome e posbinükäbefe** omik.
- *debön* (eke bos).
- *dilön* (eke bos). Sam: *dilön ode, odes bos*. I daloy vitön gebädi datifa pö värb at, sevabo stukots sököl mögons: „*dilön bos bevü seimans*“, „*dilön bos ko ek*“.
- *ditibön* (eke bos). Sam: **ditibön liegi kemenes**.

[Fövot](#) ofovon.

<Pads: 10–12.>

Nüm: 2. 2021 febul. Pads: 13 jü 20.

O Volapükaflens valöpo!

Memob gudiko, vio bü lunüp ästunob, posä inünömiolodob tidabukis tel Volapüka (fa els ‚Charles Sprague‘ e ‚Ralph Midgley‘) ed iküpob disti gramatik ömik bepenotas et de od. No äkanob suemön, kelan lautanas bofik ipöloom, e nüns saidik ädefons bevüresodo ad kleilükön obe patis mödik Volapükajenotema. Sis ettim mödikos evotikon, e num fonätas veütik dö Volapük e jenotem ona bleibon gretikumön bevüresodo. Enu resodatoped labü maters bukemas Nedänik efinükon notükami vobotas cifik fa el ‚Arie de Jong‘ püki obsik tefölas (ekö! ladet: <https://www.delpher.nl/nl/boeken/results?q!%5B%5D=%28creator+exact+%22Jong%2C+Arie+d%22%29&coll=boeken>).

Ye — ad stun levemik oba — dinäd bal no jinon votikön: mödikans igo no steifülons ad dibätükön nolis primik okas tefü Volapük dub dupadam u stud lebukas klatädik. Bü yels anik seman älesagon obe, das vödabuk mödapadik öbinon-la danaütik, ed öbinos-la frutikum ad meköm sukiani bevüresodik, medü kel alan vifo ökanon tuvön leigätodi Volapükavöda zesüdik. Süadob, das geb vödabuka kösömikum pro zeil ot frutonöv valanis vemikumo, bi pö küp fädik su pad paneodöl vödas votik ko stamäd ot seivoyöv mödikumosi dö defomamavöd: dil gramata ko veüt vemik in Volapük; ab atos ya binon ced bäldana, kel dredöfom ad gebädön eli *glosbe.com*.

Sevob nosi dö fütür. Ba mens okösömons ad nüpladön ini breins okas lektinaparatis smalik, sekü kelos osevons pükis valik, keninükamü Volapük yela alik dabina onik, e methods votik studa no ozesüdons. Too cedob, das nu penäds mödapadalunik anik nog digädons nitedäli. Klu vipom alane ventüris stunidabik pö täv ini Volapükän ma kaeds vönädik fomü lebuk redakan:

‚Daniil Morozov‘ <dispenäd>.

<Pad: 13.>

VOLAPÜKANES DÖ DATIF.

Dil telid. Fa hiel Daniil Morozov: vicifal.

1.1. Getan. Pö värb <föv.>.

- *dütedön*. Sams: „**Vödastabe** ot **dütedoy vödi**: ‚sunu‘ <...> e vödi: ‚savitri‘: sol (‘generator’) <...>“; „**Pedütedom midunanes**“ („Marcus‘: XV, 28); „**Pedütedom bevü midunans**“ („Lucas‘: XXII, 37); „*If demoy te sinifi vödas, aniks subsats, ladyeks e pönops, kels seimiko u bosilo notodons fomälodi numa, kanonsöv **padütedön numavödes nefümik**“ (el „Gramat Volapüka“, bagaf: 69).*
- *dütön* (eke bos; sam: **dütön oke** kläno moni), *midütön* (**oke dili mona, bosu suäma**).
- *lüdutükön* (eke bos). Sam: *ma mafäd lekreda, keli God **elüdutükom one*** (elanes di ‚Roma‘: XII, 3).
- *gaenön*. Sam: **gaenön Volapüke** limanis nulik.
- *gebidükön* (eke bos). Sams: „**gebidükobs** gasedi **Volapükanes**“; „**ägebidükom ome** bukemi“.
- *geridön*, *gerükön* (eke bos), *gerükotön* (eke bos; sam: **Ägerükotof dili spoda okik in Volapük e gasedis ömik se yels balid Vpa cifale telid**).
- *givön*, *gividön*, *degivön*, *gegivön*, *gevön*, *legivön*, *lügivön*, *nügivön*, *lovegivön*, *lovegevön*, *seagivön* (eke bos), *givulön* (sam: **ogivulob ole** vilöfo dämi), *givulidön* (eke bos), *kegivön* (eke bos; sam: **äkegivom ome** komandapenädi lü ‚Lyon‘), *givülön* (eke bos; sam: **pösod bal, kele kadämans votik givülons** nämäti semik).
- *gönädön*. Sam: *Cal potacifa äbinon goldinameinäd veratik pro **utan, kele** cal at **pigönädön***.
- *kalükön* (eke bos). Sams: *No **kalükolös omes** sinodi at!* (duns paostolanas: VII, 70); *atos **pekalükon ome** as gid* (elanes di ‚Roma‘: IV, 3).

- *komitön* (eke bos).
- *kospolön* (sam: *luvien äkospolon omes flumi benosmela*), *lovepolön* (eke bos).
- *kredidön, mikredidön* (eke bos).
- *kulön*. Sam: *mans bafik at äsvo äkuloms Vpe dönu vegi se xil ini vol lölik*.
- *lärnükön* (eki seimane). Sam: *As pulil degtelyelik pälärnükom jukele*.
- *läükön* (bose, lä bos). Sams: „*eläükobs lä nüm* lätik tiädabledi pro utans, kels vipons ad kipedön timapenädi”; „*oläükon lä xamavobod oka i vödemi rigädik*”; „*Völadeke bisarik et äläükom dispenädi*”. Datif äkomädon pö värb at te balna, bo sekü cänid värba loveädik voik ko ut loveädik demodik sümik: *lüükön*.
- *lүүükön* (bose seimosi). Värb at i pagebon as ut metaforik saga. Sam: *Cedü ob ba komandabos, ad lүүükön pönopes löpik nog pönopi bal...* (el „Gramat Volapüka”, noet: 8).
- *ledutükön*. Sam: *edadeidom in Kanaän netis vel, ed eledutükom länis onsik ones* (duns paostolanas: II, 19).
- *lenükön*. Sam: *älenukoms ome mänedi leredik* (,Matthaeus’: XXVII, 28).
- *lofön, lülofön* (eke bos).
- *loveädön* (yegode, ad yegod). Sams: „värb loveädik *loveädön vobedi oka ad yegod*” (vödabuk gretik), „*Yegods binons gramatiko dins, keles värb kanon loveädön vobedi oka*” (el „Gramat Volapüka”, bagaf: 210).
- *loveükön* (eke bos).
- *lücödetön*. Sam: *lücödetoy ele träitolöd kemenis ola! soäsä vilol, das träitons oli < völadi gretikün*.
- *lüfänön*. Sam: *älüfänofs ome me fäns binü pafaplüms koldüli*.
- *lükonfidön* (eke bos).
- *nüpedön*. Sam: *So tüv bakteras ai nulikas as malädikodians enüpedon dü lunüp stäpedoti okik kanseravestige sperimäntik*.
- *nüskutön* (eke bos).
- *pelön, fipelön* (eke bos).
- *posbinükön* (eke bos).
- *potön* (eke bos).
- *prididön*. Sam: *no oprididol lani obik disvole* (duns paostolanas: II, 27). In diatek nulik datif pö värb at labon difüli siämik topa.
- *prodön* (eke bos).
- *prünön* (eke bos).
- *ramenön* (eke bos).
- *remön* (eke bos).
- *retükön* (eke bos). Sam: *Eretükob obe manis velmil* (elanes di ‚Roma’: XI, 4).
- *rogön*. Sam: *nämädans ömik ärogoms okes kult*.
- *sedön, lüsedön, nüsedön* (eke bos).

[Fövot](#) ofovon.

<Pads: 14–16.>

SLUD KADÄMA.

Redak eglömon ad mäniotön vödi nog bali, kel sis äyel labon leigätodi Volapükik fa kadäm pezepöli, sevabo:

slitalienet (*subsat*) = Lin. ‚schizophrenia’, Deut. ‚Schizophrenie, Spaltungsirresein’, ma ‚Interlingua’: ‚schizophrenia’, speranto: ‚skizofrenio’.

Malädanem at baiädon ko vönaoloveikods Volapüka, bi balido subsats somik votik ko lim balid stadi lienetik fümüköl komädons (sams: *brietalienet, vutalienet, gretamalienet, pöjutalienet*),

telido stamäd: slit < baiädon ma tümolog ko lim Grikänapükik bal vödeda lanavik bevünetik, äsä vöd: *lekredaslit* (sevabo: ‚schisma‘ ü ‚σχίσμα‘) jonülon. Fikulos ad jonön patöfis cifik lanamaläda at, kludo gebäd leigätoda tefü stamäd Vöna-Grikänapükik ejinon zesüdön. Fövots ad vödabuk gretik paredaköls fa el Hermann Philipps ya ninädons nulavödi Volapükik löpik.

<Pad: 16.>

DOG ELAS ‚BASKERVILLES‘.

Fa hiel ‚Arthur Conan Doyle‘. Petradutöl fa hiel ‚Oleg Temerov‘. Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ‚Daniil Morozov‘.

Kapit kilid. Säkäd.

Koefob, das vöds at ekoedons dremälön obi. Dremäl, kel äketonon pö vög dokana, äjonon, das om it päfäkädükom fa utos, kelosi ikonon obes. Hiel ‚Holmes‘ äbiegom föfio ön fäkäd okik, e logs omik älabons nidüli dudranik ä sigiki, kel süikon pö ons, ven muvemo enitedälikom.

„Elelogol-li atos?“

„Leigoäsä kleiliko anu lelogob oli.“

„Ed esagol-li nosi?“

„Ga ön mod kinik atos äbinonöv-li frutik?“

„Kikodo nek pläamü ol älogon-li atos?“

„Nüpedots ätopons de koap fagotü louns zao teldegs, e nek älüälükon küpäli ad ons. No üküpoböv-la etis üf no äsevoböv konädi at.“

„Galedanadogs mödik komons-li pö maräd?“

„Nendoto si! ab at no äbinon galedanadog.“

„Elesagol-li, das nüpedots äbinons gretotiks?“

„Lemu gretotiks.“

„Ab no äzugons-li lü koap?“

„Nö!“

„Neit ettimik liosotik äbinon-li?“

„Luimöfik e koldik.“

„Ab jenöfo no äreinos-li?“

„Nö!“

„Lael et kinik binon-li?“

„Labon pö flans okik buidis tel binü taxuds bäldik: labü geilot mö peds degtel e nedudränoviks. Spataveg zänodo labon vidoti mö peds zao jöls.“

„Bos binon-li vü buids e spataveg?“

„Si! us strip yeba labü vidot mö peds zao 6 binons len flans bofik.“

„Äsä suemob, kanoy-li dudränön buidi taxudik pö top te balik: yan?“

„Si! medü kläpedil ä! mar.“

„Lebrekod anik votik komädon-li us?“

„Nö!“

„So, ad rivön laeli taxudik, nedoy-li u doniogolön dese dom u nügolön da yan ä! mar?“

„I segolöp dabinon da priel pö finot fagikum laela.“

„Siör: ‚Charles‘ erivom-li osi?“

„Nö! äseatom de us fagotü louns zao luldegs.“

„Täno sagolös obe, o dokan: ‚Mortimer‘! — ed atos binon veütik: nüpedots, kelis älogol, äbinons-li su gronaveg efe no su glunot?“

„Nüpedots no kanons jonodön okis su yeb.“

„Äkomädons-li pö flan ot vega leigoäs mara-yan?“

„Si! äkomädons lä siem vega pö flan ot leigoäs marayan.“

„Enitedälükol obi levemo. Dinäd votik: kläpedil äbinon-li färmik?“
„Pefärmüköl e pelököl.“
„Liogeilik et binon-li?“
„Geilotü peds zao fols.“
„Täno kanoy-li lovegrämön oni?“
„Si!“

[Fövot](#) ofovon ün mätzul.

<Pads: 17, 18.>

PLIN SMALIK.

Kapit: 9.

Niludob, das efrutidom tävabödis ad mofugön. Ün göd detäva ileodükom staböfo valikosi pö planet oka. Kälöfiküno äklinükom nino volkanis jäfidik. Ädalabom volkanis jäfidik tel. Su ons äbinos vemo kovenik gödo ad vamükön janedazibis. Id ädalabom volkani no jäfidöli. Ab, äsä suvo äsagom: „Neai sevoy, kis okanon-la jenön!“ Kludo id äklinükom nino leigo volkani no jäfidöli. Ven volkans vagio peklinükons legudiko, koedons pubön filami nevemik e nomöfiki, nen lerups. Lerups volkanik sümöns ad spags sejutedöl cima. Klülos, das su tal obsik obs binobs tu smaliks ad klinükön nino volkanis obsik. Sekü atos blinädons obes neplitis lemödik.

Plin smalik boso glumaladälik id isäplanom sprotianis lätik elas ‚baobabs‘. Äbüocedom, das neföro ögekömom. Ye vobods kösömik valik at ün göd et ijinons lü om binön vemo plitiks. E posä lätiknaedo ibegifülom flori ed ebo ävilom pladön oni dis klokäd, äsenälom desiri ad drenön.

„Adyö!“ äsagom flore.

Ab flor no ägespikon ome.

„Adyö!“ ädönuom.

Flor äkögon anna. Ab kod atosa no äbinon koldät.

„Äbitob stupiko“, fino ägespikon ome. „Begob ole säkusadi. Osteifülölös ad läbön!“

Ästunikom, das riprods ifabinons. Ästifikom sekü kofud, äkipölo klokädi, keli ilöpiotovom in lut. No äsue mom, vio zadäl takedik at isüikon.

„Vüö! si! lelöfob oli“, flor äsagon ome. „No äsevol osi kodü döbot obik. Ye atos leno binon veütik. Zuo ol it äbitol stupiko, leigoäsä ob. Osteifülolös ad läbön!... Leadolöd blibön seimöpo klokädi at! No plu neodob oni.“

„Ab vien...“

„Koldät oba no binon so vemik... Neitalut flifik ofruton obi. Ga binob flor.“

„Ab nims...“

„Mutob sufälön jönulis tel u kilis su ob, if vilob kolkömön pabis. Jinons binön vemo jöniks. Voto kin ovisiton-li obi? Ga obinol fago. Tefü nims gretik: dredob nosi. Labob kralis lönik obik.“

E balugäliko äjonon spinis fol oka. Poso äläükon:

„No bleibolöd so zogön! Atos vemo böladon obi. Ga esludol ad motävön. Kludo motävolöd!...“

Ibä no ävilon, das öloegom drenön oni. Kiopleidik flor et äbinon!

[Fövot ofovon.](#)

<Pads: 19, 20.>

EL HENRI CARTIER-BRESSON DÖ FOTOGRAF.

Fotografot binon pänav, skulturav, ritmut e dabum, fomü dils nemödikün sekuna pepladöls.

Fotografölo, äsvo pänoy pänoti, ab ünü sekun bal.

<Pad: 20.>

Nüm: 3. 2021 mätzul. Pads: 21 jü 28.

O Volapükaf lens valöpo!

Del lätik amula obinon yelamadel tefü daved Volapüka. Pötü atos ädulogob materis jenavik difik, ed äküpop vödemi nitedik sököl (pened de datuval lü studan ettimik: ‚Albert Sleumer‘ < su potakad ma depenam ela ‚Reinhard Haupenthal‘):

97, 5, 11 [1897, mayul, 11]

O fl[en] d[ivik]!

Getol atoso de obs blogili 12. vödabuka gret[ik], gramati bal, deviedis 11, e vödabuki zenodik (glato). Söl Brörman [Broermann Albert?] egetom fa ob nemodans dip[edis]. spodelas. Sun ogetol i vödabuki nelijo-vpki de

glidölün oli

Schleyer

d. v. [datuval volapüka]

Sotül ma noms nutimik:

O flen digik!

Me atos getol de ob blogili 12 vödabuka gretik, gramati bal, spikedis 11 e vödabuki zänodagretik (glato). Söl: ‚Brörman‘ egetom de ob [pro] nemödikans diplomis spodanas. Suno ogetol i vödabuki: Linglänapük-Volapük < de

oli vemiküno glidöl ‚Schleyer‘: datuvan Volapüka.

Enu id ädupadob pämis bevüresodo pinotükölis yela: 1879 < ko vödastok büfik Volapüka; mu pato vöds labü tonat: r < änitedons obi, bi suvo säkoy, va ädabinons primao in Volapük u no. Lisedi vödä petuvöl kanoy reidön su pad: [24](#).

Vipom alane gudikünosi valik pötü Volapükadel finü mätzul redakan:

‚Daniil Morozov‘ <dispenäd>.

<Pad: 21.>

VOLAPÜKANES DÖ DATIF.

Dil kilid. Fa hiel Daniil Morozov: vicifal.

1.1. Getan. Pö värb. <Föv.>

- *seikön* (eke bos).
- *selön* (eke bos).
- *senälükön* (eke dalestümi).
- *slopükön* (eki pro bos; eke). Sams: „*slopükolsös limanis nulik!*“; „*islopükob* menis mödik **pro Volapük**“; „*el ‚Kerckhoffs‘ ya islopükom oke Vpanis jäfüdas valik nolava*“.
- *spetükön* (eke bos).
- *stäpodön*. Sams: *Atosi ästäpodon freda meme okik* (sevabo: „atosi ämemidon freda“); **ostäpodob ones** lonis obik (hebreyanes: VIII, 10).
- *stiamön* (eke debi).
- *sukön* (eke bos).
- *sumön* (eke bos).
- *supladön*. Sam: *utan, kele supladob nami, geton Saludalanali* („Duns paostolanas“: VIII, 19). I pägebon stukot votik, sevabo: *supladön namis sui ek*.
- *suseidön* (bos sui ek; bos eke). Sams: „*lf suseidoyöv lehäti sui kap omik...*“; „*ävilom suseidön ofe stolahäti*“.
- *suseitön* (eke bos; bos sui ek).

- *tanätön* (bose seimos; bosu ko seimos). Sams: „Yulam **pätanäton** suvo **ko lüvok** maleditas, neläbas u mifätas”; „Primo no nog **ätanätöy** radini **luranine**”; „**ätanätom** dabini musakas **flumedableine**”.
- *tikodükön* (eke bosu).
- *välön* (eke bosu).
- *viktimön*. Sam: **viktimön lafi skipa mele**.

Semikna fikulos ad distidön datifi giva ed uti lüoda. Suvo atos tefon värbi: *tenükön* e defomotis ona. Po värbs at daloy pladön subsati in datif u subsati kobü präpod ömik (*lü, äl*). Sams:

- **Lütenükob veigotane** nami, in kel klänedob franis tel;
- *Nen ladöfäl mödik **ätenükofs ofe** nami, e pö tim tieda, alan plä jivisitan äspikon dö bolit e poedots sublimik;*
- *dalofs **lütenükön odes** nami;*
- **Älütenükof obe** namis lunedìk feinik bofik oka;
- **ätenükoms ode** namis;
- *älügolof ko nams **pitenükol lü man**;*
- **Kife lütenükof-li** läd ‚Lindberg’ nami okik?;
- *Ädeflapob slenädi flada labü el ‚De Grave’ ed **älütenükob oni ome**;*
- **älütenükof**, ven äseilom, nami lunedìk okik **lü mud** oma;
- *Dokan ‚Hausenstein’ **ätenükom** namis oka **äl flans** valik.*

Pö jenets mödikum lütenükam pämaniotöl in vödems nama eke binon jonül glidota, pö kelos balan muton brefüpo kipön e pedön u kidön nami votikana. In tradutod fa el Johann Schmidt konota: „Bienalak” i pägebon datif lüoda, sevabo: ...domakat gretik su stolajuged ätenükon oki, ed äröbon bäki oka ta nam omik, keli nentiko **äkoltenükom one**. Alo gebäd somik no binon suvöfik in Volapük. Ekö! sams votik: **lüflekölöd utane**, kel flapon oli sui cüg olik, i votiki („Lucas’: VI, 29; leigodolsös: *mun ai **lüflekön** flani ot oka **lü tal***); **seidön eke** neifi len gug oma (se fövots ad vödabuk gretik).

Bo is i sötob mäniotön värbi: *jedön* < sa defomotis ona. Sams: „**jedön bodis dogiles**”; „**Lüjedolöd doge bomi!**”; „klöbül <...> **sejedon** voki oka **zifanefe sliipöl**”.

I datif pö värbs seda kanon malön topi as zeilamapün. Kösömo pro atos pagebons pö värbs pola präpods, as sams: „äblinom **lü kvisinöp** gasedis pimagodöl”; „äblinons **lü melajol**”; „alan äblinom seilölo jamodis okik **lü lecek** lönik oka”. Ye pö värbs seda medü pot datif noe kanon malön pösodi, abi topi. Sams: „gased **pasedon** glato difikes **bukemöpes** niverik, **reidöpes** notidik, **studanaklubes**, si! igo **netafede**”; „gased at **pasedon ladetes** mödik in lomän e foginän”; „Dü tim ze lunik **esedobs** gasedi telmulik obsik, pläso **limanes** Vpaklubas, nomöfik difikes **stides**, **klubes** e **pösodes** in lomän e foginän...”; „Tuveds kanons **panüsedön** bü d. 10id tobula **ladete** Volapükagaseda in ‚Leiden’ (Nedän)”; „Demü propagid gased at **papoton** i nomiko **ladetes** distik in nilän e foginän”.

1.2. Datif pö subsat votik.

Subsat in datif ko sinif ot getana i kanon as läod fümetön subsati votik. Kösömo subsat somik pafümetöl malon dini pegivöl, zuo dabinon värb loveädik demodik tefik labü stamäd ot. Ekö! sams anik:

- **legivot mote** („Gramat Volapüka”, bagaf: 230); *atans valik egivons ini monabog asä **legivoti Gode** bosu de bundan oksik* („Lucas’: XXI, 4); *temadünans pakosididoms se **legivots teme*** (pened balid elanes di ‚Corinthus’: IX, 13); *Ol kanol yufön eli ‚Chessman’! <...> Medü **legivot monik ele**, **Nationaal Bureau voor Reclassering’** (= Bür netik pro dönusogätam)...*
- *med votik no ädabinon, äsä sed „pö pöt”, sevabo dub **kegiv** peneda **eke**, kel ävisiton topi, lü kel pened äjonidon, ud i medamü nafan.*
- „Pö **gev** komitas **kadämanes** cifef kadäma mögiküno odemon nunis et”; „**gev** kleilükama **cede** notik”.

- zögön nog boso **lovegivi** ona (liseda literata) **bükapedöme**.

[Fövot](#) ofovon.

<Pads: 22–24.>

VÖDS BALID KO EL „R” IN VOLAPÜK.

kerub, kor, krit (ko sinif vöda nuik: *kritan*),

larit (in büvobod bal pävotükon ad el „larimet”, ma lebuk pebüköl: *larimet*, poso: *numav, kalav, nu: kalkulav*),

matür (nu: *martüran*), **rab, redakel** (nu: *redakan*), **reg**, regik, regön,

rel, relad (nu: *relöf*), relik, relikön (nu: *simulön*), relön (nu: *relöfön*),

rom, rön, rönön, rönel (nu: *rönan*), **seraf, zar**.

Klu Volapükans neföro älecedons eli **r** tonati vero negeböfiki!

Ma namapenäds ela Schleyer (,Litzelstetten’, 1879), fonäts:

,<http://data.onb.ac.at/dtl/2831298>’, ,<http://data.onb.ac.at/dtl/2807556>’,

,<http://data.onb.ac.at/dtl/2807118>’.

<Pad: 24.>

DOG ELAS ,BASKERVILLES’.

Fa hiel ,Arthur Conan Doyle’. Petradutöl fa hiel ,Oleg Temerov’. Tradutod papübön bai koräkots pülik fa hiel ,Daniiil Morozov’.

Kapit kilid (dil telid).

„Nüpedotis kinik elogol-li lä kläpedil?”

„Nonikis sota patik.”

„Sülö! Nek üfo evestigon-li topi usik?”

„Güö! ob it evestigob.”

„Ed esetuvol-li nosi?”

„Valikos äbinon brulik. Päküpidos, das siör: ,Charles’ < istanom us dü minuts lul u degs.”

„Bai kis süadol-li atosi?”

„Bi zen edoniofalon dese zigar omik telna.”

„Süperö! Calasvist somik, o ,Watson’! fredükon obis. Ab nüpedots-li?”

„Iposbinükom nüpedotis okik valöpo pö topil smalik et gronavega. No äkanob distidön votikis.”

„Sherlock Holmes’ nesufädiko äflapom me nam omik kieni okik.

„If äbinoböv us!” ävokädom. „Klülü jenet at binon levemo nitedälik, e gevon mögis levemik jäfüdisevane nolavik. Pad et gronik, pö kel äkanoböv dereidön so mödiko, jüs gronaveg püvedükon miot bülöfik fa rein e püsädekon fa juks feilanas nulälik. Ag! o dokan: ,Mortimer’! o dokan: ,Mortimer’! if ilevüdolöv obi! Fe gididol demü atos.”

„No äkanob levüdön oli, o söl: ,Holmes’! nes sevädükön dinädis at vole, ed ya ekleilükob kodis obik ad no vilön dunön utosi. Zuo, zuo...”

„Kikodo zogol-li?”

„Jäfüd dabinon, pö kel visedälikünan e daskilikünan täktifanas binon nenyufik.”

„Me atos diseinol-li, das din at binon sus-natik?”

„No elesagob atosi.”

„Nö! ab jiniko dacedol atosi somiki.”

„Sis mijenot, o söl: ,Holmes’! sagäds edudranons lü ob dö jenots anik, kels töbo palönedükons ad jenäd natöfik.”

„Samo-li?”

„Etüvob, das, büä jenot jeikik ijenon, mens anik älelogons pö mar jafäbi, kel baiädon ko

milanan di ‚Baskerville‘, e kel ba no kanon-la binön nim seimik sevädöl pö nolav. Etans valik äbaicedons, das et äbinon jafäb gianik: litiköl, dredabik e späkik. Ekrodadasäkob menis et: feilan dinöfälik, safaferan e farman marädik, kels valik ikonons jenotemi ebo oti dö späk lejeikik at, ko dog diabik se konäd lölöfiko baiädöl. Lesiob ole, das jeik dareigon pö ziläk e te men kuradik kanon loveön da maräd neito.”

„Ab ol: men labü lüälatast nolavik < kredol-li, das atos binon susnatik?“

„No sevob: kisi mutob kredön.“

‚Holmes‘ ätovülom jotis okik.

„Jünu ämiedükumob vestigis obik ad vol at,“ äsagom. „Ätadunob badi me näms obik pülik, ab komipön ta Fat it bada binos-la blig tu rogik. Ye mutol siön, das nüpedot binon stöfik.“

[Fövot](#) ponotükon ün prilul.

Vöds nekösömik.

susnatik = Lin. ‚supernatural‘.

susnatavan = Lin. ‚supernaturalist‘.

<Pads: 25, 26.>

PLIN SMALIK.

Kapit: 10.

Äbinom in topäd ot, äsä planetüls: 325, 326, 327, 328, 329 e 330. Klu äprimom ad visitön onis, bi ävilom bejäfön bosu, e lärnön.

Planetül balid päbelödon fa reg. Reg purpuraklotemi e härminaskinamänedi älenlaböl äseadom su tron vemo balugik, ab mayedik.

„Ha! Ekö! reigäb“, reg ävokädöm, posä iküpom plini smalik.

E plin smalik äsäkom oke ninälo:

„Lio üfo ememosevom-li obi? Ga neföro büo elogom obi!“

No äsevom, das regs lecedons voli balugikumi: valans binons reigäbs.

„Nilikolöd! dat olelogobös oli gudikumo!“ äsagom ome reg, kel äpleidom ad bitön fino as reg lo seiman.

Plin smalik äzilogedom, sukölo pladi ad seidön oki, ab planet lölik pitegon me härminaskinamäned magifik. Kludo äbleibom stanön su futs oka, e, bi ifenikom, äcavom.

„Binos ta fomedem ad cavön komü reg“, monäkan äsagom ome. „Proibob osi ole.“

„No fägob ad stönön osi“, plin smalik lölöfiko pikofudüköl ägespikom. „Lunüpo etävob e leno eslipob...“

„Täno“, reg äsagom ome, „büedob cavön oli. No elogob cavön eki ya dü yels mödik. Lecedob cavami stunabiki. Gö! cavolöd dönu! Atos binon büd.“

„Dredilob tefü atos... No plu fägob...“ plin smalik äspikom, iredikölo vemo.

„Jö! Jö!“ reg ägespikom. „Benö!... büedob oli nu cavön, täno...“

Ämürom nefümiko ed äjinom favikön. Bi reg älecedom utosi mu pato veütiki, das nämät omik ämuton paledigidön. No äsufälom nelobedi. Äbinom monäkan verik. Too äbinom vemo gudälik, ed ägivom бүdis tikälik.

„If бүdoböv”, suvo äsagom, „if бүdoböv generane ad ceinön oki ini melaböd, ed if generan no lobedomöv osi, atos no binonöv kodäd generana. Binonöv kodäd oba.”

„Dalob-li seidön obi?” plin smalik äsäkom dredöfiko.

„Bүdob seadikön oli”, reg ägespikom ome, irevärölo mayediko treli härminaskinamäneda okik.

Ab plin smalik ästunom. Planet äbinon mu smalik. Kisi üfo reg at äkanom-li reigön?

„O mayedal!...” äsagom rege, „begob ore pardi, das vilob säkön...”

„Bүdob ole ad säkön obe”, reg äspidom ad sagön.

„O mayedal!... kis pareigon-li fa or?”

„Valikos”, reg ägespikom ko balugäl gretik.

„Valikos-li?”

Reg me namajäst tödik älүjonom planeti okik, planetis votik e stelis.

„Atos valik-li?” plin smalik äsagom.

„Atos valik...” reg ägespikom.

Bi noe äbinom monäkan verik, abi valemik.

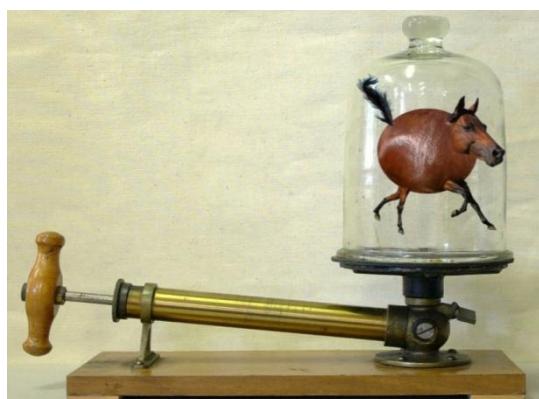
„E stels lobedons-li ori?”

„Go fүmө!” reg äsagom ome. „Sunädo ledunons бүdi oba. No sufälob nelobedi.”

[Fövot](#) osökon.

<Pads: 27, 28.>

Nüm: 4. 2021 prilul. Pads: 29 jü 40.

Nim konädik ä nolavik, dö kel kanoy seivön bosu in nüm at.

O Volapükaf lens valöpo!

Plü vestigob vödalisedis konfidovik, plü cedob, das Volapük labon vödi pötöfik pro din valik tala e del alik yela. Ün del balid prilula: dät sevädik cogama, käfädas e smila < kanob mäniotön vödi: prilulafopan. To drän vönaoloveikodas tefik, no openob in gased obsik, das kadäm upreparon-la menodi staböfik nulik Volapüka, dat ek pobitükon as prilulafopan. Too nüm at — ba plödakösömiko — fulon me cogeds. Balido, kanols reidön fabi fa el Aisopos tiädü „Rat e leefad“ ko jenot drolik, fa el Hermann Philipps skilöfiko petradutöli. Telido, pübot votik nogna blöfon, das Volapükan balid: sö! datuval < id äbinom cogedan lönanatälik; ye nutimo mödikans fägons-la ad suemön konotülis oma te danädü pläned veitöfik, demü kel vemo danob fleni: ‚Hermann‘. Kilido, binos spelabik, das konotüls votik id onitedons reidanis. Igo bit rega se konot ela Saint-Exupéry bo koedon smilön seimani. Vipom alane smili e yofi mödikis redakan:

‚Daniil Morozov‘ <dispenäd>.

<Pad: 29.>

RAT E LEEFAD.

Semanaedo rat ätävom ve lesüt. Äbinom rat mu pleidik to smal oka e repüt badik, keli rats valik labons. Du älaigolom – mödadilo in söp – äküpom runädi löpo su lesüt, e suno goläd gretik älogädikon. Äbinos reg sa sökanef oka.

Reg ämonitom su leefad gretik me dekadins mu magifiks pideköl. In polavab bundanöfik oma su bäk leefada äseadons i dog e kat regiks. Menamödot gretik äsökon golädi. Valans äleplüdons leefadi so vemo, das nek äküpon rati. Atos äviodon pleidi oma.

„O fopans kion!“ ävokädöm. „Lülogolsöd obi! e suno oglömols leefadi grobagolöl at. Stunols-li dö gretot oma? U dö skin fronik-li? Ga sio labob logis, lilis e lögis so mödikis äs om. Veütob leigiko, e...“

Ebo täno kat regik älogon omi, e sunädo rat äsevom, das *leno* äveütom leigiko äs leefad.

Süm ko gretädans tefü dins anik no vedükon obis gretädikis.

THE RAT AND THE ELEPHANT

A Rat was traveling along the King's highway. He was a very proud Rat, considering his small size and the bad reputation all Rats have. As Mr. Rat walked along — he kept mostly to the ditch — he noticed a great commotion up the road, and soon a grand procession came in view. It was the King and his retinue.

The King rode on a huge Elephant adorned with the most gorgeous trappings. With the King in his luxurious howdah were the royal Dog and Cat. A great crowd of people followed the procession. They were so taken up with admiration of the Elephant, that the Rat was not noticed. His pride was hurt.

“What fools!” he cried. “Look at me, and you will soon forget that clumsy Elephant! Is it his great size that makes your eyes pop out? Or is it his wrinkled hide? Why, I have eyes and ears and as many legs as he! I am of just as much importance, and ...”

But just then the royal Cat spied him, and the next instant, the Rat knew he was *not* quite so important as an Elephant.

A resemblance to the great in some things does not make us great.

<Pad: 30.>

SMILOBSÖS KO DATUVAL!

De „ol” love „om” lü „or”.

Länädamilitans kil. Generan: „Nemi kinik labol-li? o son oba!”

Länädamilitan balid: „O klatal! binob ‚von Spitzelwitz’: presidan länälöpacödalefa”.

Generan, lestunölo, lü telidan: „Ed om lio panemom-li? o digikan oba!”

Länädamilitan telid: „Länilabotal: ‚Güldenau’, o klatal!”

Generan, vemo ekofudikölo, lü kilidan: „Ed or! o söl oba! kim binor-li?”

Länädamilitan kilid: „Binob, o klatal! ‚Bimske Aujust’: bökan in dün lä söl: ‚Güldenau’ < is komöl.”

Rigädavödem.

OI, om, oal (Sie). Läntasteifans (lándvèrláüte) kil. General: „Nemi kiom labol (vi háift dù), o son obà!?” — Läntasteifan balid: „O klatal! de Spizelvíz, läsiedal löläncödefa.” — General, stuinöl (stúzend) al telidi: „Ed om, liko panemom, o löfikán oba!?” — Läntasteifan telid: „Guedal Güldenau, o klatal!” — General, ze pekofudik (färlègen) al kilidi: „Ed oàl, o söl oba! kim binoal?” — Läntasteifan kilid: „Binob, o klatal! Bímske Auyust, köcan lä söl Güldenau iso.” [„Vpabled lezenodik”. 1896. Nüm: 192, dekul. Pad: 808].

Pläned fa el Hermann Philipps.

Ad suemön gudikumo konotüli löpik, ba zesüdos ad plänön boso kösömotis e vönaoloveikodis in Deutän tumyela degzülid.

Näi milit kösömik id ädabinon ‚Landwehr’ (länädamilit), kel äbinädon me mans vaföfik — kels ye no äbinoms soldats — e me resärfäbs (soldats büätik). Blig länädamilitanas somik äbinon ad taedön trupis midunanas e soldatas foginik dagliböl. Suvo no älabons leigedis e vafis gudik (plao dönifokis e leklöbis). Ömna äkobikons ad duinön manövis u skilükamis krigik, ed ämögös, das generan legik ädaküpedom onis.

Ettimo in Deutän (e votaseimo) älifoy in sogädaleod sogätik, as sam: lampör – reg – nouban – sifan – feilan – lubegan.

Generan ädutom lü noubanef löpik, presidan länälöpacödalefa e länilabotal äbinoms länanoubans. Bökan äbinom dünan pülik nemü ‚August Bimske’ (‚Bimske Aujust’), kel äpronon nemi okik ma dialeg di ‚Berlin’. Reto, nem: ‚de Spizelvíz’ binon nem ön fom Vöna-Volapükik nema rigik Deutänapükik: ‚von Spitzelwitz’. Nem at sümon vemo ad nem legik: ‚von Zitzewitz’ (logolsös: <https://de.wikipedia.org/wiki/Zitzewitz>!).

Ai ämutoy lüspikön pösodis ma sogätagredät verätik: generan ägebom „ol” pro pösod, keli älecedom püliki; „om” bönikölo pro pösods boso dis gredät okik; ed „or” pro pösods, kelis älecedom plu u läs leigagredätikis.

Bi länädamilitans mödadilo u suvo no älenlaboms leigedis voik, äfikulos pro generan ad kúpön dutöfi sogätik manas kil et. Sekü kod at generan ägebom lüspikavödi neverätik (sevabo: *ol*) tefü nouban löpik votik (hiel ‚von Spitzelwitz‘).

Ad vitön lüspikavödis neverätik tefü mans tel retik, ägebom vödis ai löpikis tefü gredät, e fino älüspikom igo bökani me lüspikavöd löpikün: *or*. Atos äbinon vemo cogik pro reidans Volapükik ün yel: 1896. Hahahahahaha! ■

<Pads: 31, 32.>

VP PRO JEVODS (!?).

<Vödem rigädik.>

Söl: ‚**Decroix**‘ se ‚Paris‘ pötü kongred lätik kluba ad jelön nimis ediseinöla emobom volapüki semik pro **jevods**! Söl at mobom, das ai sagoy valöpo su tal eli ‚*hi!*‘ pla els ‚föfiö! gö!“ (‚im Schritt‘); eli ‚*ho!*‘ pla el „stopö!“; eli ‚*he!*‘ pla el „nedetiö!“; ed eli ‚*ha!*‘ pla el „detiö!“.

Fö! el ‚*hiji!*‘ pro el „vaibolöd (‚fahren‘) troto! (‚im Trabe‘)“; el ‚*hoho!*‘ pro els „pödiö! ko bäk ä! föf!“ (‚rückwärts‘); el ‚*hehe!*‘ pro el „gö! nedetiö!“; el ‚*haha!*‘ pro el „gö! detiö!“.

Studoyöd mobi gudik at valöpo su tal! ed okanoy selön fasilo jevodis in läns (ed ini läns) valik su tal. (Logolös gasedi: ‚**Tagblatt** der Stadt **St. Gallen**‘, 1894, bled telid, nüm: 195, pad: 3, kedet: 2!).

Ma el „*Volapükabled lezenodik*“. 1884. Nüm: 167 (novul). Pad: 707.

<Pad: 32.>

EL *OAL.

Ekö! nün dö fom: *oal, in [konotül](#) fa el Schleyer pegeböl.

Tefü ol, *ons ed *oal (3974).

Primo mi elumekob **desino** in Volapük pönopi plütik: ‚*Sie*‘ (as vöd: *ons), bi leno löfob vödi: ‚*Sie*‘ asä uti nenfrutik, kel kanon süükön kofudi vemik pö seimans, a. s. pö klerans k[ritik]. Kodü atos etradutob plunumavödi: ‚*Sie*‘ primo me vöd binälo plunumik: *ons. — Ye ai löfob levemikumo (= ‚weit mehr‘) **ladöfiki** vödi valanis svistöli: ‚*du*‘, üd *ol*. — Too bi vöd: *ol* < no epliton valikanis, e bi vo pro vöd: ‚*Sie*‘ neodoy patiki fomi balnuma e plunuma: evälob vödi: *oäl (pla *ons), pönop kelik: *oal < binon **balnumafom**, ä labon i **plunumi** verätik: *oäls..., e vöd kelik: *oal(s) me finot kaladik **cädik**: -al < ai malon bosu nobikum ä paspikölosi **plüto**. Kludo säkäd at me atos petuvedon fifümiko (= ‚entschieden‘) laidio (= ‚für immer‘), efe nebefeitoviko (nesädunoviko). — ‚Konstanz‘, 1900,

Tefü ol, ons ed oal (3974).

Begino efelumekob desänik in vp. pronomiri plütik *Sie* (mè vöd ons), bi leno löfob vödi *Sie*, aso vödi nesiämik, kel kanom, blinön in zesüdili gretik oni, a. s. kleranis in k—. Sikod elovepolob plunumvödiri *Sie* begino me plunumvödir ons — Yed ailöfob leumo (weit mehr) la dlik i vödi väblodik *du ol(i)*. — Abu bi vöd *ol* no eplidom valikanes, e bi vo plo vöd *Sie* neodon patiki fomiri balnumira e plunumira: evälob vödi *oäl* (pla ons), kel pronomir *oal* binom balnumir, ä labom i plunumiri verätik *oäls...*, e kel vöd *oal(s)* me finotir cädik —äl aimalom bosu nobikum ä pasagölosi plüto. Atoso yeg at en binom pecödätik (entschieden) egeloi (für immer), efe nebefeitliko. — Kz., 1900, 4, 12. — **NB**. Lilädans valik calableda su Tal lölik stunoms dö setirs **136** in calabled n. 232, flans 968 e 969. Blinonöd sotimo

IV^u, 12. — **Noetil.** Reidans valik calableda su tal lölik stunons dö sets **136** in calabled, nüm: 232, su pads: 968 e 969. Loblinoyöd ömna setis* somik [asä samis]! Kanons te frutön dini gretik obas: Volapük löfik. — *Dat<uvan> Vpa.*

setiris somik! Kanoms, te frutön dine gretik obas, vpe. löfik. — Dat. vpa.

„Volapükabled lezenodik“. 1900. Nüm: 233 (mayul).
Pad: 971.

* Su pads pemäniotöl ad blöfön kurati e bundanöfi Volapüka pägevons tradutods mögik tumkildegmäl seta bal Deutänapükik (sevabo: ‚sie sagen ihnen, dass sie sie gesehen haben‘), pö kelos pönop plütik: *oal(s) as värbafinot pägebon, as sams: „sagoms onses (oales), das elogoms ofi“; „sagons (sagoal) omes, das elogofs ofi“; „sagons (sagoals) omes, das elogofs ofi“; „sagons (sagoals) omes, das elogofs onsis (oalis)“.

<Pad: 33.>

DOG ELAS ,BASKERVILLES’.

Fa hiel ‚Arthur Conan Doyle’. Petradutöl fa hiel ‚Oleg Temerov’. Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ‚Daniil Morozov’.

KAPIT KILID (dil kilid).

„Dog rigik äbinon tu stöfik, adas ikanon sleitön gugi manik, ab ye leigo äbinon diabik.“

„Küpob, das go elecenol ad daced sus-natavanas. Ab täno, o dokan: ‚Mortimer’! sagolös obe: if labol meugis somik, kikodo üfo ekömol-li ad yufidön obi? Lesagol obe, das binos vanik ad vestigön deadami siöra: ‚Charles’, ab ottimo begol obe ad dunön atosi.“

„No äsagob, das vilob koedön dunön oli atosi.“

„Täno lio kanob-li yufön oli?“

„Ukonsälölo obe: kisi mutob dunön tefü siör: ‚Henry Baskerville’, hikel ukömom ad stajon: ‚Waterloo’ ” — dokan: ‚Mortimer’ älogedom gloki okik — „kurato pos düp bal e foldil.“

„Binom-li geran?“

„Si! Pos deadam siöra: ‚Charles’ eseividobs hibaonüli at, ed eklülädos, das feilom pö Kanadän. Ma cödots, kels erivons obis, binom man ön tef alik süperik. Nu spikob noe as sanavan, abgüä as fiedakomitäb e ledunan vila siöra: ‚Charles’.“

„Flagodan votik nonik dabinon-li, äsä büocedob?“

„Nö! Röletan votik balik, keli ekanobs tuvön, binom ‚Rodger Baskerville’: yunikünan bevü blods kil, tefü kelans siör: ‚Charles’ < neläbik äbinom bäldikün. Telidan yunüpo edeadöl binom fat yunana at: ‚Henry’. Kilidan: ‚Rodger’ < äbinom jemodasten famüla. Igeredom däspotäli di ‚Baskerville’, ed, äsä äsagoy obe, älogotom leigoäs pöträt dafamülik hiela ‚Hugo’ ettimik. Ikoedom binön Lingläni tu nekoeniki kol ok dub fäkädäl okik, ifugom ad Zänoda-Merop, ed ideadom us tü yel: 1876 kodü yelovatüfud. ‚Henry’ binom lätikan elas ‚Baskervilles’. Pos düp bal e minuts lul ukobikob ko om pö stajon: ‚Waterloo’. Egetob telegrafoti, das agödo ukömom lä ‚Southampton’. Nu, o söl: ‚Holmes’! kisi konsälölöv-li obe ad dunön kol om?“

„Bo ovegomöv-li lü lödöp büroletanas okik?“

„Atos jinon natöfik, vo-li? Ye demolös, das alan elas ‚Baskervilles’, kel tevon usio, kosgolon mifäti. Süadob, das üf siör: ‚Charles’ < äkanomöv spikön ko ob bü deadam okik, inunedomöv obi ad no dugön lätikani dafamüla vönik ä valigerani liega gretik lü top deidöl at. Ab ye no mögos ad noön, das benikam länäda neläbik glumik lölik sekidon de kom omik. Dunikams gudik valik, kels pedunikons fa siör: ‚Charles’, umiplöponsöv üf dalabotan ela ‚Hall’ onekomon. Dredob, das nitedäl logädik obik tefü din nüvobedon obi tu vemiko, e demü atos büiküno elonülob säkädi ole ed anu konsälidob oli.“

„Holmes’ äletikom pülatimilo.

„Me vöds balugik din binälon in sökölös,“ äsagom. „Bai ced olik, faktor diabik dabinon, kel koedon binön eli ‚Dartmoor’ steböpi nesefik pro el ‚Baskerville’, vo-li?“

„Nemu kanob stetön, das blöfastabs ömik dabinons ad atos.“

„Vö! Ab fe, üf teor susnatik olik veräton, bad kanon dämükön yunani pö ‚London‘ leigoäsä pö ‚Devonshire‘. Diab labü nämäds te topikis äsvo cäm pädänik binonöv din tu neluveratik.”

Föivot ponotükon ün mayul.

<Pads: 34, 35.>

VOLAPÜKANES DÖ DATIF.

Dil folid. Fa ‚Daniil Morozov‘: vicifal.

1.2. Getan. Pö subsat <föv.>

- *Nu begom valikanes, kels fägons ad yufön omi ön jäfud at, ad stütön omi dub **lüsed ladete** omik nünis u yegis...* (sinif zeilamapüna, äsä pö värb tefik: *lüsedön*).
- *Propagid oplöpon gudiküno dub **lüpotam** yegedas dö Volapük **delagasedes** topik.*
- *Kodolös, das plin ela ‚Bekhten‘ blümükom **sakrifoti** gretik **lanane** at!*
- *Ün tims mu vönädiks **lof** ela ‚tabua‘ **pösode** cädik äsinifon...*
- *...himatan jiflena ga sio ävilom prünön franis 800 ädeföl; **deb ome** äbinon gudikum ka dalabotane, äplänom.*
- *De voms valik suemof gudiküno **fluni lanöfe** votikana stüma.*

I datif soelöfik kanon pagebön as set defik pö gespik. Sam:

- *„Stim pro plin obik,” äfovom, „buon pö ob bu val. No kanob sufälön tikodi, das om eseadom len tab ko luman, äsä ob binob, e sevob medi te bali ad moükön obe lepidi at.” — „Ed at binon-li?” reg äsäkom. „Das ol gevol obe noubadiplomi.” — „**Ole-li?**”*

Ye suvo uto, kö datif-läod äbinonöv mögik, äkomädon lölot vödas binü subsat in fom rigik e präpod. Sams:

- ***legivots** in mon e gren **pro temigaledans**;*
- ***legivots pro el ‚Neferu-Ra‘**;*
- ***gev** diplomas **pro mödiks** calas e dinitas;*
- *äblümükoms **sakrifoti** gretik **pro el ‚Khonsu‘**.*

Mutob konstatön, das datif sio zesüdon te pö värbs loveädik demodik, as läod binon te bal fomas mögik.

2. Getan nuna: lüspikäb u beladetäb.

2.1. Datif pö värb.

Värbs, kels malons nunami, labons patöfis anik gebäda, sevabo suvo in vödemis reigülons te me datif, vüo yegod (subsat in kusatif) u subyet (pö värb in sufalefom) peplaädons dub sekidaset, kel ninädon nüni penunöl (e binon mögik setistik stedöfik, ü saitot, e setistik nestedöfik). Tefü värbs anik cenöf dabinon: nu reugülon me datif, täno me kusatif, zuo pö jenets valik subsat sekidik malon lüspikäbi. Värbs grupa at noe malons nunami balugik, abi stigädami (büdi). Numädobös vödis tefik, kelis edepenob!

- *befeitön* (eki, bos; eke bos).
- *begön, dabegön, lebegön* (eke bos).
- *blametön* (eke bos).
- *bligädön* (eke bos), *bligön* (eke ad dunön bos).
- *büdön* (eke ad; eki ad; eke bos). Sam: ***ibüdofo** ome atosi.*
- *büdülön* (eke bos).
- *danädön* (eke bos).
- *daplonön* (eke bos).

- *dedietön* (eke bosì; oki boses). Sams: „**üdedietof** oki **dugäle** cilas oka”; „yeged **pededietöl mebe** oma”.
- *dikön* (eke bosì).
- *dunidükön* (*dini cödäle; mobi pö kadäm*).
- *foseidön* (**kadäme** mobis).
- *garanön* (eke bosì).
- *jonodön* (eke seimani; eke bosì). Sam: ‚*Massenet’ äjonodom obi ofe...*
- *jonön, lüjonön* (eke bosì), *jonülön* (eke flenami; feudastimodi eke), *lejonön* (eke bosì; sams: „*Atosi paset elejonon obes*”; „**Älejonom ones** dinis mödik in parabs”).
- *kleilükön* (eke bosì).
- *koefön* (eke bosì).
- *komandön* (eke bosì).
- *konön* (eke bosì).

[Fövot](#) ofovon.

<Pads: 36, 37.>

PLIN SMALIK.

Kapit: 10 (fin).

Nämäd somik idafredükon plini smalik. If om it äbinomöv so nämädik, noe äkanomöv komön pö solamodonikams foldegfol, abi pö uts veldegtel, ud igo tums, ud igo teltums — ün del ot bal, nendas ämutomöv feapladön stuli oka pu balna. Ibä boso iglifikom kodü memots dö planet smalik pilüvöl oka, äkünöm ad begön rege benädoti:

„Oplitosöv obi ad küpedön solamodonikami... Bönorös obe blesiri!... Büedorös modonikön soli!...”

„If ebüdoböv generane ad flitön de flor bal lü votik, äsä pab, ud ad lautön lügadramati, ud ad ceinön oki ini melaböd, ed if generan no elobedomöv büdi pegetöl, tän kim obas: u va om u va ob < ebinomöv-li kodädan nelobeda?”

„Or ebinoröv soman”, plin smalik äsagom fümälo.

„Fümö! Sötöy flagön de alikan utosi, kelosi fägonöv ad duinön”, reg äfövom. „Nämäd pestabon bu dins valik su tikäl. If büedoyöv jütedön ini mel pöpi oya, tän levolut splodülonöv. Dalob flagön lobedi, bi büds oba binons tikäliks.”

„Vüö! E kis tefon-li solamodonikami obik?” ämebom plin smalik, kel neföro äglömom säki fa ok seimna pilonülöli.

„Tefü solamodonikam olik: ojenon pro ol. Obüadob oni. Ye ostebedob ma nolav obik tefü guv, jüs dinäds obinons gönöfik.”

„Kitimo obinons-li gönöfik?” plin smalik äsäkom.

„Jö! Jö!” reg ägespikom ome, posä ikonsälidom kaledi bigik, „jö! jö! ojenos zao... zao... atos ojenon asoaro zao tü düp: vel minuts foldeg! Ed oküpedol, vio lobedoy gudiko obi.”

Plin smalik äcavom. Äpidom, das önegetom solamodonikami. Zuo ya boso änaütom oki.

„No plu labob bosì ad dunön is”, äsagom rege. „Onu omotävob!”

„No motävolöd!” reg ägespikom, kelan vemo äpleidom ad labön lä ok reigäbi. „No motävolöd! ocälob oli ministerani.”

„Ministeran tefü kis-li?”

„Tefü... gitäd!”

„Ab is nek dabinon ad pacödön!”

„No sevoy osi fümö”, reg äspikom ome. „No nog ebetävob regäni obik. Binob vemo bäldik, e no labob spadädi saidik ad garadön bökavabi, ab ad futogolön binosöv din fenüköl pro ob.”

„Ag! Ab ya elogob vali”, äsagom plin smalik, kel ibiegädöm ad logedön vifiko nogna flani votik

planeta. „Us i nek dabinon...”

„Täno ocödölös oli it!” reg ägespikom ome. „Atos binon din fikulikün. Binos mödo fikuliküm ad cödön oki it, kas ad cödön votikani. If oplöpol ad cödön gido oli it, atos ujonülön, das obinol sapan veratik.”

„Obo”, plin smalik äsagom, „kanob cödön obi it pö top alseimik. No nedob lödön is.”

„Jö! Jö!” reg äsagom. „Niludob, das pö planet obik seimöpo rat bäldik dabinon. Neito lilob oni. Okanol cödön rati bäldik at. Semiknaiko ocödetol oni ad deadapönod. Medü atos lif ona osekidon de gitädäm olik. Ab alnaedo poso obenädol oni ad spalön oni. Is rat nonik pläämü et dabinon.”

„Obo”, plin smalik ägespikom, „no plidob ad cödetön eki ad deadapönod, zuo cedob, das binos pötöfik pö ob ad motävön.”

„Nö!” reg äsagom.

Too plin smalik, iblümükölo oki ad täv, leno ävilom glümükön monäkani bäldik:

„Üf or, o mayedal! desiroröv lobedi kuratälik, tän kanoröv givön obe büdi tikälik. Samo obüedorös motävön obi ünü minut bal! Jinos lü ob, das dinäds binons gönöfiks...”

Bi reg igespikom nosi, plin smalik primo ästebedom ön nefümäl; poso ko seif ädetävom.

„Cälob oli ad lelegätan oba”, täno reg äspidom ad vokädön lü om.

Älabom logoti vemo nämädiki.

„Kiobisariks daülans binons!” plin smalik äspikom ninälo oke dü täv okik. ■

[Fövot](#) ofovon ün mayul.

<Pads: 38–40.>

KONOTÜLS E COGEDS.

* * *

Büo balugiko äbinob pöfik. Ye poso äremob vödabuki vödäs siämaröletik, ed evedob defädik, nepelafägik, miserabik.

* * *

Jitidan in kladacem pö lärnüp füsüda äsäkof hiele ‚Vovochka‘:

„O ‚Vovochka‘! kis binon-li jevodanäm?”

„Atos binon vobedanäm, keli labon jevod labü geilot mö met bal e masat mö milgram bal.”

„E kiöpo üfo elogol-li jevodi somik?”

„No binos so fasilik ad logön oni. At ga binon jevod glöpafofik in stöfäd lutavagik. Pakipedon in ‚Paris‘, in bür poänamafas e vetädas.”

* * *

Luverat daveda fädik, spontenik lifa su tal sümon ad jen, äsif el „Gramat Volapüka” epubon-la ün 1931 sekü splod in büköp.

* * *

Pädan: ‚Schleyer‘ < in glüg brefüpo bü mäsäd reidom buki. Nü splodülom me smil, tän me drens, nü vispom: „Godö!” tän vokädöm zuniko: „Bö! liö!” Pädänans säkons ome:

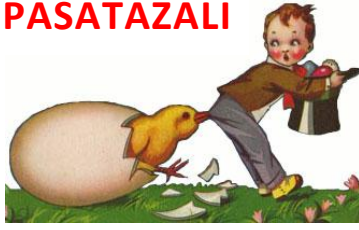
„O ledinitan! Buki kinik reidor-li?”

„O! at binon vödabuk lotografik Linglänapüka. Simulian kion tonat alik binon!” ■

<Pads: 35, 40.>

[BENOVIP.]

PASATAZÄLI

<Pad: 40.>

fredafulik

VALIKANES!

Nüm: 5. 2021 mayul. Pads: 41 jü 48.

O Volapükaflens valöpo!

Mebapenäd ela Benedikt Livshits (balidnaedo pepüböl ün 1933) dö fütürim Rusänik enunon, vio pänans yunik pos dajonäd okas äbreikons vobotis lekanik oksik ed äjedons brekotis ini flumed. Bit somik fölon tikamagotis nulädimik: posä lekanot uduinon jäfidi oka me vobed ad lülogans u reidans, obinos-la gudikum ad nosükön oni, kas ad leadön pladön ini mused u bukemöp, kö yeg alik ovedon ai nesuemovikum, äs mastavobots vöna. Lekanot muton-la jäfidön, soäs cinäd, e paplaükön dub nuliks ko fasil ot.

Ye kis ojenonöv-li, if lautan seimik ovilonöv, äs jenöfiman lemuik, jonülön me penäd okik fäti vanik primäta menik alik, e leigüpo obinonöv, äs romatan veratik, lölöfiko lindifik kol fam, igo bevü lekaninolans, äsi kol nitedäl alseimik? Ba letälenans sota at givüli no neodöls ya dabinons-li nilü obs? Bos votikon-li, if ek esevonöv jafotis mastanas somik, u pos atos nos ocenon-li, ven balionats yelas upasetons, e fütürim, jenöfim, romat, äsi lüäls sümik votik, oreafons ini glömäd leigik? Dö atos kanols reidön konedi nulik fa ‚Frank Roger‘ in nüm at. Spelom, das ojuitols reidi, redakan:

‚Daniil Morozov‘ <dispenäd>.

<Pad: 41.>

NELAIKOS NEDEADÖFIK.

Fa ‚Frank Roger‘; tiäd rigik: ‚The Immortal Mayfly‘; ini Volapük petradutöl fa ‚Hermann Philipps‘.

Dil balid.

Änüstepob ini bötädöp: „Saböm vagik“ ed äzilogob demü seadöp. Man, kel älenlabom jiti vielik stedaguliko stripiki, älogom löpio de papürabled, keli ibepenülom, ed älogetom äl ob. Ven obs bofik äkonstatobs, das tabs e lustuls valiks di ‚bar‘ no äbinons labülabiks plu – atos leno äbinon nekösömik in „Saböm vagik“ tü tim at dela – man älüjonom stuli vagik lä tab oka ävüdölo flenöfiko, das seidobös obi usio. Äspidob ini lutem smokik spadäda at, kel pälitükon me lampads vielik ad prodät stunüköl. Älüsmlöb danöfiko mani ed ädopladob obi.

„Soari gudik!“ äsagob. „Binol vemo plitiälük.“

„Binos yof pro ob“, ägespikom me vög leigoso plitik, äsä loged in logs okik. Do ispikom nelaodiko, vöds oka imodranons nentöbo lenoidi in pöb, äsva kolköm oba iläsükon züädi obsik löliko ad pödaglun.

„Dalob-li lofön ole drinedi?“ äsäkob, bi äcedob, das äsötob duinön gegöni. „Danö! Pro ob väri labü ‚Guinness‘“, äsagom. Äbonedob drinedis ön turn balid obsik. Du ästebedobs onis, smilil ladälöfik äpubon su lips oma ed äkoedon stralön logis oma. „Isio kömol-li suvo?“ äsäkob.

„Leno binob dunetäb nomädik“, äsagob, „semikna ye lotob is.“

„Fümo älogob oli is büo“, man äsagom. „Binob is tio aldelo; vobob is.“ Älüjonom papürabledi fo ok. Lülogob oni ed äküpop, das pifulükon me penät keinik: samäd veratik jönapenama.

„Vobön-li?“ äsäkob, no äsüemölo löliko utosi, keli ädiseinom.

„Binob lautan“, äplänom. „Mödadilo lautob poedotis. Binob is tio alsoaro, kü penob disini kilid ä lätiki poedota, keli ebevobob dü del ot. Ömna plao lautob konotili, klienob ye ad lecedön obi poedani. Poedav labon janäli patik ut, keli laut votik nelabon.“

„Vö!“ äsiob nutölo. „Ye top at pötöfon-li pro vob somik? Kanol-li üfo vobön, du mens spikons, musig tonädon in pödaglun, smok viron zi nilü ol? Cedob, das top stilik pötöfon-la gudikumo pro laut jafik ä gütik, ka pöb fulü mens.“

Man änutom, e gesviet litas vielik ädanüdon lejutölo su glät lüna omik, kelos äbluvülükon obi dü timül.

„Suemob utosi, keli vilol notodön. Dalob-li plänön ole metodi obik? Büzedelo penob disini

primik. Kösömiko spatob in legad, e täno seidob obi sui bam ko stib e penetabuk blümo su vüm. Sosos spiret flumon, primob ad penön – nen tup fa fluns plödik, soaliko ko musof oba; te böds tyilpöl e näsäks brumöl züons obi. Klülisko gidetol: Ladälod patedik in pöb fulü mens sogöfik biraväris lefänöls tuponöv obi in stadäd at penama obik.

Dunob disini telid poszedelo lomo in cem stilik, kö i büzedelo vobob ün dels reinöfik. No patupoböv fa ek zi nilü ob dü stadäd telid at, bi vob jafik ledinik ya pedunon. Tü tim at poedot u konotil ereafon voiko ad fom lätik ä fifümik.”

„Esuemob atosi”, äsagob fidrinölo eli ‚Guiness’ obik. „Disinam kilid ä lätik binädon te me duins nedöfükama poedota. Binölo zänodü menamödot drinanas ledrolik no kanol patupön tü tim et.”

„Si! Güö!” äsagom. „Züäd somik vedükon kosami ko voläd voik; geükon yumäti oba ko jenöf aldelik. Lecedob atosi spiretöli ön mod semik. Fägükon obi ad feinükön poedotis oba ad fom pedesiröl. Alsoaro ebo täno reafob ad nedöf, u pu so niliko ad nedöf, äsä binos menafägik. Täno zeilam poedik oba reafon ad sömitamapün; täno dagetob stadi kotenükama vemikün.”

Timil seila äsökon, e ven älülogobs väris vagik obsik, flen nulik oba äküpom, das nu äzesüdos ad bonedön turni nulik ela ‚Guiness’, ed ädunom atosi.

Du bötan äblinom drinedis obsik, äsagob: „Bo ya äprodol vobodemi vemik äpenölo bos aldalo, äsä ebo eplänol osi.”

„O nö!” ägespikom me näm süpik. Ätovädome papürabledi fo om seatöli. „Latikumo ün asoar, ukömölo lomio, onosükob disinis valik poedota at. Nos ona oreton. Oreafon ini glömäd, kiöpaö ekömon.”

„Lio-li?” äsäkob mu bluviko.

„Binos ritul, keli dunob ün soar alik”, äfovom. „Alsoaro nosükob utosi, keli ejafob. Somo lölöfükob sirküli peprimüköl. Dub atos jaf e nosükam leigavetons odi mu kuratiko. Ön mod nonik notodot lekanik kanon plu binön siämöfik e sümbolik.”

Älülogetob omi löliko nekrediko. Äklülos, das ni äcogom ni älugom. Idiseinom snatiko vödi balatik alik. Äslugob, äläkob lipis sägik oba, ästeifülob ad tuvön säki siämöfik. Man ye äküpom bluvi e kofudi obikis, ed äsagom vödis mödikum pläna nen flag.

„Klienob ad lecedön lekani – e mu pato poedavi – komuli sümbolik lifa e roula menas in leval. If poedot jonidon ad komulön löliko stadi menik, tän muton magulön kalieti mifätik mena, nevitovi deada, nenseki prinsipik desinodas, töbidas, e zeilas, binäli voiko lügadramatiki fäta e dabina.”

„Kludo lekan olik muton päridikön leigoäsä dinäd, keli söton magulön”, äsagob, posä igegetob vögi obik.

Man änutom; äfredom, das ek äsuemon – u jiniko äsuemon – utosi, kelos ästigädön omi.

„Klu nonik konotilas e poedotas olikas ereton-li?” äsäkob. „Nos fa ol pänotükon-li? No desirol-li ad logön konleti vobotas gudikün olik, u pu poedotis anik in gasesds? Senäl jenöfükama no defon-li pö ol? No desirol-li kotenükami anik pro töbids konsienöfik ola? Vobamod nuik ola neföro ogevon ole bos ad karier literatavik sümöli...”

„Notäds, fam literatavik, prems, mon...”, ädunom namajästi veitik, äsava ävilom jonädön levali lölik. „Steif ad getön atosi valik no taädonöv-li ta filosof as pödaglun voba obik? Me atos no zeiloböv-li sotüli seimik nedeädöfa fiböfik, kel voiko no mögon, pläs ba dü tüp tuvemo brefik, kel dido no veüton? No mutob-li tadunön bäti fama e monema, e fovön me metod pevälöl obik, kel dido binon dasam lekoefa lekanik oba, yüm obik mu dibätik jafa e distuka, elas ‚yin’ e ‚yang’, moteda e deadama...”

Fövat ofovon.

<Pads: 42–44.>

KONOTÜL.

Nolavan äsagon pö gasedemakonfer: „Lesags valik oba binons nesiämöfiks, if esetratonsöv

soelöfiko se tikodayumät.” Ün del fovik tiäd in gased ätonon: „Nolavan famik ekoefon, das lesags valik ona binons nesiämöfiks!”

<Pad: 44.>

VOLAPÜKANES DÖ DATIF.

Dil lulid. Fa ‚Daniil Morozov‘: vicifal.

2.1. Beladetäb. Pö vär b.

- *konsälön* (eke bos).
- *küpälükön*. Sams: „**küpälükön volanefe mifäti**”; **küpälükön reidani ad, tefü bos**”.
- *ladetön* (eke bos).
- *lesiön* (eke bos).
- *lofädön* (mobis sekretane).
- *lonöfükön*. Sam: *sötob lonöfükön oles bukis lul ela ‚Moses‘*.
- *lonülön* (eke säki, bligädi).
- *loreidön* (eke bos).
- *loseidön* (eke bos). Kanoy loseidön säkädi, statudis, balädi, parabi, kali, ...
- *lövökön* (eke; lü ek; eki).
- *malön*. Sam: *koridilekan <...> ämalom koranefe me jästs*.
- *mebön* (eke bos). Sam: **Omebom oles**, *vio ekondötob* (pened balid elanes di ‚Corinthus‘: IV, 17).
- *meibön* (eke; eki).
- *mobön* (eke bos).
- *notodön* (eke bos).
- *notükön* (eke bos).
- *numädön* (eke bos, bos pro ek).
- *nunädön* (eke bos; oki seimane).
- *nunön, nünön* (eke bos; eke dö bos; eke, das).
- *lenunön* (eke bos). Sam: *! zifanes votik mutob lenunön gospuli regäna Goda* („Lucas‘: IV, 43).
- *penön* (eke bos).
- *plänön, plänädön* (eke bos).
- *plekön* (eke bos).
- *plonön* (eke bos; eke dö bos).

[Fövot.](#)

<Pad: 45.>

DOG ELAS ‚BASKERVILLES‘.

Fa hiel ‚Arthur Conan Doyle‘. Petradutöl fa hiel ‚Oleg Temerov‘. Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ‚Daniil Morozov‘.

KAPIT KILID (dil folid).

„Ceidol säkädi nensüenikumo, o söl: ‚Holmes‘! kas bitolöv, üf pösodiko äkosikolöv ko dins et. Kludo konsäl olik, äsä suemob, binälön in utos, das yunan ostadom sefo pö ‚Devonshire‘ leigoäsä pö ‚London‘. Ukömom pos minuts luldeg. Kisi komandolöv-li?”

„Komandob, o siör! das ovokolös loatavabani, odevokolös Spanyänadogi olik domayani obik anu kratöli, ed otävölös lü ‚Waterloo‘ ad koskömön siöri: ‚Henry Baskerville‘.”

„E täno-li?”

„E täno osagolös go nosi etane sovüo jüs ufivätälob säkädi.”

„Liölunüpo ovätälol-li?”

„Dü düps teldegfol. Vemo odanädob ole, o dokan: ‚Mortimer‘! üf uvisitol obi is tü düp degid odelo, id obenükolöv desinis fütürik obik üf ukedugolöv siöri: ‚Henry Baskerville‘ < ko ol.“

„Udunob atosi, o söl: ‚Holmes‘!“

Äpenüloom timi kolköma sui slivül okik ed ämojutedom, zilogölo bisariko e disipiko. ‚Holmes‘ ästöpädöm ilüvokädölo etani pö löpadil tridema.

„Säk te nog bal, o dokan: ‚Mortimer‘! Esagol-li, das bü deadam siöra: ‚Charles Baskerville‘ < mens ömik älogons späki at pö maräd?“

„Mens kil älogons oni.“

„Anikan älogon-li oni poso?“

„No elelilob dö atos.“

„Danö! Dabeni ole!“

‚Holmes‘ egeseidom oki sui seadöp okik, älabölo logodi takik somik kotenükama ninälik, kelos ämalon, das äjäfom me säkäd omi digädöl.

„Anu degolol-li? o ‚Watson‘!“

„Üf no kanob yufön oli.“

„Nö! o flenädan löfik obik! yufidob oli ifü tim dunöfa. Ab atos binon magifik, vo patädik ma tikädöps anik. Ven obeigolol eli ‚Bradley‘, ubegolöv-li ome ad sedön pauni tabaka raodik nämöfikün? Danob oli. Obinosöv leigoso gudik üf okanol no gekömön jüi soar. Täno ofredob ad leigodön magädis obas tefü säkäd at mu nitedik, kel pebligädon obes agödo.“

Äsevob, das deditükam e soal ats vemo äzesüdons pro flen obik pö düps somik leküpäla vemöfik me tik, dü kels ätikädöm diledili alik temunoda, ästukom teoris valasotik, ävätälom utis bal pos votik, ed äsludikom: dins kinik äbinons binäliks, e kiniks äbinons neledemabiks. Dubo ilifädob deli pö klub obik, e no ägekömob lü süt: ‚Baker Street‘< jüi soar. Nogna ireafob ad lomöfacem za düp zülid.

[Fövat.](#)

<Pads: 46, 48.>

PLIN SMALIK.

Kapit: 11.

Planet telid päbelödon fa lupleidan.

„O! O! Ekö! visit stunidana obik!“ lupleidan ävokädöm fagao, sosis iküpom plini smalik.

Bi cedü lupleidans mens votik valik senälons-la stunidi kol ons.

„Deli gudik!“ plin smalik äsagom. „Kiodrolik hät olík binon!“

„Jonidon ad glidön komanis”, lupleidan ägespikom ome. „Jonidon ad glidön komanis, ven lelobülons obi me plods laodik. Liedo neai ek beivegon topi isik.”

„Sio-li?” äsagom plin smalik, kel isuemom nosi.

„Flapolös ta od namis ola!” täno lupleidan äkonsälom.

Plin smalik äflapom ta od namis oka. Lupleidan as geäd mükiko äglidom omi, ilöpiotovölo häti oka.

„Atos binon muadikum, kas visitön regi”, plin smalik äspikom oke ninälo. E dönu äprimom ad flapön ta od namis oka. Lupleidan dönu äprimom ad glidön, älöpiotovölo häti oka.

Ab posä pläg somik idulon dü minuts lul, pledam balfomik at änaüton plini smalik.

„Kisi mutob-li dunön ad koedön falön häti ola?” äsäkom.

Ab lupleidan no älelilom omi. Lupleidans ai lelilons nosi, pläamü lobs.

„Go vemo stunidol-li obi?” äsäkom pline smalik.

„Kisi sinifon-li el stunidön?”

„El stunidön sinifon: dasevön, das binob men jönikün, vogädiküno peklotöl, liegikün e visedikün su planet at.”

„Ga binol soalik su planet olik!”

„Bönlös obe blesiri! Gö! pö jenet alik stunidolös obi!”

„Stunidob oli”, plin smalik äsagom, boso tovülölo jotis, „ab me kis atos kanon-li nitedön u frutön oli?”

E plin smalik ämotävom usao.

„Daülans vo binons vemo bisariks”, äspikom ninälo oke dü täv okik.

[Fövat ofovon.](#)

<Pads: 47, 48.>

Nüm: 6. 2021 yunul. Pads: 49 jü 60.

O Volapükaflens valöpo!

Koned ut fa el Frank Roger, dil lätik kela papübon amulo, ekoedon memön obi dö penäd bal ela Stanislaw Lem: lautan Polänik tumyela epasetöl, hikel sevädöm as slopan magälöfa nolavik. Penäd pemäniotöl oma pälauton as krüt dö buk, kel jenöfo neföro ädabinon, ed äninädon dadilädi sököl letälenanas.

Letälenans komunik ü klada kilid no fägons ad loveikön saido fagiko love mieds täläktik menik timäda okas ini räyuns nulik. Suvo padigidons meritabo ed igo plöpons ad dagetön fami e moni.

Letälenans klada telid no binons so läbiks. Ün vön pästonons, ün zänodatimäd pädeifilükons, ün tim menätikum äfaemodeadons ud ägetons de sogäd nulüdoti zesüdik jü deadam takedik okas in lienetanöp. Ye latikumo mö yels anik pos deadam ai labülons pladi meritabik in kulivajenotem, sevabo levikod posdeadamik jenon. Mebü ons piads e bukemöps panemons, mebamals palöodons, lifajenotems lobülik papübons. Ye igo tüv menas somik suvo jenon fädo, samo ven su papür, in kel maketajiselan vilupof fiti, poedot u leset matematik paküpon.

I dabinsons letälenans klada löpik ü balida. Lofädons tikamagotis so seledikis, das nek kanon-la suemön atis, ed ai blebons nesevädiks.

Magälapösod ä poedan ela Frank Roger jinom dutön lü letälenans kilidkladik. Leigüpo tefü klad balid ba el Schleyer binomöv steifädan pötöfik: pos nitedäl primik gretik pro mobs omik menef jinon buükön volayufapükis su latin u püks romenik pestabölis. Binos-la neluveratik ad votükön väli menefa, too danädü ‚Schleyer‘ labobs memi dö lüod mögik votik volfa valemapäka.

Lestimöl kipedanis valik kuliva Volapükik redakan:

,Daniil Morozov' <dispenäd>.

<Pad: 49.>

NELAIKOS NEDEADÖFIK.

Dil telid.

Fa ‚Frank Roger‘; tiäd rigik: ‚The Immortal Mayfly‘; ini Volapük petradutöl fa ‚Hermann Philipps‘.

„Bo gidetol“, ätisagob, e – defü gespik siämöfik – äslugob drinodi ela ‚Guinness‘. Ämögös-li üfo, das ek äfegebon timi so mödiki ad penön e votapenön, menodön e feinükön nedöfio vobodi oka – ko desin leteik ad nosükön oni finü del? Mani at kis ämotivon-li? E lio äfägom-li ad meritön kosidi okik, bi pel ga nonik ädabinon pro laut valik at, e bi tim nemödik u nonik äreton pö om ad dunön vobi votik demü skemat vobüpa oma? Älogotom tu yuniko ad getön pänsioni. Äliegom-li ba e no plu änedom-li vobön?

U ba äbinos-li leigo löliko nensiämik ad meritön moni, leigo komip nenspelik ta mifät nevitovik? Säk ut ye äreton: Ön mod kinik steif at ad zeilön binäli voik lekana dub distuk ona äfägükon-li omi ad fövön e ad gevön life oma siämöfi?

Man äropom süpo seili idavedöl, medä äsagom, das ömutom gebön prifeti, ed älüvom spadädi. Ünü timil pülik, kü äsoelob, ätovädob bleidi papüra ed äreidob utosi, keli flen obik ipenom.

Vo äbinos poedot süperik.

Pu äbinon so gudik äs poedots fa lautans, kelis älecedoy tälenanis cifik. Pälauton levemo gudiko. Äliegon demü geb lekanik sümbolas e tik filosofik neglömöviko dibätik. Nendoto äbinos lekan sublimik ön fom rafinikün.

Pluna äreidob poedoti, jüs äfimikon laidio ini mem obik. Täno äleadob geslifön papürabledi sui tab, älölogob, ed äloegob gekömön poedani mifäta. Äspikobs nog dü minuts anik dö dins komunik, e täno äsäkusadom oki äsagölo, das älatos, das ämutom golön lomio.

Ägleipom papürabledi, ästeigon mo oni, äglidom obi neito ed ämogolom. Äbonedob eli ‚Guinness‘ nog bali, ed äleadob ziikön tikodis obik. Nendoto man önosükom poedoti at, äsä idunom tefü uts büik valik ed ödunom tefü uts fütürik valik.

Te poedot adela no önosikon so vobediko äsä uts votik valik – bi ob ireidob ed ilärnob oni nenbukio, klu öläidabinon in mem oba. Igo ba öpenetob kedetis ota, sodas poedot at bo öläidabinon lunüpikumo, ka mem obik.

Dubä ireidob poedoti, iropob sökodi jenotas, kel voto öläijenonöv. Ödavedon-li dif seimik dub atos? Atos övotükon-li seimikosi veutik in lif oba, in lif poedana, in yumed gretik dinas, lü kel dutobs? U töbids obik ad reidön, lärnön nenbukio, e mögiko sümädön poedoti öklülädons-li binön so vaniks äs valikos fa menef päduniköl – pläg ön nensiäm, kel te öjonon veräti teoras poedana?

Ba äbinos gudikum ad glömön poedoti – ad moükön jenoti lölik at se tiks oba.

Äklülädos ye, das atos no ämögön. Poedot ätikologädon, äsä reklamaplatäd nidon in neoninalit; änemögös ad panonükön. Atos äbinon-li leigo sümبولik? Atos äbinon-li stigädäm ad leadön laidabinön poedoti at – ad blöfön-li, das jafots mena dido kanons laidabinön, bisä vil tefü atos vemom saidiko?

Äfidrinob eli ‚Guinness‘ obik ed älüvob pöbi. Du ägolob lomio, jenot at piano äfibikon, ye kedets poedota äsä neoninalit nidöls äbleibons dabinön in tikäl oba.

Äsenob, das öpenetob poedoti, sosus öbinob lomo, büä ögolob bedio. Öläidabinon ön mod seimik. No äsevob, kisi ödunob tefü on, kelan ba ölogon oni fädo, kis öjenon tefü on. Ba seimna pöbükön, do nennemiko.

Ba öklaton. Ba pösteifädükön demü prem. Ba pöbükön ai dönu, pölasumon ini poedotabuk, öbleibon pabükön lunüpio.

Ed atos valik, bi man at iblebükom obi soaliki ko poedot dü minuts nemödik. Tikod äsüikon pö ob. Ba desino ädunom-li atosi, äsevölo, das pu öjedob logedi brefik sui papürabledi, kel äseiton nemediko fo ob ad pareidön? E lio atos baiädön-li ko teors oma e teors taädik oba? Atos valik ibinos-li te jinaplösen, maskarapled? Ireafo-li ini tröp, keli ilepladom pro ob? Ud – if öledunönöv desini obik – ömigeboböv-li konfidi oma in ob, ed önosükoböv-li grobäliko e nepardoviko desinis, kelis ädigidom vemiküno?

Ai plu säks e säkäds äsüikons pö ob, mögäds e desins klänedik ädasevädikons, letrigs mögik e fäts seköl ävedons tikoviks.

Sökod lunik jenotas piprimükön.

Tikodafuliko älaigolob lomio. Äsevob, das lomioköm atna id öbinon timül prima.

<Pads: 50, 51.>

VOLAPÜKANES DÖ DATIF.

Dil mälid

Fa ‚Daniil Morozov‘: vicifal.

- *plösenön*. Sam: *O läds e söls! dramät, keli elabobs stimi ad plösenön oles...*
- *povokön* (eke bos).
- *predön* (eke bos; eke dö bos).
- *profetön* (eke bos; eke dö bos).
- *promön* (eke bos).
- *riprodön* (eke bos).
- *sagön, gesagön, lesagön, büsagön, büosagön* (eke bos, nosi). Sam: **sagobs dani ladöfik Vpaflenes.**
- *säkön* (eke bos), *dasäkön* (eke bos; eki).
- *seivükön*. Sams: „ ‚Elisabeth‘ idagetof de ‚Erich‘ komiti ad **seivükön ele ‚Reinhard‘**, dü fabin

oma e mota, logamis jönikün de züamöp nilikün...”; „**Eseivükol obe** vegi lifa” („Duns paostolanas”: II, 28).

- *sevädükön* (eke bos). Sams: „**Yesus ädasevädükom** oki dönu **tidäbes** lä Lak di ‚Tiberias’ ”; „vöds, medü kels men **sevädükön votikanes** tikodi oka” (el „Gramat Volapüka”, bagaf: 202).
- *lesevädükön* (eke bos). Sam: Ästeifom mögiküno ad **lesevädükön oke** kösömotis e meugi läna.
- *spikön* (eke bos; ko ek; püki), *taspikön* (eke bos), *vüspikön* (eke sagi; sagi eka), *gespikön* (eke bos; eki me vöds; sam: „no ägespikom ofe vödi bal”), *lüspikön* (eki; eke; sams: „**älüspikom komanis** me benökömagliä”; „**älüspikom ome** nelaodiko”; „In zif ‚Damaskus’ **pilüspikob** fa man lä sütagul iseadöl”; „**älüspikom omes** in hebrey”; „**lüspikob oles** in peneds”), *seluspikön* (eke bos; sam: äproibom ad **seluspikön eke** utosi, kelosi inunom ome [duns paostolanas: XXIII, 22]).
- *suemükön* (eke bos).
- *telegrafön*. Sams: „**ätelegrafoms ome** suämavotikamis valik su maket”; „Ätelegrafom obe : **fat ola malädöm vemo. Kömolöd sunädo isio!**”.
- *temunön* (eke bos).
- *tidön* (eke bos).
- *trätön*. Sams: „Drimamagod **eträtön-li ole** nemi zifa?”; „nam paelik at **äträtön ome** utosi, kelosi logod ofik iklänedon ome”.
- *trätülön* (eke bos).
- *vipön* (eke bos), *lüvipön* (eke bos).
- *vokädön* (eke; lü ek), *lüvokädön* (eke bos; eki).
- *yulön* (eke bos).

Pö värbs saga lüspikäb kanon pamalön medü subsat po präpod: *lü*. Mög somik pejonülön ya in bagaf: 252 < ela „Gramat Volapüka”, kö säk sököl ekomädon:

– **Lü kim** espikol-li?

Mod somik suvo pägebon in tradutods ad vedükön stüli lezälikumi. Sams:

– Tänä ‚Petrus’ **äspikom lü** ‚Jesus...

– reg **äspikom** dönu **lü** ‚Khonsu’.

– **äplekof us lü** ‚Allah’: ‚Palelobölal ä Sublimäl...

– Tän äprimom ad **spikön lü** ons in parabs...

– **Ibä lü** ols, o pagans! **spikob**...

Ye semikna pö jenets sümik vemükam stülik äjionon defön. Tänä, äsä säk löpo pesaitöl ejonülön, gebäd präpoda: *lü* < pla deklinafom kilid kazeton, das utan, kele sagoy bos, binon pato veütik, e digädonös küpäli patik reidana. Sams:

– Kilans no ädaloms **spikön lü ods**...

– „Binos soar jönik! o flenädan!” el ‚Marcel Lantier’ **ävokädöm lü om**.

– **äplonof** täno **lü mastan** oka: „O mifät kion! Kat efidon miti valik!”

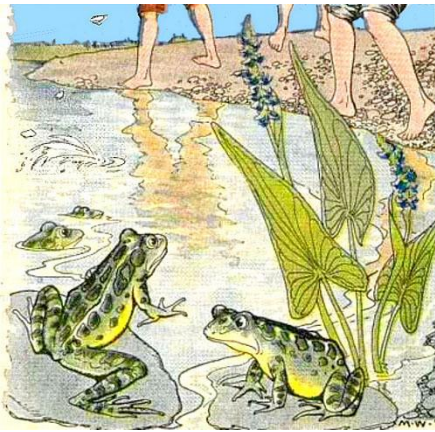
– **äspikom** nelaodiko e lafiko lelilamoviko **lü ok it**...

[Fövot](#) ofovon.

<Pads: 52, 53.>

HIPULS E FROGS.

Petradutöl fa ‚Hermann Philipps’.

Seimna hipuls anik äpledoms lä jol lulaka, in kel famül frogas älödon. Hipuls äyofoms okis, dubä äjedoms stonis ini lulak ön mod ut, das äbunülons love sürfat vata.

Stons mödik äflitons vifiko, e hipuls vemo äyofoms okis. Frogs plonabik in lulak ye ädremons dub dredäl.

Fino, bal frogas – bäldikün e kuradikün onas – ätovon kapi oka se vat, ed äsagon: „Ag! begö! o cils löfik! Stöpolsöd pledi kruälik olsik! Pro ols bo binon yof, pro obs ye sinifon deadami.”

Ai vätälölös, va yof olik okanonöv kodön neläbi votana.

THE BOYS AND THE FROGS

“The Æsop for Children”, Rand McNally & Company, Chicago, 1919

Some Boys were playing one day at the edge of a pond in which lived a family of Frogs. The Boys amused themselves by throwing stones into the pond so as to make them skip on top of the water.

The stones were flying thick and fast and the Boys were enjoying themselves very much; but the poor Frogs in the pond were trembling with fear.

At last one of the Frogs, the oldest and bravest, put his head out of the water, and said, “Oh, please, dear children, stop your cruel play! Though it may be fun for you, it means death to us!”

Always stop to think whether your fun may not be the cause of another’s unhappiness.

<Pad: 54.>

DOG ELAS ,BASKERVILLES’.

Fa hiel ,Arthur Conan Doyle’. Petradutöl fa hiel ,Oleg Temerov’. Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ,Daniil Morozov’.

KAPIT KILID (dil lulid).

Ven imaifükob yani, primo ilüjinos lü ob, das fil ilibükon oki, bi cem äfulon me smok sovemo, das lit lampada su tab pänelogädükon fa ut. Ye, ebo ven inüglob, isädredikob, kodä at äbinon mismok lebidik tabaka vemöfik raodik, kel ikoedon dolön gugi obik ed ikoedon kögön obi. Älogob da fogül nofümiko eli ,Holmes’ lenlabü¹ cemaklot omik, iblotüköli oki su bradastul e labü pip taimik blägik omik vü lips. Ruläds papürik ömik äseatons zü om.

„Ekoldätikol-li? o ,Watson’!” äsagom.

„Nö! atos pekodon dub lutem venenöfik.”

„Cedob, das binon legudiko densitik is, pas nu emäniotol atosi.”

„Densitik-li!? Binon nesufovik.”

„Maifükolöd fenäti, täno! Äblibol pö klub olik dü del lölik, äsä küpob.”

„O ,Holmes’ digik obik!”

„Gidetob-li?”

„Fümö! ab lio-li...?”

Äsmilom dö logod bluvik obik.

„Balugäl lejuitik olik, o ‚Watson‘! bönon blesiri ad skilükön me ol fägis pülik obik, kelis labob. Söl detävom ün del reinöfik e slämik. Getävom ön stad leklinik soaro lenlabü hät e juks jünü nog glimiks. Kludo äbllibom seimöpo laidiko dü del lölik. No labom flenis nilöfik. Kitopo üfo äkanom-li topön? Atos no klülön-li?“

„Si! atos bo klülön.“

„Vol fulon me dins klülik, kelis lenonikan küpon. Pö top kinik ästadob-li ma ced olik?“

„Pö top fümöfik, leigoäsä ob.“

„Taädo äbinob pö ‚Devonshire‘.“

„Lanöfo-li?“

„Leso. Koap obik äbllibon pö bradastul at, e zu, konstatob pidabiko, ifegebon kafakenis gretik tel e fegeboti nekredoviko gianiki tabaka moamü ob. Posä idegolol, ilesedob lü ‚Stanford‘ ad kaed fa ‚Ordnance‘² dila at maräda, e tikäl obik ävebon sus ut dü del lölik. Flätob obi, das edavestigob uti staböfiko.“

„Äsä büocedob, kaed gretamafädik-li?“

„Vemo gretamafädik.“ Ämairölom dili bal ed äpladom oni love kien okik. „Is logol ziläki ebo uti, kel nitedon obis. Ekö! ‚Baskerville Hall‘ zänodo.“

„Kobü fot zütopöl?“

„Leso. Büocedod, das lael taxudik, toä no pemalon me nem at, muton zugön ve lien at, äsä logol, detaflanü maräd. Grup smalik at bumotas is binon vilagil: ‚Grimpen‘, kö zänabür flena obsik: dokan: ‚Mortimer‘< topon. Äsä logol, us ninü raidasäktor mö liöls lul lödöps espeariköl te nemödiks komädons. Ekö! ‚Lafter Hall‘ pö konäd pämaniotöl. Ekö! dom pemalon is, kel kanon binön lödöp natavana — üf memob verätiko — panemöla ‚Stapleton‘. Ekö! farmadoms marädik tel: ‚High Tor‘³ e ‚Foulmire‘⁴. Ön fagot mö liöls degfol de us fanäböp gretik di ‚Princetown‘ topon. Maräd soalöfik nenlifik tenikon vü e zü tops espeariköl et. Kludo atos binon jenöp, pö kel lügadramat peplösenon, e pö kel kanobs-la koedön paplösenön oni nogna.“

KÜPETS.

¹ Sevabo: lenlabölo (klotemi), Linglänapüko: ‚in‘.

² Bür kaedidäsinik Britänik.

³ Vödiko: „Belasömit geilik“.

⁴ Vödiko: „Mar gagik“.

[Fövot](#) ponotükon ün yulul

<Pads: 55, 56, 53.>

PLIN SMALIK.

Kapit: 12.

Planet sököl päbelödon fa ludrinan. Visit at äbinon vemo brefüpik, ab ireifon plini smalik ini glumaladäl vemik:

„Kisi dunol-li is?” äsagom ludrinane, keli äloegom seadön seilölo fo konlet fladas vagik e konlet fladas fulik.

„Ludrinob”, ludrinan ägespikom ko logot glumik.

„Kikodo ludrinol-li?” plin smalik äsäkom ome.

„Ad glömön”, ludrinan ägespikom.

„Kisi ad glömön-li?” plin smalik äsäkom, du ya äprimom ad pidön omi.

„Ad glömön, das jemob”, ludrinan äkoefom, blegükölo kapi oka.

„Demü kis jemol-li?” äsäkom plin smalik, kel ädesirom ad yufön omi.

„Jemob demü utos, das ludrinob!” ludrinän äfinükom spikami, e fifümiko äreaafom ini seil.

E plin smalik ädetävom usao ön kofud vemik.

„Daülans vo binons mu vemo bisariks”, äspikom ninälo oke dü täv okik.

Kapit: 13.

Planet folid äbinon ut büsidana. Man at äbinom so jäfik, das igo no älöökum kapi oka pö lüköm plina smalik.

„Deli gudik!” lätikan äsagom ome. „Zigarül olik ekvänikon.”

„Kil sa tel binos lul. Lul sa vel binos degtel. Degtel sa kil binos deglul. Deli gudik! Deglul sa vel binos teldegtel. Teldegtel sa mäl binos teldegjöl. Tim no saidon ad filidön dönu oni. Teldegmäl sa lul binos kildegbal. Finö! Saedam pejöton me num: lultumbalbalion mältumteldegtelmil veltumkildegbal.”

„Mö kis binos-li lultumbalion?”

„Liö! Nog binol-li is? Lultumbalbalion... No plu memob osi... Vobi kiomödik labob! Binob man fefik; obo neveütots no muadons obi! Tel sa lul binos vel...”

„Mö kis binos-li lultumbalion?” ädönuom plin smalik, kel neföro dü lifüp oka äklemom säki, keli pu balna ilonülom.

Büsidan älöökum kapi oka:

„Dü yels luldegfol, kelis ya elifädob su planet at, pästupob te kilna. Balidnaedo atos ejenon bü yels teldegtel demü lontad, kel sunädo edoniokömon isio de top nesevädik seimik. Eprimon ad brumön so jeikiko, das epölob folna pö saedam. Telidnaedo atos ejenon bü yels degbal sekü reumataglepäd. Spotob tu nemödo. No labob livüpi ad goulön. Ga binob fefikan. Kilidnaedo... Ekö! Soäsä esagob, lultumbalbalion...”

„Balionats kisa-li?”

Büsidan idaküpom, das spels takeda äbinons vaniks.

„Balionats dinilas mu smalikas etas, kelis semikna logoy len sil.”

„Musakas-li?”

„Lenö! dinilas mu smalikas somikas, kels nidons.”

„Bianas-li?”

„Lenö! Dinilas mu smalikas goldaköliskas, kels koedons drimälön nosdunanis. Obo ye binob man fefik! No labob timi ad drimälön.”

„Klülö! Stelas-li?”

„Fümö! Stelas.”

„E kisi dunol-li tefü stels lultumbalbalion?”

„Binos lultumbalbalion mältumteldegtelmit veltumkildegbal. Obo binob fefik ä kuratik.”

„E kisi dunol-li tefü stels at?”

„Kisi dunob-li tefü ons?”

„Verätö!”

„Dunob nosi. Dalabob onis.”

„Dalabol-li stelis?”

„Si!”

„Ab ya ekolkömob regi, kel...”

„Regs no dalaboms bosu. Reigoms. Jäfs at binons vemo difiks.”

„E lio dalab stelas fruton-li oli?”

„Fruton, bi danädü atos binob liegik.”

„E lio lieg fruton-li oli?”

„Kanob remön stelis votik, if ek etüvon-la onis.”

„Atan”, plin smalik äspikom ninälo oke it, „ma tikodagol bosu sümom ad ludrinan ut, keli sevob.”

Otuvoy [fövoli](#) in nüm yululik.

<Pads: 57–59.>

COGED LIREYEÄNIK VÖNÄDIK.

Hikleudans kil iklemoms volädi.

Ägoloms ini soalöföp ad pönidön sinodis okas.

Dü yel bal no äspikoms lü ods.

Täno, pos yel bal, balan omas äsagom lü votans:

„Dunobs gudiko atosi.”

Somo yel bal äpasetikon.

„Lesi!” man telid äsagom.

Dönu yel bal äpasetikon.

„Yulob nämätü paid oba”, man kilid äsagom, „if no kanols zedön ad tupön takedi oba, oposblibükob olis is in soalöföp!”

(Fonät rigäda: ‚Dennis King’, 2015. Petradutöl fa ‚H. Philipps’.)

<Pad: 60.>

NUNEDAPENÄD COGIK SU LECEK IN NIMAGAD.

Ad nüsteigön namis da treilakiud NO PEPROIBOS!

Ibä doats menik:

- fasilo pasebeitons,
- binons lefrutiks,
- dädükiälisko knätärons su tuts,
- klülo no zesüdons pro ols.

<Pad: 60.>

Nüm: 7. 2021 yulul. Pads: 61 jü 72.

O Volapükaflens valöpo!

Ûn 2020 buk sperantik fa jiel *Věra Barandovská-Frank* tiädü ‚Interlingvistiko. Enkonduko en la sciencon pri planlingvoj‘ (= „Bevüpükav. Tidodem nüdügöl ini nolav tefü disinapüks“; kot di ‚ISBN‘: 978-83-65483-53-9; ladet nunäda: http://interl.amu.edu.pl/interlingvistiko/barandovska_interlingvistiko.html) pepübon. Tefon yegädis mödik (davob pükas pepenöl, dadiläd mekavapükas, yufapüks slavik, disinapüks cifik, e ret), ye bo mu veütos, das ninädon notetis tefü jenotem Volapüka de daved ona jü yel: 2019, keninükamü lifajenotemils cifalas valik. Us igo kanoy logön fotografoti ela Hermann Philipps in ked cädik bal ko pöträts elas ‚Kerckhoffs‘ ed ‚A. de Jong‘ (liedo fotografots elas ‚Brian Bishop‘ e ‚Ralph Midgley‘ defons). I resodatopedes veütik Volapükamufa nuik pemäniotons (too nen bukem bevüresodik ela Oleg Temerov).

Fe nün anik lebuka dö pats pülik no binon kredabik (as sam, das kadäm balid äbinädon-la me limans 29), ab kodidob atosi pöles in fonäts lovelogamik klatädik, e lecedob penädi fa el Barandovská-Frank komandabiki pro valans, kels nitedälons in bevüpükav, jenotem Volapükamufa, ä reidons speranto. Spelom, das niverastudans anik, kels olärnons bevüpükavi u sogädapükavi yufü tidabuk at, ovilons nolön mödikumosi dö Volapük ed ovedons Volapükans plägik, redakan:

‚Daniil Morozov‘ <dispenäd>.

<Pad: 61.>

HIEL ALROND E RENAR MAGIVIK.

Fa ‚Evgeny A. Khvalkov‘, tiäd rigik: ‚Alrond and the Magic Fox‘, ini Volapük petradutöl fa ‚Hermann Philipps‘.

Dr. Evgeny A. Khvalkov binom profäsoran plödaleodik pö niver konömava, räyun jenava tö ‚Sankt-Peterburg‘, Rusän.

Sevols-li konoti dö hiel Alrond e renar magivik? Okonob oles oni.

Reto, renars magivik ai nog lifons jünü seimo in vol. Tio nemögos ad fanön onis, bi vemo fägons demü magiv. Ed ömna, ven renar somik rönon da fot e kontagon me göb oka tuigis e bimülis, spags flitons de göb sülio e gefalons sui glun; mens nemons spagis at : stels jutöl. Semikna ye renars magivik pubons pö mens. Atos obinon yegäd konota obsik.

Seimna ädabinom lesiör bäldik, kel älifom tö kep : ‚Bertoari‘, ed älabom sonis kil. Posä hibäldikan ideadom, son bäldikün ägerom kasedi e glunidalabi lölik ma kösöm ettimik, telidan ägerom pädäni in vilag sa kultanami, e yunikünan : ‚Alrond‘ ägetom te glävi fata okik e jevodi bäldik. Blod bäldikum ägivom ele ‚Alrond‘ bodedi e hämi pro täv, ed äsagom, das ömogolomöd ad tuvön benofäti omik votaseimo.

Hiel Alrond äpreparom oki pro täv. Äsludom ad golön lü zif : ‚Adtiarn‘ lü kur rega : ‚Taravon‘, hikel — so äsagoy — beno äpelom-la noubanes kuradik e visedälikes. ‚Alrond‘ kluo ätävom lü ‚Adtiarn‘.

Pos tim anik el Alrond ävedom fenik e faemik, klu äseidom oki len sim fota. Ekö! logod renara äpubon dese viburnabimül. Hirenar älülogom eli Alrond, ed el Alrond älülogom renari. E renar äspikom:

„Vipob ole poszedeli gudik, o hiyunan! Logob hämi jönik. Ba ogivol-li obe dilodili ota?“

E do el Alrond älabom te bodi e hämi atis, äbinom man gudik, klu ägivom renare dilodili häma, ed äkonom ome, vio blods oka iträitoms omi, e das ögolom lü ‚Adtiarn‘ lü kur rega : ‚Taravon‘.

„Ekö!“ renar äsagom, „ba sötob-li kegolön ko ol ad tuvön läbi id obiki? Fümo binol hilepul gudik, ab binol vemo balugälik. Obo ye sevob käfedis valasotik, e ba id okanob yufön oli. E posä ulükömobs ini ‚Adtiarn‘, olüyumol ad galädanef rega : ‚Taravon‘, ed ob obinob nätäpretan pro lebüral : ‚Berengar‘. Sevob pükis valasotik : ‚Garegin‘, püki di ‚Adelnia‘ ed igo püki elas ‚Igerulds‘.“

„Benö!“ el Alrond äsagom, „binos blesirikum ad golön kobo ve veg. Kekömolös ko ob!“

Ed ägoloms ä l zif : ‚Adtiarn‘. Suno älükömoms, e reg : ‚Taravon‘ äcälom eli Alrond obsik as legalädan pösodik, bi kapiten galädanefa äbinom flen bäldädik büätana : fat mana yunik; zuo el Alrond vemo äsümom ad fat oka tefü logod, kurad e täläkt. E renar äprimom vobi in lebür regik ed ästunükom alanis me sev okik pükas. Penans, konsälals, lebüral e reg it ästunoms dö vised renara.

Reg älabom dauti matovik. Sosis älogof hieli Alrond, älelöfädikof dö om; man yunik leigo äplidom ledauti. In regän et ye kösöm ädareigon, das noe ledaut no ädalof välön hilelöfäbi ma plüd oka, abi igo reg it : fat ofa < no äkanom — äsi in regäns tio valiks — meikön mati dauta okik ma ced oka. Pas mäted vemik ämuton jenön, ed alseiman, kel öbinom vikodik, ömutom getön i ledauti asä jigami. Ed ibä ledaut äbinof lädü l matovik ä daut balik rega : ‚Taravon‘, e bi reg it äbinom bäldik, lebüral e konsälals ädränoms omi ad suno meikön mätedi, ed ad matükön ledauti ko vikodan.

„Neodobs,“ äsagoms, „fovani digädik pos ol, sevabo : plini u lesiöri glorik, nämälädälik, täläktik ed almodo digädiki; no vipobs regi valasotik.“

Reg ämutom dälälön e meikön mätedi. Glumäliko el Alrond ägekömom lomio de dün, e renar äsäkom ome:

„O flen oba! kikodo binol-li so lügik? Kikodo logotol-li so glifiko?“

„Lio sötoböv-li no binön glifik?“ el Alrond ägespikom. „Reg elonom mätedi, e vikodan ogetom ledauti asä jigami, e jilelöfäb obik ovedof jimatan lesona u lesiöra foginikas.“

„Kikodo no kompenol-li pö mäted?“ renar äsagom. „Fe fat olik äbinom lesiör pöfik — ed ol binol nog pöfikum —, ab famül ola binon noubik, e tribütäbim olik leno nepluon leigodü ut regas. Zuo binol man labü näm e sagat.“

„Vö!“ el Alrond äsagom. „Kredob ye, das mäts atna no obinons kösömiks : ni okomipoy me sped ud ojütoy sagitis, ni ogebädoy glävi.“

„Ab ga labol obi! Oyufob oli dü mäts regik“, renar ägespikom.

El Alrond ävätälom atosi, ed äbaicedom. Renar täno äfänülom göbi, e spags goldik äfalons sui man yunik. E do el Alrond ya büo äbinom jönik e zuo äbinom riskan, äsä ädabinoms nemödiks, nu älundom me lit magivik ed äbinom so nämik äs hinämans kildeg.

Ven tim mäteda älükömon, regs, lessons, düks, grafs, baonans e lesiörs de Vesüdajolän lölik — ed igo anans de nisuls Ragipelaga — äkömoms lü ‚Adtiarn‘. Dels balid kil pälifädons me tornuvs, yag e zälafidäds, ed el Alrond äpluom lä votans tefü valikos : komip me sped, komip me gläv, jütam me car, jütam me rabalet, e danüd. Ed el Alrond äbenokondötom vemo kuriko : matilisitan veratiälük pro ledaut! Ye mäts regik äbinons fikulikums ka danüds kurik.

Äbinos tim pro mät balid. E reg äsagom:

„Ün yel büik dük : ‚Larhelm‘ ela ‚Moremont‘ ägivom obe sidis milagik anik, kels prodons mödoti lultumik. Bod binü vuit at pemeköl labon patöfis so milagikis, das blögädil bal saidon ad nulüdüön hidaülani. Feilans obik äsovons grenis milagik at in feiläläneds oksik, e jenöfo klop äbinon nensamik. Ab ekö! neläb kion! : alneito ek kömon e vuiti lufidon. E ven sedob galädanis ad fanön tifani, valans slipikoms. Kim olas, o lesiörs glorik! ojelom-li feilälänedis obik vuiti milagik prodölis e leigüpo ofanom-li ravani klänöfik ed oblinom-li oni foi ob?“

Regs, lesons, düks, grafs, baonans e lesiörs valiks — e leigo hiel Alrond — äbluvoms. Ägolom lomio ed äkonom renare dö bligäd regik. E renar ägespikom:

„Sevob tifani vuita : binos probodamost. Fölolöd konsäli obik, slipolöd saido aneito, e täno ogolobsös ad küpedön tifani ün neit. Alo no oglömolöd ad fäisteigädön lilis olik.“

So ädunoms. Ven neito regs, lesons, düks, grafs, baonans e lesiörs valiks äseglädoms ad galedön feilälänedis, probodamost änilikon ed ätrompeton me probod oka, dub kelos valans äslipikoms. El Alrond ye ifäitegom lilis oka, äsä renar ibüdom ole, e no äslipikom. Sosus tifan äprimon ad deyebidön feilälänedi regik, el Alrond e renar oka ästeifüloms ad fanön probodamosti. Lunüpo no äkanoms damütön oni, jüs renar äbunom sui most ed äjedom jaini zü on.

Ün göd el Alrond ädugom probodamosti foi reg. Reg päsüpädöm, ed älelobom äd ädanom eli Alrond. Regs, lesons, düks, grafs, baonans e lesiörs foginiks ävedoms glötiks : islipoms dü neit lölik, du el Alrond e renar äfanoms mosti. Ed äplotoms ta el Alrond, ye äklänedoms desini oksik.

Täno äbinos tim pro mät telid. E reg äsagom:

„Ün yel büik reg : ‚Aethelstan‘ ela ‚Damyria‘ ägivom obe jepi jipas goldinalainaskinik. Nu binos tim ad jimön onis. Lain onas binädön me goldin rafinik, mutob ye sagön, das jips at vemo plafons, e jünu nek äkanom jimön onis. Kim olas, o lesiörs glorik! okanom-li jimön jipis, kobükön laini goldinik e blinön oni obe?“

Regs, lesons, düks, grafs, baonans e lesiörs valiks — e leigo hiel Alrond — äbluvoms. Ägolom lomio ed äkonom renare dö bligäd regik. E renar ägespikom:

„Atos no fikulon, o flen obik! Fölolöd konsäli obik, slipolöd saido aneito, ed odelo ogolobs ad jimön jipis goldinalainaskinik.“

Fin dila balid. [Föivot](#) ofovon.

<Pads: 62–66.>

PLIN SMALIK.

Kapit: 13 (fin).

Ye älonülom säkis nog votikis:

„Lio kanoy-li dalabön stelis?“

„Lü kin üfo dutons-li?“ büsidan ätaspikülom muriko.

„No sevob osi. Dutons lü nek.“

„Klu binons obiks, bi binob balidan, kel etikon dö atos.“

„Ed atos ebinon-li saidik?“

„Lesi! Ven tuvoy diamoini, kel duton lü nek, vedükoy oni okiki. Ven letüvoy nisuli, kel duton lü nek, vedükoy oni okiki. Ven bü valans reafoy ad tikamagot, koedoy pätön oni; so vedükoy oni okiki. E tefü ob: dalabob stelis, bi nek bü ob ereafon ad tiket ad dalabön onis.“

„Atos binon verätik“, plin smalik äsagom. „E kisi dunol-li tefü ons?“

„Guvob onis. Numob e numob ai dönu onis“, büsidan äsagom. „Atos binon fikulik. Ab binob man fefik!“

Plin smalik no nog päkotenükom.

„Obo, if dalabob särvigastofädi, kanob lenükön züi särvig oka e kesumön ko ok oni. Obo, if dalabob flori, kanob plökön e kesumön ko ok oni. Ab leno kanol-la tovädokobükön stelis!“

„Nö! Ab kanob pladön onis pö bank.“

„Kisi atos sinifon-li?”

„Atos sinifon, das penob sui papürabledil numi stelas obik. E poso lökofärmükob papürabledili et niniü layet.”

„Ed atos binon-li valikos?”

„Atos binon saidik!”

„Binos yofik”, plin smalik ätikom. „Binos saido poedik. Ab no binos vemo fefik.”

Plin smalik älabom tefü dins fefik suemodis lönik okik, kels vemo ädistons de uts daülanas.

„Obo”, nog äsagom, „dalabob flori, keli begifülob aldela. Dalabob volkanis kil, kelis klinükob alvigo. Bi klinükob id uti, kel ekvänikon. Ba atos seimüpo oklülädon-la binön frutik. Frutos volkanis oba e frutos flori oba, das dalabob onis. Ab stels labons fruti nonik de ol...”

Büsidan ämaifükom mudi, ab no äkanom tuvön vödis ad gespikön, e plin smalik ädetävom usao.

„Daülans vo binons fümiko bisariks”, balugäliko äspikom ninälo oke dü täv okik.

[Föivot ofovon.](#)

<Pads: 66, 67.>

DOG ELAS ,BASKERVILLES’.

Fa hiel ,Arthur Conan Doyle’. Petradutöl fa hiel ,Oleg Temerov’. Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ,Daniil Morozov’.

Kapit kilid (fin).

„Top et binon-la natädik.”

„Si! züäd et binon digädik. Üf diab desironöv ad kompenön pö dunikam menas...”

„Klu ol it lüälol ad plänäd susnatik.”

„Kekodädans diaba kanons binädön me mid e blud, vo-li? Primo säks tel stebedons obis. Ut balid: va krim seimik piduionon-li valemo; ut telid: kis krim binon-li e lio at piduionon-li? Dido, üf nilud dokana: ‚Mortimer’ veräton, e tadunobs nämädis plödü lons natöfik Nata, täno vestig obsik finikonös. Ab bligidobs ad fiblufön hüpotetis votik valik, büä ugeikobs ad et. Anu färmükobsös fenäti at dönu, üf no dodol osi. Binos bisarik, ab cedob, das lutem densitik födon leküpäli me tik. Nog no nedob ninikön ini bog ad tikön, ab atos binon kludod tikavik cödotas obik. Äletikol-li dö jenot?”

„Si! ätikob nämöfiko dö on dü del lölik.”

„Ad kludod kinik ereafol-li tefü atos?”

„Binon vemo brulik.”

„Binon ebo somik. Nebaiäds dabinons pö din at. Samo votikam futanüpedotas. Lio plänädol-li atos?”

„Hiel ‚Mortimer’ esagom, das etan äbegolom dili et laela su futofinots oka.”

„Te esösagom utosi, kelosi fopan seimik älesagon pö dasäkam vestigik. Kikodo men nedon-li begolön laeli su futofinots?”

„Kikodo-li täno?”

„Etan ärönom, o ‚Watson’! ärönom däsperiko, ärönom demü lif okik, ärönom jüs ikoedom spranön ladi okik ed ideifalom sui logod okik.”

„Ärönom... de kis-li?”

„Atos binon säkäd obsik. Jonäds dabinons, das man älienetom dub dred lebüä ijutedom ad rönön.”

„Demü kis kanol-li lesagön atos?”

„Büfo niludob, das kodian dreda omik älügolon lü om vegü maräd. Üf äjenos ebo so, bi etos jinon mu kredabik, täno te men süeni oka iperöl ärönonöv de dom plas lü on. Üf temunod zigana veratonöv, täno ärönom, ävokädölo ad yuf, lüodü utöp, kö yuf töbo päspeton-la. Zuo kini

ästebedom-li pö neit et, e kikodo ästebedom-li etani pö lael taxudik plas pö dom lönik?"

„Cedol-li, das ästebedom eki?"

„Äbinom bäldilik e malädülik. Kanobs büocedön, das äduinom spati soarik, ab glun äbinon luimöfik e neit mistomik. Binos-li kredabik, das äkanomöv stanön dü minuts lul u degs, äsä dokan: ‚Mortimer‘, suemamod kelana binon plagälikum, kas klienoböv ad dasevön, ekludom se zen zigara?"

„Ab etan äsegolom ad spat alsoariko."

„Cedob, das no ästebom-la alsoaro lä marayan. Güo notets dabinons, das ävitom marädi. Ab tü neit et ästebom us. Neit et äbinon lätik büä üdetävom lü ‚London‘. Din fümikon pianiko, o ‚Watson‘! Yumedikumon. E nu lovegivolös obe viäli obik, ed ozögobsös mediti fovik säkäda at sovüo jüs ukosädots ko dokan: ‚Mortimer‘ < e siör: ‚Henry Baskerville‘ < ogödo."

Fövot konota ofovon.

<Pads: .67–69.>

VOLAPÜKANES DÖ DATIF.

Dil velid. Fa ‚Daniil Morozov‘: vicifal.

2. Getan nüna (fövot).

2.2. Datif nen värb.

Beladetäb i kanon pamalön medü datif neseکیدik, kel jäfidon as tiäd u dediet. El „Volapükagased pro Nedänapükans" älabon tiäd is e dedietis mödikis somikis, as sams: „Volapükaflenes obsik ed utanes, kels nitedälons in Volapük"; „Volapükaflenes obsik"; „Volapükanes valik". I daloy cedön, das pö jenets sümik subsat ut pemoädon, keli fümetonöv läod in datif (sams subsatas somik: *pened, penäd, nun, beg, lüspikot*, ...). Lölot somik vöd as subsat in nominatif e subsat in datif binädöl kanon jäfidön as tiäd. Sams: „Pened Volapükanes de cifal: ‚Jakob Sprenger‘ "; „Pened redake dö mob söla: ‚Johann Schmidt‘ "; „Pened de ‚Paulus‘ elanes di ‚Roma‘ "; „Pened de ‚Paulus‘ Galatiyänes"; „Pened de ‚Paulus‘ ele ‚Timotheus‘ "; „Beg pükavanes stimik, kels kompenons pö kobikam tü 1936, gustul, 26 <...>"; „Nun Yuropanes valik" (tiäd penäda); „Pened notik slopanefe diala obsik" (donatiäd). Balna pö tiäd poedota se Deutänapük pitradutöla ön jenet ot pla datif pägebön subsat po präpod: „lü", sevabo: „Lü ‚Schleyer‘ ". Bo ettimo flun püka rigädavödema äkodon defi datifa. Ma küpedots obik, sis yel: 1950 < redak ela „Volapükagased pro Nedänapükans" lölöfiko estopedon ad gebädön datifi neseکیدik pö tiäds, ab äpenon samo: „Lü reidans lestümik obsik". Ba kod atos äbinon utos, das mäniot gebäda somik datifa ädefon in el „Gramat Volapüka". Bü brefüp jenäd güik äjenon, sevabo ma dibätükam progedik nola Volapüka donatiäd gaseda obsik pianiko pävotükon, jüs datif ivikodon. Leigodolsös sotülis anik donatiäda et: „Sirkülapenäd ad Volapükaflenef" (nemu dü yel: 1993), „Sirkülapenäd lü Volapükaflens valöpo" (sis yel: 1994), „Sirkülapenäd Volapükaflenes valöpo" (sis yel: 2014), „Sirkülapenäd Volapükanes valöpo" (sis yel: 2020).

Jenets sümik binons kedets primik penedas paostolana, ven no subsat, ab värb (*penob, penom*) defon, as sams: ‚Paulus‘ <...> *komote Goda*, <...> *saludanes pevälöl, ed i valanes in tops valik* (pened balid elanes di ‚Corinthus‘: I, 1, 2); ‚Paulus‘ <...> *svistes saludik ä fiedikes in Kristus tö ‚Colossae‘* (elanes di ‚Colossae‘: I, 1, 2).

In natapüks datif neseکیدik suvo pägebön i pö noetil dö lüspikäb fo vöds paspiköl in dramät, pö nüpenäd su din palegivöl, pö lüodijonian sütadakosädik. Ma vödems dasamik Volapükik, Volapüko pö jenets at daloy gebön subsati kobü präpod: *lü*. Ekö! sams anik:

- *Man (lü flen okik): „Kanol-li prünön obe moni? Labob monadefi."*
- *Himatan Lamerikänik lü jimatän yunik okik: „O ‚darling‘ ! fided at binü zibs peflödöl binon süperik! Esäflödöl-li ol it vali?"*

Ye pö telpikots i binon mögik datif, sam:

- *Jipul bal jipule* votik: „Dins smalik et oma bemagivons obi: vilad smalik oma, yakt smalik oma” (saitoti at kanoy träiton as set defik, pö kel värb: sagof < pemoädon).

Pö nüpenäd su legivot datif no äkomädon, as sam:

- ...älofom zigarülis se bokod largentik labü nüpenäd sököl: „**Lü kevoban** digik obik. Presidal: ‚Truman’.”

In nunedapenäds pö tikodayumäts sümik kanon pagebön el *pro*, sam: *Te pro tävans* (bagaf: 204 < ela „Gramat Volapüka”).

Datif nen värb i suvo komädon pö spikeds, vokäds, notodam dana, vipa, glida, e reta. Jenets somik ma bagaf: 205 < ela „Gramat Volapüka” paträitons as sets defik, pö kels demü bref e nüvobed fäküköl vöds mödik pemoädons. Ekö! ön mod kinik el Arie de Jong edönujafädom spikededi Volapüka:

(näi püks difik vola) lüvipobs menefe bal, püki bal.

(Is mutob küpetön, das sets defik mödikün sota ot tio ai papenons ko lintelek finotü oks pla pün, bo sekü pron kösömik vokädik.) Ekö! sams votik setas sümik ko datif (nen lölöfükam pasäjüfö!):

- *Gode dani!*
- *Gode dani, das no esäkob ole düpi tü zeneit!*
- *Gode lobi!*
- *Dabeni ole!*
- *Ole: dani, o söl: ‚Reijnders’!*
- *Malediti utane, kel no löfon Söli: Yesus Kristus!*

Ye pö jenets at i kanon pla datif pagebön subsat po präpod: *lü*. Sam: **Dani lü God**, kel koedom levikodön obis nämätü Kristus... (pened telid elanes di ‚Corinthus’: II, 14).

[Fövot](#) ofovon.

<Pads: 69–71.>

NUNS.

1.

Primü yunul ayela medü Volapükagrup pö ‚Facebook’ hiel David Stanley enotükom nümis tel Volapükagaseda sevädik tiädü „Kosmopolan” (pakipedons in ragiv famülik). Binom leposson redakana timapenäda at: ‚Arthur Wigley Bateman’ (pematöl tü 1844, tobul, 18, in Linglän, ‚Saint Pancras’ – edeadöl tü 1899, mayul, 19, in Laustralän, ‚Albion Park’ in tat: ‚New South Wales’). Dokan: ‚Arthur Bateman’ ästudom dü degyel 1860^{id} sanavi in Linglän e Deutän, ab älifädom periodi daülik lifüpa okik mödadilo in Stralop, kö ävobom as sanan. Äbetävom länis e zifis mödikis vü yels: 1865 e 1880 (keninükamü Laustralän, Deutän, ‚Stockholm’, Sulüda-Frikop, ‚Calcutta’). Ün 1878 pävobükom ad calan sanavik cifodik (‚Government Medical Officer’) in ‚Tenterfield’. Tü yulul yela: 1881 < picälodom ad calan sanavik cifodik ä müpasanan zuik (‚Additional Vaccinator’) pro ziläk di ‚Rylstone’. Äbinom sanan balid in ‚Albion Park’. Ün 1893 topät patik pinemöl: ‚Ravensthorpe’ < pibumon pro om e famül omik.

Binos nitedik, das äjinom slopikön Volapükamufi pos Volapükakongred kilid, ab no änitedälom in votükam pianik dub kadäm säslopik püka di ‚Schleyer’, ägebölo Volapüki klatädik. Ün 1890 igo äbinom liman kadäma di ‚Schleyer’, efe kadäman pro Stralop. Gased: „Kosmopolan” päpübon fa dokan: ‚Arthur Bateman’ in ‚Sydney’ de 1891 jü fin yela: 1897. Id äbinom spodan ziläk Volapükik. Telans cilas omik degbal (jiel ‚Mary Louisa Daubeny Bateman’ (latikummo: ‚Raftery’) e hiel ‚Thomas Arthur Bateman’) id äspodons Volapüko de 1898 nemu jü 1905.

2.

Tü 2021, yulul, 18 yels 190 upasetons sis motedadel datuvala: ‚Johann Martin Schleyer‘. Ba äsümom ad lalkiman leigodü meugakompenans okik plu äplöpöls, kels äbinons äsvo kiemavans pükavik, ab tapladü lalkimans zänodatimädik etüvom „stoni sapanas“ veratiki, kel mögükon ceini pükas anik ad mekavapük neudik gebovik, sevabo leprinsipi jönik: gramat balugik sa stamäds dabinik boso pevotüköls ma бүdүls gramatik e fonetiks. Gasedanüm at panotükon bü dät pemäniotöl, kludo levüdob reidanis ad nunön pötü yubid at bosu medü sogädaresods sevädik (‚Youtube‘, ‚Twitter‘, ‚Facebook‘, ...), dat anna omeboy menefe dö bumavan balido ebenoplöpöl tüma magifik Babülonänik binü mekavapüks.

3.

BUK NULIK. ‚Hermann Philipps‘: cifal < epübom pö Volapükagrup ela ‚Facebook‘ lisedi vödedas matematik, keli pelautom yufü matematitidan: ‚Alan Bernthal-Hooker‘. Penäd at ninädon leigätodis in Volapük, Deutäna- e Linglänapük. Lised at i binon dagetovik pö ladet: [,http://volapuk.temerov.org/Volapükanef/Deutänapük/vödabuks.php#nulik‘](http://volapuk.temerov.org/Volapükanef/Deutänapük/vödabuks.php#nulik). Nu ad tidön matemati Volapüko binos tio so fasiliko, äsä ad naedön telna tel!

4.

Slopans ela ‚Interlingue‘ (büikumo: ‚Occidental‘) suvo lesagons, das mödikans lärnons-la püki at medü buk tiädü ‚Salute, Jonathan!‘. Ek epimon ad tradutön ati ini Volapük ko tiäd: „Glidis, o Jonathan!“ (kapit 1^{id}: ‚https://en.wikibooks.org/wiki/Glidis,_o_Jonathan!/Kapit_1‘; fovik: ‚https://en.wikibooks.org/wiki/Glidis,_o_Jonathan!/Kapit_2‘).

<Pads:71, 72.>

Nüm: 8. 2021 gustul. Pads: 73 jü 84.

O Volapükaf lens valöpo!

Finü yunul at cifal: ‚Hermann Philipps‘ < enenom pö Volapükagrüp di ‚Facebook‘:

Bü brefüp Volapükan nemü ‚Hermann Bieber‘ esedom obe samädis elas „sirkülapenäds“ e „Vög Volapüka“ sis yel: 1999, kelis no nog älabob, dat ökanob kopiedön onis me nünöm.

Nu konlet oba gasedas at lölöfon sis yelod löpo pemäniotöl.

Fütüro onotükob onis is, bi jünü gaseds mödik at no dabinons ün fom lölöfik.

Cifal äföлом promi okik, e nu kanoy tuvön yelodis anik pemäniotöl pö ‚Facebook‘ fomü nüneds ad bükön pämodis. Doküms di ‚djvu‘, kels binons pötöfikums ad reidön yufü nünömaskrin, kanoy dagetön pö resodapad sököl: ‚<http://volapuk.temerov.org/Volapükane/vol/Sirkülapenäd.php>‘. Maters at binons susdigiks; us kanoy reidön samo lifajenädis cifalas anik, tikamagotis ela Reinhard Haupenthal dö Volapük, taspikotis tefü atos ela Brian Bishop: cifal ettimik, e mödikosi nitedik votik. Vemo danob elis ‚Hermann Philipps‘ e ‚Hermann Bieber‘ demü legiv diva somik.

Danädü kods läbik at dönu ereidob poedotis fa hiel ‚Gunther Hotz‘: Volapükan, kel ägebom leigüpo Volapüki rigik e nutimiki, ko koräkots ela Ralph Midgley. Nu vilob pübön lautotis anik ela G. Hotz ön fom ma vil poedana it. Nitedos, das bukems anik labons buki fa otan tiädü ‚Volapük : Einführung in eine faszinierende Sprache‘ (2011, pads: 269). Ek sevon-li, Volapüki kinik penäd et tefon?

Gudikünosi valik vipom oles redakan:

‚Daniil Morozov‘ <dispenäd>.

<Pad: 73.>

POEDOTS ANIK FA EL GUNTHER HOTZ.

G a d a d i ü l

Suvo ven seatob in gad
dis podabim gletik in jad,
ven kanitons bödils smalik
lidis okas aijönik,
ven flols mödik benosmelons,
biens mieli konletons,
ven neb ob vom yunik e vin,
tän läb oba binon nen fin.

H a y d f l o r e d i l

Ai ven love hayd golob,
dö yun e löf e läb dlimob.
Tän zigolob ko lad lügik,
senöl, das obinon finik
suno dabin oba su tal.
Pafölonös te vip nog bal
obe in sark seatöle:
Haydfloredil blöti obe
dekonös – legivot lätik
kope oba de nat jönik.

Buegabled

In buk binon buegabled
pekeblinöl fa ob se fot,
kö äspatob suvo ko mot,
lad nog fulik tay* lifafred.

Glün blede epaelikon
ed evedob vüo baldik;
das tim et äbinon jönik,
ye ai nog obe jonon.

G. H.

Leigätods.

glet = gret

flol = flor

neb = näi, nilü

dlim = drim

hayd (de vöd Deutänapükik: ‚Heide‘) = brüyäralän

glün = grün

Noet.

Pö bospik bevüresodik cifal äpenom: „Cedob, das hiel Ralph Midgley ömna ägebom poedotis fa hiel Gunther Hotz in „Sirkülapenäd“ okik, e suvo ävotükom onis ma sotül calöfik Volapüka, nes säkön hiele Hotz. Atos äzunükon vemo lätani. Niludo äbinos bal kodas, das älüvom Volapüki“ (del 17^{id} tobula, yel: 2020).

Küpet fa notükan bevüresodik: ‚H. Philipps‘.

* „tay“ äbinon präpod fa hiel Hotz pimoböl, kel ye äbinonöv nezesüdik:

lad nog fulik me lifafred.

Tefü vöd: *tay < hiel Gunther Hotz äpenom sökölösi:

‚tay (von mir vorgeschlagene Präposition ohne eigene Bedeutung)‘ = tay* (präpod fa ob pemoböl nen sinif lönik).

Hiel G. Hotz niludo ätikom dö präpod valemik di ‚Esperanto‘: ‚je‘.

<Pad: 74.>

EL GOETHE ETTIMO ED ATTIMO.

TRADUTOD VÖNA-VOLAPÜKIK.

VOLAPÜK PEREVIDÖL.

Frogs

Lulaki gletik glad itegom;
Frogils, in dib efugöl,
Ädaloms no fovo kvagön e bunön,
Äbömetoms ye lafiko dlimöl,
If ätuvoms-la te löpo spadi,
As galits ävilomsöv kanitön!

Töfavien äkömom, glad äsметom,
Nu äguboms ed älänoms pleidiko,
Ed äsiedoms len jol, veitik e vidik,
E... äkvagoms äso in tim vönik!

Lovepolel: E. F. L. Haastert, 1899

Frogs.

Lulaki gretik glad itegon;
Frogils ini dib äfugons,
Ädalons no plu kvagön e bunön,
Ye lafo drimölo äpromons:
If ötuvonsöv löpo spadi,
Äs reitaks övilonsöv kanitön!

Florüpavien äkömon, glad äsметon,
Nu ägubons ed älänons pleidiko,
Ed äseadons valöpo len jol vidik,
Ed äkvagons äsä ün tim vönik!

Revidan: ‚Hermann Philipps‘, 2021.

RIGÄD DEUTÄNAPÜKIK.

Die Frösche

Ein großer Teich war zugefroren;
Die Fröschelein, in der Tiefe verloren,
Durften nicht ferner quaken noch springen,
Versprachen sich aber im halben Traum,
Fänden sie nur da oben Raum,
Wie Nachtigallen wollten sie singen.

Der Tauwind kam, das Eis zerschmolz,
Nun ruderten sie und landeten stolz
und saßen am Ufer weit und breit.
Und quakten wie vor alter Zeit.

Johann Wolfgang von Goethe

Lesetül ela ‚Goethe‘.

Kin binon-li men läbikün? Utan, kel kanon suemön meritabis votanas, e kanon fredön in fred votanas, äsä in fred lönik.

<Pad: 75.>

HIEL ALROND E RENAR MAGIVIK.

Fa ‚Evgeny A. Khvalkov‘, tiäd rigik: ‚Alrond and the Magic Fox‘, ini Volapük petradutöl fa ‚Hermann Philipps‘.

Dil telid ä lätik.

Ün göd matilisitans ledauta balan pos votan äprimoms ad fanön jipsis goldinalainaskinik, ab ots ävifons ed äplafons vemo, klu nek äkanom dekötön diledi laina goldinik de ons. Fino äbinos turn hiela Alrond. Täno renar: flen fiedik oma < ädoseidom oki su lubelil, kö jips äyebidons, äsüramenom fluti oka, ed äprimom ad flutön. Ag! das kanolsös fomälön, musig kisotik äbinos! Jips valik äkobikons zü renar, ed ädalilons musigi magivik äsvo päbemagivölo, e nu el Alrond äkanom jimön onis fasiliko.

E no te jips päbemagivons. Ton kleilik musiga at äbemagivon regi, kuranis, sökanefi ed alanis komöl; valans ämüätikons ed ädalilons äsvo pästorditölo. Fotanims natädik äsükömons se nästs e

kevs oksik ad dalilön musigi milagik renara. Leon: reg nimas valik < no äkünüom ad murön, dat no ötupomös musigi milagik. Lup e rubub äglömons ad rorön. Igo jiel Greta bäldik, kel lödof lä söpagäp e kel binof lufamik demü kalad badikün, bi no kanof klemön ad zanädön votanis igo dü minut bal, ekö! igo jiel Greta bäldik it äsükömof ed ädalilof musigi. Melod, keli renar äpläyom me flut, äceinon vali ad tem musiga.

Reg älanälom, das el Alrond iledunom bligädi telid, e teliko älanälom, das idalilom somiki musigi magivik. Vemo ädanom eli Alrond e renari, e regs, lesons, düks, grafs, baonans e lesiörs foginiks äfuloms me glöt e vut. E balan omas, efe reg: ‚Gerneb‘ de ‚Lothirod‘, äsagom:

„If lesiör at uplöpom tefü mät kilid, ogetom ledauti, ed obs nen stim omotävobs. Soldat seimik pülik opluom tefü obs: pekronölans! Odelo bü mät kilid olüköpikobs demü om ed odeidobs omi, e so no omutobs sufön nestimi.“

Valans äsludoms ad dunön atosi. No ye äsevoms, das renar ästanom po körten dü tim valik ed älilom valikosi. Ägolom lomio ed äkonom ele Alrond desinis klänabadöfik foginanas.

„Kisi söto-b-li dunön?“ man yunik äsäkom.

„Konfidolöd obi!“ renar ägespikom, „ab no glömolöd, das mutobs e vikodön neflenis obsik e plöpön tefü mät lätik!“

Täno äbinos tim pro mät kilid ä lätik. E reg äsagom:

„Vipob, das lüson fütürik oba odaifidom obe fidädi lüxüödik in kased lönik oka, e geted at muton binön regöfik! No omatükob dauti obik ko lubegan.“

Regs, lesons, düks, grafs, baonans e lesiörs foginiks äjekoms. Klüliko ädalaboms ledomis e kasedis magifikis in topäds oksik. Ab ni kanoy blinön regi usio ünü del bal, ni kanoy blinön kasedis e ledomis ets lü ‚Adtiarn‘ to töbidam vemikün. Too alan regas fol liegikün äcälodom masonanis tum, ed äbüedoms bumön omis sunädo kasedis nilü cifazif. Ab no kanoy bumön kasedi ünü del bal! Id el Alrond älogodom lügiko, ab renar ägivom ome flapi me nam, äsagölo:

„Ogolob ad dalabükön ole kasedi pro zälül rega, e ven nu ogolol ad yagön, blibolöd fagü foginans!“

E renar ärönom äkased: ‚Cromorgan‘. Mutob sagön, das kased at äleduton lü jeikik mi-gian mu daudodik, badöfik e kruälik. Tävans mödik, kels äbeigolons kasedi: ‚Cromorgan‘ äperons lifi vü tuts mosta nejönik at. Ab migian älüfidom menis, no ye renaris, klu lekäfan obsik: renar < no ämutom dredön; zuo migian no äbinom lomo tü tim et, bi imogolom ad yagön. Mu balido renar äsludom ad moükön dūnanis migiana, kels ägaledons kasedi. Atans äbinons hüen menasümik: ‚Graw‘, mignom: ‚Grow‘ e diabälan: ‚Graham‘. Renar ävifagolom lü leyan, ed ävokädöm:

„Laramö! rönolsöd demü lif olsik! Reg kömom ko milit oka sa tumat magivanas; ofefilükons olis ad zen medü leklärs okik!“

Dūnans migiana äjekons. Kisi sötons-li dunön? Renar äsagom ones:

„Klänedolsöd vifiko olis; ba reg e milit oka sa magivans no oküpons olis!“

Dūnans migiana dredöfons, klu älüvons sunädo galädöpis oksik. Hüen menasümik: ‚Graw‘ äklänedon oki in biratubil, mignom: ‚Grow‘ in vinatub, e diabälan: ‚Graham‘ in podageinatub (migian vemo älöfom podageini). Täno renar obsik äfärmükom tubis valik, äserölom onis sui fortifamön, ed ästürom onis ini vatasöp: us öflotonsös!

Vüo migian badöfik: hisiör kaseda < igekömom, e päsupädöm vemo, das dūnans ämoons e das renar, keli no äsevom, in kased oma ipubom ön mod seimik. Ab renar obsik äbinom sök mu leplütik, klu no äfikulos pro om ad plitön migiani. Äsevölo, das migian älöfom vemo fläti, renar äprimom ad spikön ön mod alik dö patöfs gudik migiana e dö fam glorik ota valöpo in regäns nilädik.

Zesüdos ad sagön, das migian at älabom kapis tel, kels suvo äzanons ko od. Ed utos binon,

kelosi renar ädunom: dönuamiko äditibom plimis ai jönikumis kape bal u votike, jüs fino äreafons ad feit vemik e ad komip vemikün. Tāno renar äkripādom neküpidiko utöpio, kö migian äkipedom okikis säbis bobik, japik — leigo äsä uts, kels jamodamans geboms in däsärt pro komip — e medü cöp skilälük ädekötom kapis zaniälük migiana badöfik. Ed in topād et siso neföro plu ek äfanäbükon ud ädeidon tävanis.

Vüo reg: ‚Taravon‘ äbinom pö yag ko kurans e sökanef oka sa regs, lesons, düks, grafs, baonans e lesiörs foginiks, kels — äsä fūmo memols — iplotoms ad deidön eli Alrond. Kapreoli äpöjutölo, otan älüvom sökanefi lölik, e nu äsoelom. Tāno foginans äprimoms ad pöjutön omi. Isetiroms glävis, ifledüloms rabalets, e man yunik äperomöv lifi, if renar no äyufomöv omi.

E so äjenos: posä renar ilabedom kasedi magifik migiana badöfik ed ibüedom meikön zälafidädi veratiko regöfiki, ärönom ini fot, kö yag äjenon. Ettimo pon vemo bäldik, failabik äbinon in fot. Ven neflens äyagoms eli Alrond ed äjütoms äl om medü rabalets, renar — äbinom ga renar magivik — äceinom büfo fleni okik ad renar ed äklänedom omi in nimanäst, du äceinom oki it ad man yunik el Alrond löliko sümedöl — leno äkanoy distidön bofanis. Regs, lesons, düks, grafs, baonans e lesiörs foginiks äjutoms poi om, e renar in maged ela Alrond äbunom de jevod ed ärönom love pon bäldik lü jol votik flumeda. Foginans, äkredölo, das viktim okas no plu ökanom skeapön, äjutoms poi om sui pon failabik, e pon ädästuron, sodas valans äpäridikoms.

Vüo reg ifaemikom ed ästebedom fidädi. Renar ädönufomom eli Alrond ad maged menik ed oki it ad fom renara, ed ägegoloms lü reg.

„O mayedal!“ renar äsagom leplütiko, „hisiör: ‚Alrond‘ labom stimi ad vüdön ori ad fidedön in kased okik.“

Reg päsupādom. „Liö! o ‚Alrond‘? Kased fata olik binon fagik mö delamonits deg isao, e ma geragit fideikuma leduton lü blod bäldikum ola.“

„Lesiob ore, o mayedal!“ renar ävüspikom, „das hisiör: ‚Alrond‘ dalabom kasedi, efe mu magifiküni.“

E renar ädugom eli Alrond, regi e sökanefi lölik rega lü kased: ‚Cromorgan‘, kel büo äleduton lü migian badöfik e nu lü flen renara: lesiör: ‚Alrond‘. Ven ärivons kasedi, reg äfredom levemo, bi kased: ‚Cromorgan‘ äbinon so gudik äs kased regik, e geted, keli renar ed el ‚Alrond‘ ägevoms rege e sökanefe oma vo äbinon regöfik. Reg pävoätükom, e pö zälafidäd ot änotādom matirajani ela Alrond e ledaut. Leigüpo äcälodom eli Alrond kronigerani.

E kis äjenon-li tefü renar magivik? Posä matikamazäl ipaseton, renar äleditom ed ämorönom ini fot; ai nog äbinom ga nim natädik. Latikumo ye ömna ävisitom fleni okik.

Ekö! so äbinos, o flens! El Alrond ägevom renare valikosi, keli älabom pro om, e fino ävedom reg.

<Pads: 76–80.>

JENÖFOTS ANIK DÖ ‚MORGENSTERN‘.

Ayelo Volapükaf lens anik medü ‚Facebook‘ eküpälükom, das hiel ‚Christian Morgenstern‘ (poedan Deutänik, 1871–1914) äbinom Volapükan zilük zao de 1888 jü 1890. Primü yel hiel ‚Zé do Rock‘ fa atos pispiretöl äpübom yegedi tiädü ‚Morgenpük und Volastern‘ (<https://lyrikzeitung.com/2021/02/15/morgenpuek-und-volastern>). At binon reided nitedik pro löfans rätas pükavik.

Latikumo, efe primü yunul, hiel ‚Rolf Beran‘ ejäfälikom ko vestig okik tefü jäf ela Morgenstern in Volapükamuf. Ad konsälid ‚Rolf Beran‘, kel desinom ad spikādön tefü yegäd at pö kobikam alyelik ela ‚Christian-Morgenstern-Society‘, äkosikom ko ‚Hermann Philipps‘. El Morgenstern eklülādom skiliko poedön e spodön Volapüko, ab poso esäspetikom tefü pük at bo demü bit ettimik datuvala. Atosi jonülön büvobod sököl peneda ele Schleyer, me pened kelik ‚Morgenstern‘ ädesinom ad klemön lebonedi gaseda fa datuval:

„Äslopikob kudadini orik ko lanäl mu vemik, äpläidob tikamagoti sublimik volapüka ko dialim nevikodik yunöfa, ed äkredob vikodi Volapüka me süad ladälik dibätikün. Or, o söl! edistukor kredi obik at, evedükor vödis spiköfik oba lugis – [...]

Or: sublimik as lanan datuvälik, letälenik, äklülädor smalaladälan, ven äveütos ad binön gretälik id as men. [...] E too dunamod somik põglömonöv fasiliko, if reigiäl levemik ora no äpäridükonöv utosi, keli tikäl letälenik ora ilebumon so jöniko. Cedor, das gitätor no pestöbölo ad jafot orik, ab no küpor, das ecütor milatis ladälas lanälik, das ekoedor blinön sakrifotis susnumik, dat fino ...” [Fin peneda ämoikon u vödem no päfövon.] (niludo päpenos ün 1890; [vödem Deutänapükik](#) petuvon fa ‚Rolf Beran‘ in toum telid ela ‚Werke und Briefe‘ (= „Vobods e peneds“) ela Morgenstern, petraduton ini Volapük fa ‚Hermann Philipps‘).

<Pad: 80.>

DOG ELAS ‚BASKERVILLES‘.

Fa hiel ‚Arthur Conan Doyle‘. Petradutöl fa hiel ‚Oleg Temerov‘. Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ‚Daniil Morozov‘.

Kapit folid. Siör: ‚Henry Baskerville‘.

SIÖR: ‚HENRY BASKERVILLE‘.

Janeda-tab obsik pibemoükon göliko, e ‚Holmes‘ lenlabü cemaklot ästebedom spikoti pipromöl. Dunetäbs obsik äbinoms kuratälik kol kolköm pirajanöl: dokan ‚Mortimer‘ dugädü baonan yunik ikomikom ebo ven glok äkoedon tonön flapatonis deg. Lätikan äbinom man lövik, nämedik, dofa-logik, labü bäldot yelas za kildeg, logabobs blägik densitik e logod fümälik komipiälik. Älenlabom klotemi redik lainodik, ed älabom skini raodik viene e sole pisufüköli äsva

älifädöm gretadili lifa okik dissiliko, ab ye bos äkomädon pö loged süenik omik ed okkonfid takedik kondöta omik, kelos äträton stimabani.

„Ekö! hisior: ‚Henry Baskerville‘ ”, dokan: ‚Mortimer‘ < äsagom.

„Vö!” etan äsagom, „zuo binos bisarik, o söl: ‚Sherlock Holmes‘, das üf flen obik no emobomöv ad visitön oli agödo, ukömoböv ito. Elelilob, das tuvedol rätilis, ed ekolkömob uti somik agödo, kel flagedon mediti vemikum kas kanob duinön one.”

„Begö! seidolös oli! o siör: ‚Henry‘! Suemob-li veräto, das ol it ebelifol bos küpädik, posä elükömol ini ‚London‘?”

„Nos tu veütik, o söl: ‚Holmes‘! Bo te cog. Äbinon pened at, üf daloy nemön oni penedi, kel ereafon lü ob agödo.”

Iseitom kövi sui tab, ed obs valik ibiegobs love on. Köv äbinon komunik, labü köl gedilik. Ladet: „Siöre: ‚Henry Baskerville‘, lotidöp: ‚Northumberland‘ ” < pipenon me tonats grobik; stäpedöma-mäk potik: ‚Charing Cross‘ < e dät deseda: äsoar.

„Kin äsevon-li, das ölotedol pö lotidöp: ‚Northumberland‘?” ‚Holmes‘ äsäkom, älülogölo dudraniko visitani obsik.

„Nek äkanon sevön atosi. Isludikobs pas ven ikolkömob dokani: ‚Mortimer‘.”

„Ab dokan: ‚Mortimer‘, nendoto, ya ilotädöm us?”

„Nö! älotob pö flen,” dokan äsagom. „Jonäd nonik mögik ädabinon, das ädesinobs ad vegön ini lotidöp et.”

„Soö! Seman labon-la demädi vemik tefü stanedi-cäns olik.” Äsüramenom se köv papürabledi telplifätik foldiliko pipliföli. Äsäplifom ed äplatükom oni su tab. Love zänod blede set balik pifomon, binädöl me vöds bükik pötöfik, len ut pifimakleiböls. Et ästeton: „Üf no vilol läsükön duli lifa u sädalabön tikäli löniks, tän mutol dakipön oli fagoto de maräd.” Te vöd: „maräd” < pipenon me nig.

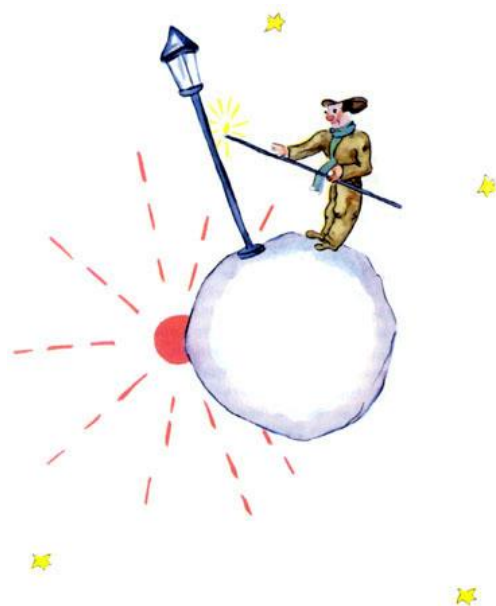
[Föivot ofovon.](#)

<Pads: 81–83.>

PLIN SMALIK.

Kapit: 14.

Planet lulid äbinon vemo küpädik. Äbinon smalikün etas valik. Spad ona kurato äsaidon te ad lepladön sütalampadi e lampadifilidani. Plin smalik no äkanom planön oke, pro kis ijonidons-la sütalampad e lampadifilidan seimöpo in levalaspad plödü sil, su planet, kö ädabinon ni dom pu bal, ni pöpam. Ye äsagom ninälo oke it:

„Binos vemo luveratik, das man at binom-la tatikälük. Ye binom läs tatikälük ka reg, ka lobiälan, ka büsüdan e ka ludrinan. Nemu vobod ona binon siämöfik. Ven filidom lampadi okik, äsüva koedom-la pubön steli u flori nog balis. Ven kvänom lampadi oka, äsüva koedom-la slipön flori u steli. Jäf at binon vemo plitülük. Atos vo binon frutik, bi binon jönük.“

Posä irivom planeti, äglidom ko jästs lestüma filidani:

„Deli gudik! Kikodo änu ekvänol-li lampadi olik?“

„So бүдүл tonon“, filidan ägespikom. „Deli gudik!“

„Kin binon-li бүдүл olik?“

„Mutob kvänön lampadi obik. Soari gudik!“ Ed äfilidom dönu lampadi.

„Ab kikodo änu edönufilidol-li oni?“

„So бүдүл tonon“, filidan ägespikom.

„Suemob nosi“, plin smalik äsagom.

„Pö jenet at nos dabimon ad pasuemön“, filidan äsagom. „Bүдүл binon бүдүл. Deli gudik!“

Ed äkvänom lampadi okik.

Poso äkluinom flomi oka me pokasärvätül me kvads redik pedeköl.

„Cal obik is binon jeikik. Atos äbinon siämöfik бүикүмо. Äkvänob gödo ed äfilidob soaro lampadi. Älabob reti dela ad takädön, e reti neita ad slipön...“

„E бүдүл sis tim et pevotükon-li?“

„Bүдүл no pevotükon“, lampadifilidan äsagom. „Din ebo et binon lүgädramatik! Alyeliko planet ätulon ai vifikumo, ab бүдүл no pävotükon!“

„E nu-li?“ plin smalik äsagom.

„Kludo nu, ven dunon tuli bal a minut, no plu labob igo sekuni bal takäda. Filidob e kvänob balna a minut.“

„Kioyofik atos binon! Dels lomü ol dulons mö minut bal!“

„Atos leno binon yofik“, filidan äsagom. „Ya mul bal epasetikon, sisä eprimobs ad spikön ko od.“

„Mul bal-li?“

[Fövot](#) ofovon.

<Pads: 83, 84.>

Nüm: 9. 2021 setul. Pads: 85 jü 92.

O Volapükaflens valöpo!

In nüm büik pemänioton buk tiädü ‚Volapük. Einführung in eine faszinierende Sprache‘ (= ‚Volapük. Penäd nüdügöl ini pük dafredüköl‘) fa hiel Gunther Hotz. Et eklülädon binön namapenäd (labü pads 269 e nen ninädalised), keli lautan ün 2011 äkopiedom me ‚Xerox‘ ed äspäruköm äs buk. In penäd at ‚G. Hotz‘ proliko bepenom Volapüki nuik, suvo leigodölo oni ko dialeg sonemiko rigik; semikna igo mobom votükamis lönik püka obsik. Suvo lautan eplöpom ad kleilükön säkädis vemo brulikis püka obsik. Dil lätik namapenäda ninädon vödemis brefik Volapükik ko tradutods Deutänapükik e poedotis fa ‚Johann Schmidt‘ e fa ‚Gunther Hotz‘ it. In lautots Volapükik okik el G. Hotz äjinom desino gebön vödis anik ivönädiköl demü bref e benoton onas. Po poedot alik lisedil sökon ko vöds pegeböl (ba lautan no äspetom, das ek öläron-la Volapüki ed ökanon-la suemön vödemis nen yuf somik). Valemo lecedob namapenädi at nitediki (mu pato tefü poedav), do ninädon i tikamagotis bisarik dö feafomam pükasita dabinik.

Esludob ad ropön notükami yegeda dö datif Volapükik e primo ad bükön jenotemi brefik kadäma balid. Dunob atos, dat latikumo sagäds nekonfidovik dö num kadämanas e dö dinäds tefik votik fino omoikons se tidabuks bevüpükava. Spelöl, das dinäds tefik onitedons i reidanis, redakan:
‚Daniil Morozov‘ <dispenäd>.

<Pad: 85.>

FABS DÖ NIMS (1).

Fa ‚Evgeny Khvalkov‘, stabü lölet dö ‚Reynard‘: renar; ini Volapük petradutöl fa ‚Hermann Philipps‘.

Seimna lup e renar ägoloms in lardafel ed älogoms cuki. Bi vemo äfaemoms, äsludoms ad lufidön oni. Kludo lup äsagom cuke:

„Lilölöd! o lunalilikan! Himayedal: leon: reg nimas < ägevom obe gitodi ad fidön nimis alik gumädi cuvölis. Kludo obinol fidäd obik asoaro“.

„Stopö!“ cuk äsagon. „Himayedal: leon: reg nimas < ägevom obe penädi sefadugäda, kel neleton nimis alik ad fidön obi.“

„Kiöpo binon-li?“ lup äsäkom bluviko.

„Pepenon sui pödasaf obik,“ cuk äsagom fefo. „If vilols, o stimabans nolik!, kanols reidön oni.“

„O blod: renar!“ lup äsagom, „reidölös penädi su pödasaf cuka, begö!“

„O blod: lup!“ äsagom renar lekäfik, kel iküpom, das atos äbinon käfod cuka. „Vilöfo dunoböv osi, ab eglömob ad keblinön lüni obik. Ba ye ol kanol reidön oni. Ol ga sio binol nolikün nimas valik.“

Lup äpaplitom fa lob renara. Ägolom lü cuk ed äbüdom one ad tovön pödasafi ona.

Cuk ätovon pödasafi labü safaferi vetik. E ven lup äprimom ad sukön lelivapenedi regik, saf lunalilikana äjokon nämo ta flom oma, sodas logs lupa äseflumons.

Somikos reifon utanis, kels binons nenprüdiks e padugons dub fläts.

FABLES ABOUT ANIMALS (1)

Evgeny Khvalkov

based on the cycle about Reynard the Fox

One day a Wolf and a Fox were walking in a field and saw a Donkey. Since they were very hungry, they decided to eat it. So the Wolf says to the Donkey:

“Listen, big-eared, His Majesty the Lion, the King of beasts, has granted me the right to eat any animals that chew gum. So you’re going to be my dinner tonight.”

“Wait,” said the Donkey. “His Majesty the Lion, the King of Beasts, has given me a safe-conduct that prevents any of the beasts from eating me”.

“Where is it?” the Wolf asked, puzzled.

“It is written on my hind hoof,” said the Donkey seriously. – “If you like, learned gentlemen, you can read it”.

“Brother Fox,” said the Wolf, “please read the letter on the Donkey’s hind hoof.”

“Brother Wolf,” said the sly Fox, who realized that there was a catch – “I would be glad, but I forgot my glasses at home. Would you care to read it? After all, you are the most learned of all animals”.

The Wolf liked the Fox’s praise and went to the Donkey and told him to raise his hind hoof.

The donkey raised its hind leg with a heavy horseshoe, and when the Wolf began to search for the royal charter, the big-eared hoof hit him hard in the forehead, so hard that the Wolf’s eyes flowed out.

This is what happens to those who are careless and are led to flattery.

<Pads: .86, 87.>

KADÄM MU KAOTIK VOLAPÜKA (1).

Fa ,Daniil Morozov’.

Sekü nitedäl obik enu ereidob nunis Volapükakadämi balid tefölis in el „Volapükabled” fa ,Schleyer’, ,Le Volapük’ (redakü ,Kerckhoffs’ benosevädik) ed in vödabuk disinapüka: ,Idiom neutral’ (sotül fa el ,Holmes’ pro Linglänapükans; ninädon jenotemi brefik kadäma bevünetik Volapüka se rigäd Deutänapükik ela Rosenberger petradutöli). Ad stun vemik oba, in fonäts at jenäds pluuneplu difiks pabepenons, äsva ädutions-la lü levals paralelik kil. Ebüocedölo, das penäds pemäniotöl ga pelautons in vol bal, esteifülob ad mekön lovelogami jenöfotas se ons valik. Atos ba zesüdon födü verat, bi tidabuks mödikün bevüpükava äjinons palautön fa vikodans tefü feits timas vönädik et.

BÜJENOTEM. Hiel Schleyer ämäniotom zesüdi ela ,Völkerssprachakademie’ (kadäm pükik bevünetik), kel ömuton kontrolön e pakön lotografi balik menefa, medü „Siunahap” (gased ettimik okik) ya ün mäzul yela 1878^{id} pö notükam volalafaba okik. Pos daved Volapüka tikamagot at äjinon volfön in tikäl ela Schleyer (samo ün setul ela 1886 in yeged dö dinitis Volapükaneffa äpenom dö kadämans ü *kademels* milfoltums fütüriks, äsi dö senätans ü *senatels* tums). Ün yunul ela 1887 medü „Volapükabled” okik änotükom nomemi büfik kadäma, kel öbinädon me 1-ido) cifal, 2-ido) *pladal* (pladulan) cifala (cal at sümon ad vicifal nutimik), 3-ido) *senatels* (senätans) 100, 4-ido) *kademels* (poso *kademans*, nu *kadämans*) anik (balan pro mens balion neta alik).

PRIM. Kadäm calöfiko pistidon tü 1887, gustul, 9, pö seadod Volapükakongreda valemik telid in ,München’. Täno lised büfik *kademalas* äpubon (ma büoced ettimik, *kademal* ü *kadämal* bal özesüdon pro mens degbalion neta seimik ü pro degans kadämanas); i cal *kademana* (*kadämana spodöl*) pämänioton. Ün tobul ela 1887 medü „Volapükabled” okik datuval änunom, das kadämals fa om pinemöls, büä ögetoms diplomi kadämala, ümutoms getön diplomi profäsorana ma noms kösömik. Ye mödikans äjinons nedemön vödis at, ed äcedons, das pö kongred di ,München’ kadäm lölik pifomon-la nen stipots zuik alseimik miedüköl. Ma ,Rosenberger’ primo kadäm bevünetik Volapüka äbinädon me mens 17 se läns 12, ab jöt somik äflagonöv kalkulamodi nesevädik seimik. Ekö! lised tefik (datuval labom nümedi serik): **0**) *Johann Martin Schleyer* as dilekal (suvo pänemom ettimo as „presidan”); **1**) *Prof. Dr. Auguste Kerckhoffs* (Fransän, ,Paris’) as dilekan (säcäl lölöfik: 1892, 8^{ul}, 9); **2**) *Prof. José da Silva Teixeira* (Portugän, ,Porto’; säcäl: 1892, 3^{ul}, 1); **3**) *Dr. Francisco Fernandez Iparraguirre* (Spanyän, ,Guadalajara’; †1889, 5^{ul}, 7); **4**) *Angelo Ferretti* (Litaliyän, ,Reggio

nell'Emilia'; säcäl: 1892, 3^{ul}, 1); **5**) *Karl Dornbusch* (Linglän, ‚London‘; †1888, 10^{ul}, 24); **6**) *Joseph Holden* (Linglän, ‚Preston‘; säcäl: 1890, 12^{ul}, 14); **7**) *Dr. Tiberius Cornelis Winkler* (Nedän, ‚Haarlem‘; säcäl: 1893, 6^{ul}, 6); **8**) *August Nilson* (Svedän, ‚Gefle‘; no elasumom cali demü vobods tu mödiks); **8**) *Woldemar Rosenberger* [Rusänarüko: ‚Владимир Карлович Розенбергер‘] (Rusän, ‚Peterburg‘); **9**) *Joseph Bernhaupt* (Süriyän, ‚Beirut‘ [nu Libanän]; sis yunul ela 1888 no äföлом bligis kadämik oka, bi no ävilom kompenön pö votükam Volapüka ta vil ela Schleyer; säcäl calöfik: 1890, 12^{ul}, 14); **10**) konulan: *Charles Ezra Sprague* (Tats pebalöl Lamerikäna, ‚New York‘; säcäl: 1896, 8^{ul}, 31); **11**) *Dr. Moritz Obhlidal* (Lösterän, ‚Wien‘; säcäl: 1891, 4^{ul}); **12**) *Prof. Dr. Alfons Ritter von Rylski* (Lösterän, ‚Wien‘; säcäl: 1891, 4^{ul}); **13**) *Georg (György) Bánfi* [ü *Bauer*] (Macarän, ‚Budapest‘; säcäl: 1889, 5^{ul}); **14**) *Richard Herold* (Badän in Deutän, ‚Konstanz‘; säcäl: 1889, 4^{ul}); **15**) *Rupert Kniele* (Vürtän in Deutän, ‚Allmendingen‘; säcäl: 1890, 7^{ul}, 20); **16**) *Prof. Heinrich Schnepfer* (Lofüda-Bayän in Deutän, ‚München‘; säcäl: 1889, 5^{ul}); **17**) *Anton Colling* (Palzän in Deutän, ‚Ludwigshafen‘; as men мүkik no ävilom dasumön cali, ab ädunom so pos begs lunüpiк datuvala. Ye ‚Colling‘ no pädasevom as kadämal fa kadäm dilekü ‚Kerckhoffs‘); **18**) *J. Fieweger* (Jlesän in Deutän, ‚Breslau‘ [nu ‚Wrocław‘ in Polän]; säcäl: 1889, 3^{ul}, 10).

KADÄMALS NULIK BÜ 1888. Ma el „Jenotem brefik kadäma bevünetik Volapüka“, el Kerckhoffs ägetom de Schleyer däli ad läükön lü num kadämalas 17 nog pösodis 7. Num at jinon binön dotabik, bi jenöfo dilekan äkoedom jenön daväli kadämalas nog mälas jüi novul ela 1887 (kadäm ömuton primön vobi oka sis yanul yela 1888^{id}). Kadämal nog bal pävalom pro Svedän pla utan, kel no ilasumom cali. Ämäniotölo gitodis patik fa kongred di ‚München‘ ome pigevölis, i ‚Kerckhoffs‘ äcalodom kadämals nog telis pro Fransän as yufans oka. Mödikünans nulikanas at (pläämü el Hippolyte Guigues) sekü kods seimik neföro pädasevoms fa datuval as limans Volapükakadäma. Ekö! lised utanas, kels pedavälons jü novul ela 1887 sekü töbids ela Kerckhoffs: **1**) *Prof. Arthur Heyligers* (Belgän, ‚Antwerpen‘; säcäl: 1893, 1^{ul}, 15); **2**) *J. C. Åen (Aaen)* (Danän, ‚Åby‘; säcäl: 1888, 12^{ul}); **3**) *Henry J. Harrison* [sotül nema in Rusän pägeböl: ‚Андрей Иванович Гаррисон‘] (Rusän, ‚Peterburg‘; säcäl: 1895, 5^{ul}, 4); **4**) *Dr. J. P. Licherdopol* (Rumän, ‚București‘; säcäl: 1898, 3^{ul}, 18); **5**) *Prof. J. M. de Zubiria* (Spanyän, ‚Bilbao‘; säcäl: 1892, 3^{ul}, 1); **6**) *Prof. Augusto de Actis* (Litaliyän, ‚Ferrara‘; säcäl: 1894, 9^{ul}, 24); **7**) *Prof. John Runström* (Svedän, ‚Stockholm‘, pla ‚Nilson‘, kel no evilom lasumön cali; säcäl: 1892, 3^{ul}, 1); **8**) *Dr. Louis Victor Allaire* (Fransän, ‚Paris‘; †1888, 7^{ul}, 25); **9**) *Prof. Hippolyte Guigues* (Fransän, ‚Paris‘; säcäl: 1895, 5^{ul}, 29).

„KADÄM LEGIK“ MA ‚SCHLEYER‘. Dü yel 1888^{id} datuval suvo änunom medü „Vpabled“ okik, das te om it älabom gitäti ad zepön limanis nulik kadäma e sludotis valik kadäma. Ün yanul ela 1889 äprimom lisedi kadämalas e kadämanas verätikas, lised kelik ön kodül defa diploma ko dispenäd datuvala no äninädon nemis kadämalas anik (bevü votiks i nemi ela ‚Kerckhoffs‘). Ekö! nün dö kadäm ut, kel sunädo äpubon ün 1889: **1**) *H. Schnepfer*, **2**) *Rupert Kniele*, **3**) *Anton Colling*, **4**) *Joseph Bernhaupt*, **5**) *Iparraguirre*, **6**) *Wladimir Rosenberger*, **7**) *Georg Banfi*, **8**) *K. Dornbusch*, **9**) *Charles E. Sprague*, **10**) *T. C. Winkler*. Jü yunul yela 1890^{id} (kü ‚Schleyer‘ äpübom lisedi kadäma telid vero nulika ad plaükön kadämi säslöpik dilekü ‚Kerckhoffs‘) ked at päläfulükon ön mod sököl: **I. Kadämans:** **11**) *Joaquín de Arce y Bodega* (Spanyän, ‚Madrid‘, 1889, 2^{ul}); **12**) *Jan Miroslav Bakalář* (Lösterän-Macarän, Moravän, ‚Lundenburg‘ [nu Tsyegän, ‚Břeclav‘], 1889, 2^{ul}); **13**) profäSORAN: *Hippolyte Guigues* (Fransän, ‚Paris‘, 1889, 2^{ul}); **14**) *Alexander S. Harvey* (Linglän, ‚London‘, 1889, 3^{ul}); **15**) dokan ä profäSORAN: *G. Krause* (Linglän, ‚Kingston upon Hull‘, 1889, 3^{ul}); **16**) *Henri Rubino de Barazia* (Fransän, ‚La Rochelle‘, 1889, 3^{ul}); **17**) *J. H. Peitz* (Deutän, Vesfalän, ‚Büren‘, 1889, 3^{ul}); **18**) *Angelo Ferretti* (Litaliyän, ‚Reggio nell'Emilia‘, 1889, 4^{ul}); **19**) *Paul Plum* (Danän, ‚København‘, 1889, 5^{ul}); **20**) *Carlo Giani* (Litaliyän, ‚Milano‘, 1889, 7^{ul}); **21**) *Arnold Scherzinger* (Tats pebalöl Lamerikäna, ‚Walla Walla‘, 1889, 7^{ul}); **22**) *Gioacchino Manoritta* (Tats pebalöl Lamerikäna, ‚New Orleans‘, 1889, 10^{ul}); **23**) *Anton J. St. Werten* (Nedän, ‚Beers‘, 1889, 12^{ul}); **24**) *Adolf Braun* (Deutän, Badän, ‚Ilmspan‘, 1890, 2^{ul}); **25**) *Julius Stettner* (Deutän, Vürtän, ‚Bad Cannstatt‘, 1890, 2^{ul});

26) *Titus Hilarius Tromp* (Nedän, ‚Oudenbosch‘, 1890, 2^{ul}); **27)** *A. S. Teutschel* („pro tats Pasifeanik 7 Lamerikäna“, Kalifornän, ‚San Francisco‘, 1890, 2^{ul}); **28)** *Giuseppe Menghini* (Litaliyän, ‚Belluno‘, 1890, 3^{ul}); **29)** *Julius Kroiß* (Lösterän, ‚Hohenberg‘, 1890, 3^{ul}); **30)** *Ferdinand Hilbe* (Lösterän, Tirolän, ‚Innsbruck‘, 1890, 4^{ul}). **II. Senätans:** **1)** *Rupert Kniele* (Deutän, Vürtän, ‚Allmendingen‘, 1889, 2^{ul}); **2)** *Joseph Bernhaupt* (Siyop, Süriyän [nu Libanän], ‚Beyrut‘, 1889, 2^{ul}); **3)** *J. H. Peitz* (Deutän, Vesfalän, ‚Büren‘, 1889, 2^{ul}); **4)** *Anton Colling* (Deutän, Bayän, ‚Nürnberg‘, 1889, 5^{ul}).

[Föivot](#) ofovon ün tobul.

<Pads: .87–90.>

PLIN SMALIK.

Kapit: 14 (fin).

„Si! Ü minuts kildeg. Dels kildeg! Soari gudik.“

Ed äfilidom dönu lampadi okik.

Plin smalik älogedom omi, ed älöfilom lampadifilidani at, kel so fiediko äföлом бүдүли okik. Äreafom ad memön solamodonikamis, kelis om it büo isteifüлом ad küpedön, feapladölo stuli oka. So ävilom yufön fleni okik:

„Sevolös!... Sevob modi, vio kanolöv takädön alnaedo ven vilolöv dunön osi...“

„Ai vilob dunön osi“, filidan äsagom.

Bi kanoy binön otüpo e fiedik, e trögik.

Plin smalik äfovom:

„Planet olik binon so smalik, das kanol spatön zü on me steps kil. Te omutol stepön saido nevifiko ad blibön in solasviet. Üf uvilol takädön, tän ostepolös föfio!... e del odulon so lunüpiko, äsä uvilol.“

„Atos no vemo oyufon-la obi“, lampadifilidan äsagom. „Bu val in lif löfob ad slipön.“

„Binos mifät vemik“, plin smalik äsagom.

„Binos mifät vemik“, filidan äsagom. „Deli gudik!“

Ed äkvänom lampadi okik.

„Ekö! utan“, plin smalik äsagom ninälo oke, du älaifövom tävi okik, „utan, kel panestümomöv fa votikans valik, efe fa reg, lupleidan, ludrinan, e büsidan. Ye binom balikan, kel no jinom lü ob binön smilöfik. Ba binos so sekü utos, das no jäfäлом ko ok it, ab ko din votik.“

Äseifom ko pid e nog äsagom ninälo oke:

„Binom balikan, keli ekanoböv flenükön ko ob. Ab planet oma binon tuvemo smalik. Us spad no saidon pro telans...“

Ye plin smalik no äkünom ad koefön oke it, das mu pato äpidom lüvi planeta benedik et, kodä us äjenons solamodonikams milfoltumfoldeg a düps teldegfol!

[Föivot](#) ofovon.

<Pads: 90, 91.>

Konil.

Of-tidel: kis binom potɤɤp *futuro* veliba lɔfɔn, María?

Of-julel: matɔn, vomɤl.

KONOTÜL.

Jitidan: „Kis binon-li fütüratim värba: „lelöfön“? o ‚Maria‘!“

Jijulan: „El „matön“, o lädü!“

Rigädavödem de ‚J. M. Zubiria‘ (1886)

<Pad: 91.>

DOG ELAS ,BASKERVILLES'.

Fa hiel ,Arthur Conan Doyle'. Petradutöl fa hiel ,Oleg Temerov'. Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ,Daniil Morozov'.

Kapit folid (dil telid).

„Nu”, siör: ,Henry Baskerville' esagom, „bo ukonolös obe, o söl: ,Holmes'! kisi atos sinifon-li, maleditilö! e kin so vemo nitedälon-li dö jäfs obik?”

„Kisi cedol-li dö atos? o dokan: ,Mortimer'! Siol-li, das nos susnatik komädon pö atos alo?”

„Nö! o söl! ab luveratiko at pesedon fa utan, kel süadon, das jen binon susnatik.”

„Jen kinik-li?” siör: ,Henry' < esäkom japäliko. „Jinos lü ob, das ols: söls valik < sevols jäfis lönik obik gudikumo, kas ob.”

„Udagetol sevi obsik lebüä osegolol se cem, o siör: ,Henry'! Promob atosi ole”, ,Sherlock Holmes' äsagom. „Anu geikobsös, дәlү ol, lү dokүm at vemo nitedik, kel bo pelauton e pesedon äsoaro. Labol-li eli ,Times' ädelik? o ,Watson'!”

„Ekö! us pö spadül gulik.”

„Kanob-li begön ole oni: pad ninik, plidö! labü dugayegeds?”

Iluxamom oni vifiko, ädalogölo kolumis löpio e donio.

„Yeged cifik at dö ted lelivik. Letolsös obe ad nunädön setrati se on. „Kanol bleinälükön oli, das febäd u jäfүd olikс lönikс postүtedons me tarif jelätik, ab no mutol sädalabön tikäli, үf no vilol, dat lonilonam somik fino okoedon dakipön liegi fagoto de län, läsүkön völadi nüveigas obsik e tän daduliko badükümön stadi valemik lifa pö nisul at.” Kisi cedol-li tefү atos? o ,Watson'!” ,Holmes' älvokädом yöbiko, koteno äröbүlölö namis okik ta od. „Senäl binon süperik, vo-li?”

[Fövot ofovon.](#)

<Pad: 92.>

Nüm: 10. 2021 tobul. Pads: 93 jü 100.

O Volapükaf lens valöpo!

Ün setul yela at ‚Hermann Philipps‘: cifal < enotükom bevüresodo medü Volapükagrup di ‚Facebook‘ fonäti vemo nitediki. Epenom dö atos sökölösi:

Bü yels anik egetob buki fa hiel Gunther Hotz: Volapükan vemo gudik. Ilautom oni Deutänapüko as namapenäd. Edepenob buki at, dat kanoyöv reidön oni gudikumo. Buk hiel Gunther Hotz — tiädü: ‚Volapük - Einführung in eine faszinierende Sprache‘ — ninädon plänis gudik e nitedikis tefü pük obsik, ye älabom tikamagotis lönik dö „menods“ Volapüka. Kludo mutoy reidön prüdiko oni.

Leno dalölsös gebön oni as sam Volapüka verätik.

Juitölsös reidi!

(I logölsös padi:

<https://www.facebook.com/groups/volapukalised/permalink/10158894222625129/>!)

Lölöfiko baicedob ko vöds at. El Gunther Hotz eplöpom ad vestigön buki leseledik mödik, sekü kelos vobot omik moukon pölacedis pöpedik anik tefü pük obsik. Leigüpo lebuk ot i jonülon, das utan, kel plägon Volapüki neseکیدiko de Volapükane f retik, äs hikleudan u härmit in leziöb soalaseatik, ai klienon ad votükön boso pükasiti ma kösöms oka u ma tikamagots nendoto tikaviks, ab löniks. Klu levüdob valanis noe ad reidön dö Volapük (Deutänapüko u me pük alseimik votik), abi reidön e spodön Volapüko, dat pük at obleibonös lifön.

Gudikünosi valanes vipöl redakan:

‚Daniil Morozov‘ <dispenäd>.

<Pad: 93.>

FABS DÖ NIMS (2).

Fa ‚Evgeny Khvalkov‘, stabü lölet dö ‚Reynard‘: renar; ini Volapük petradutöl fa ‚Daniil Morozov‘.

Seimna tigrid ädofalom ini sep dibik. Tio äblümom ad leditön de lif oka, ab feilan äbeigolom.

„O men gudik!“ tigrid älebegom, „seramenolöd obi isao!“

„Ab if useramenob oli“, feilan äsagom, „tän ga olufidol obi!“

„Nö!“ tigrid ävokädöm. „Pö dinäds nonik! Yulob ole nämätü gods valik tigridas!“

Tigrid iyulom me yul mu jeikik, das no öfidom mani, ed utan ädonükom ini sep blögi gretik.

Tigrid äxänom plödio se sep, älogedom mani ed ädeläkom raviälisko lipis oka.

„Ya dü dels tel äfidob nosi“, tigrid äsagom, „ed ekö! zib it pro koled ekömon lü ob.“

„Ab ga eyulol me yul mu jeikik!“ man ävokädöm däspero.

„Ab vemo efaemikob“, tigrid ämurom, „kludo yul et no pademonös!“

„Otuvobsös seimani ad cödön obis!“ feilan äsagom.

E so äjenos, das hirenar äbeirönöm nilo.

„O redaskinikan!“ feilan älebegom, „cödolöd feiti vü ob e tigrid!“

Ed äkonom renare valikosi. Renar äkratom po lil oka me pödalög.

„E lio üfo tigrid äkanom-li dofalön ini sep?“ äsäkom. „Feilan no lugom-li? Jenöfo äseramenom-li tigridi se sep ed äsäditretükom-li omi de deadamariskäd, bi ikoedom yulön omi me yul mu jeikik?“

Tigrid e man ästebedomns nenmufo.

„Okanob gevön cödeti fifümik, no büä ulogob, vio atos jenöfo ejenon“, renar änotädöm ko nämät. „Tigrid dönu obunomös ini sep, se kel man eseramenom omi!“

Tigrid vifädo äbunom ge ini sep.

„Nu”, renar äsagom, „bofikans: e man, e tigrid < stadoms in dinäds leigosoik, äsä büikumo. Ol: o men! if uvilolöv dönu savön tigridi, ukredölo yuli oma, olabol gitodi ad dunön osi. Ed if nekredolöv tigridi, tän labol gitodi ad no dunön osi. Dunolös alseimi ma visedäl olik!”

Renar äfänülom balna göbi oka ed ämorönom. Man danöfik ägekömom lomio ed äkonom jenotemi at jimatane e ciles okikes. E kis tefon-li tigridi? E tigrid ba bleibom seadön jünü in sep at, if no edeadomöv.

<Pads: 94, 95.>

KADÄM MU KAOTIK VOLAPÜKA (FIN).

Fa ‚Daniil Morozov’.

KADÄM NESEKIDIK CIFAMÜ DILEKAN. Ün prilul ela 1889 ‚Kerckhoffs’ äjinom steifön ad zepön steifädanis kadämik ma lised fa ‚Schleyer’. Ekö! pösods tefik, kels pämaniotons in penäds dilekana: **a) Henri Rubino de Barazia** (Fransän; säcäl: 1890, 7^{ul}, 20); **ä) Alexander S. Harvey** (Linglän, säcäl: 1892, 3^{ul}, 1); **b) Paul Plum** (Danän; pla el Åen (Aaen), kel ilüvom Danäni); **ë) G. Krause** (Linglän; daväl no pizepon). Du ‚Schleyer’ äbleibom pianiko votükön pösodefi kadäma, ‚Kerckhoffs’ jü mayul yela 1889^{id} (nog bü kongred bevünetik di ‚Paris’) äkoedom jenön daväli kadämalas nulik 13 (bo tefü atos slopons fiedik ela Schleyer äpenoms, das dilekan kadäma ifulükom kadämi me meugakompenans okik ed igo ivedükön-la kadämi slafiani oka). Ekö! pösods tefik: **c) Vincenzo Amoretti** (Litaliyän, ‚Turin’; säcäl: 1890, 12^{ul}, 14); **d) Prof. J. Hanno Deiler** (Tats pebalöl Lamerikäna, ‚New Orleans’; säcäl: 1890, 7^{ul}, 20); **e) Dr. Thaddeus Devidé** (Lösterän, ‚Wien’; säcäl: 1892, 4^{ul}, 25); **f) Prof. Jesus Diaz de Leon** (Mäxikän, ‚Aguascalientes’; säcäl: 1892, 3^{ul}, 1); **g) Prof. Dr. Siegfried Lederer** (Lösterän, ‚Wien’; säcäl: 1892, 4^{ul}, 25); **h) Auguste Morel** (Fransän, ‚Le Creusot’; säcäl: 1895, 5^{ul}, 29); **i) Prof. C. Moutonnier** (Tats pebalöl Lamerikäna, ‚Chicago’; säcäl: 1892, 3^{ul}, 1); **j) W. Pflaumer** (Deutän, ‚Halle a. Saale’; †1890, 1^{ul}, 6); **k) Dr. J. E. Weiss** (Deutän, ‚München’; säcäl: 1890, 7^{ul}, 20); **l) Prof. Dr. O. Knuth** (Deutän, ‚Steglitz’, nu dil ela ‚Berlin’; pla el Fieweger; säcäl: 1893, 6^{ul}, 19); **m) Friedrich Krüger** (Deutän, ‚Hamburg’; pla el Schnepfer; säcäl: 1894, 11^{ul}, 12); **n) Prof. Nicolas de Ugarte** (Spanyän, ‚Guadalajara’; pla el Iparraguirre ideadöl; säcäl: 1894, 10^{ul}, 1); **o) Dr. med. M. W. Wood** (Tats pebalöl Lamerikäna, ‚Fort Randall’, ‚Dakota’; poso ‚Jefferson Barracks’, ‚Missouri’). Pos Volapükakongred kilid ün tobul yela 1889^{id} dilekan äzepom kadämälis sököl: **ö) George Day** (Linglän, ‚London’; säcäl: 1892, 3^{ul}, 1); **p) Pál de Madarassy** (Macarän, ‚Budapest’; säcäl: 1892, 3^{ul}, 1). So timü Volapükakongred kilid ma dilekan kadäm äbinädon me limans sököl: **I. Cifef: 1) Schleyer** (cifal), **2) Kerckhoffs** (dilekan, FRANSÄN), **3) von Rylski** (vidilekan, LÖSTERÄN), **4) Guigues** (sekretan, FRANSÄN); **II. Kadämälis votik: 5) Heyligers** [BELGÄN], **6) da Silva Teixeira** [PORTUGÄN], **7) Plum** [DANÄN], **8) Kniele**, **9) Knuth**, **10) Krüger**, **11) Pflaumer**, **12) Weiss** [DEUTÄN], **13) de Barazia**, **14) Morel** [FRANSÄN], **15) Devidé**, **16) Lederer**, **17) Obhlidal** [LÖSTERÄN], **18) Diaz de Leon** [MÄXIKÄN], **19) Winkler** [NEDÄN], **20) Harvey**, **21) Holden** [LINGLÄN], **22) Hanno Deiler**, **23) Moutonnier**, **24) Sprague**, **25) Wood** [TATS PEBALÖL LAMERIKÄNA], **26) Licherdopol** [RUMÄN], **27) Harrison**, **28) Rosenberger** [RUSÄN], **29) de Ugarte**, **30) de Zubiria** [SPANYÄN], **31) Bernhaupt** [SÜRIYÄN], **32) Runström** [SVEDÄN], **33) Actis**, **34) Amoretti**, **35) Ferretti** [LITALIYÄN].

KLUDOD. Jenöfots löpik tefü jäf kadäma balid jonülons, das nek mastalas ettimik Volapüka äbitom ritiko. Balflano el Schleyer äsümom ad cögamastal, kel pö mätapled pro titul mätamastana volik anna äkoedom-la falön cögaboedi e jutön piädis äl flans valik. Votaflano el Kerckhoffs i no äsötom bü zep statudas fifümik jenükön daväli bo lafa kadämalas, dat votükams calöfik pükasita di ‚Schleyer’ pölasumons-la fasilikumumo. Leigüpo dilekan ädunom verätiko, das ästeifülom ad vedükön kadämi nogani vero nesekidiki de datuval (ma sam kadämas nolavik mödik, limans kelas kanons bejäfön säkädis bai gitods calöfik oka).

Alo binos bisarik, das ‚Schleyer’ ästidom kadämi, kel äninädon pösodis votükamiälik mödik ut, kels ya bü tim seimik ilofädons notidiko feafomami Volapüka (as sams: els ‚Kerckhoffs’,

,Iparraguirre', ...). Dunakodis kinik el Schleyer älabom-li? Niludob, das ätefons mubalido nämäti. Sis prim Volapükamufa datuval ästeifom ad datikön püki, kel no öläson ön bos leigodü natapüks sevädikün. Gönü nämät vemikum kadäm vo äbinonöv zesüdik: dub daved kadäma lönik Volapük äreafoin ini ked cädik bal ko Fransäna-, Spanyäna-, Svedäna-, ... Rusänapük. Zuo medü noganükam kadäma el Schleyer ba ädesinom ad daküpedön ed ad tadunön Volapükanis votükamiälük famik. Ye büoneletamed at eklülädon binön vanik.

<Pads: 95, 96.>

PLIN SMALIK.

Kapit: 15 (dil 1^{id}).

Planet mälid äbinon degna veitikum, ka ut büik. Päbelödon fa söl bäldik, kel älautom bukis gianagretik.

„O! ekö! vestigatävan elükömom!“ ävokädom, posä iküpom plini smalik.

Plin smalik iseidom oki sui tab ed anna inatemom dibätiko. Kiolunüpo ya ätävom!

„Kiöpao ekömol-li?“ söl bäldik äsagom ome.

„Kis buk bigik at binon-li?“ plin smalik äsagom. „Kisi dunol-li is?“

„Binob taledavan“, söl bäldik äsagom.

„Kis binon-li taledavan?“

„Binon nolavan, kel sevon, kiöpo topons mels, flumeds, zifs, bels e däsärts.“

„Atos binon mu nitedik“, plin smalik äsagom. „Ekö! fino jäfüd voik!“ E vifiko äzilogedom, vestigölo planeti taledavana. No nog ilogom föro planeti so graviki.

„Planet olik binon mu jönik. Dabinons-li is seans?“

„No kanob sevön osi“, taledavan äsagom.

„Ag!“ (Plin smalik isäspetikom.) „E bels-li?“

„No kanob sevön osi“, taledavan äsagom.

„E zifs-li? flumeds-li? däsärts-li?“

„No kanob sevön id osi“, taledavan äsagom.

„Ol ga binol taledavan! Vo-li?“

„Binos kuratik“, taledavan äsagom, „ab no binob vestigatävan. Ebo etans fümo defons pö ob. Ga taledavans no binons utans, kels sötons-la numön zifis, flumedis, belis, melis, seanis e däsärtis. Taledavan binon pösod tu cädik ad zispätön. No lüvon vobacemi okik. Ab getedon lä ok vestigatävanis. Besäkon onis e nüpenon memotis onis. Ed üf memots balana onas ejinons lü taledavan nitediks, tän koedon dunön vestigi tefü patöfs südöfik vestigatävana.“

„Kikodo-li?“

„Bi tävan, kel elugonöv, ekodonöv dämi vemik pö buks dö taledav. Leigoäsä tävan, kel

äludrinonöv tuvemo.”

„Kikodo-li?” plin smalik älonülom säki.

„Bi val telon oki pö logam brietana. Kludo taledavan mäkonöv belis tel uto, kö te bel bal topon.”

„Sevob utani”, plin smalik äsagom, „kelan binom-la vestigatävan badik.”

„Mögos. So if tävan ejinon binön pötöfik tefü südöf, tän koedoy xamön letüvi onik.”

„Sevabo goloy-li ad dalogön ito vali?”

„Nö! Binos-la tu fikulik. Ab flagoy de vestigatävan, das gevonös blöfadinis. Samo if atos tefon letüvi bela gretik, flagoy, das blinonös usao stonis gretik.”

Föivot ofovon ün novul.

<Pads: 97, 98.>

DOG ELAS ,BASKERVILLES’.

Fa hiel ,Arthur Conan Doyle’. Petradutöl fa hiel ,Oleg Temerov’. Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ,Daniil Morozov’.

Kapit folid (dil kilid).

Dokan: ,Mortimer’ < älogedom as sanan eli ,Holmes’, e siör: ,Henry Baskerville’ < älülogom obi me pār logas dofik ibluviköl.

„No nolob vemo tarifi e dinis somik”, äsagom, „ab jinos lü ob, das edeikobs boso de penot at.”

„Güö! cedob, das ereafobs ad lüod go verätik, o siör: ,Henry’! ,Watson’ sevom metodis obik mödikumo kas ol, ab dredob, das igo etan no edasuemom löliko sinifi seta at.”

„Nö! koefob, das no suemob yumedi.”

„Too, o ,Watson’ digik obik! yumed is binon so klülädik, das din bal pesüramenon se votik. Els „Üf no vilol”, „lifa”, „sädalabön tikäli”, „löniks”, „dakipön”, „oli”, „fagoto de”. Nu suemols-li, kiöpaovöds at pedesumons?”

„Vö! gidetol! Kio letälenik atos ebinon!” siör: ,Henry’ < ävokädom.

„Üf dots seimik mögik nog posblibonsöv, tän pamoükonsös fa jenöfot, das els: „üf no vilol”, „sädalabön tikäli” ä „fagoto de” < pesekötöns löliko.”

„Benö!... atos fümiko binon soik!”

„Atos, o söl: ,Holmes’! vo plueton valikosi, kelosi äkanob-la fomälön,” dokan: ,Mortimer’ < äsagom, stuniko älulogölo fleni obik. „Äkanob lecedön utosi mögiki, das alikan notodonöv-la, das vöds licinons se gased; ab utos, das üfümükol kiniki, ed üläükol, das ebo se yeged cifik, binon bal dinas küpädikün, kelis föro äsevob. Lio edunol-li atos?”

„Büocedob, o dokan! das kanol-li distükön krani nägära de ut läskiomana?”

„Go fümo.”

„Ab lio-li?”

„Bi atos binon löfäl bujäfüdik obik. Difs binons logädiks. Boms sus logakevs, gul logoda, blegod maxülik...”

„Vüo atos binon löfäl bujäfüdik *obik*, ä difs binons leigoso logädiks. Bai ced obik, difs so vemiks dabinons vü tonatots plumbik feinik yegeda se el ,Times’ ed uts slapik se gased alsoarik suämü pänidalaf, leigoäs vü nägär e läskioman pro ol. Fümükam tonatema binon bal jäfüdas primöfikün krimavana, do mutob koefön, das balna, ven äbinob vemo yunik, icänidob eli „Godanunan: ,Mercury’ di ,Leeds’ ” ko „Nuns gödik vesüdänik”. Ab dugayeged ela ,Times’ go distikon, e vöds at no kanons padesumön se bos votik. Bi atos piduinon ädelo, luverat vemik ädabinon, das ütuvoy vödis pö dabükot ädelik.”

„Üf suemob oli verätiko, o söl: ,Holmes’!” < siör: ,Henry Baskerville’ äsagom, „seiman eseköton nunedu at me jim...”

„Nueli-jim”, ,Holmes’ äsagom. „Kanol küpön, das äbinon jim labü lam vemo brefik, bi sekötan

ämuton dunön dukötis tel pö „fagoto de”. ”

„Verätö! Kludo seiman eseköton nunedu me jim labü lam brefik, ekleibon oni me kleibot...”

„Me gumäd Rabänik”, „Holmes’ äsagom.

[Fövod](#) ofovon.

<Pads: 99, 100.>

Nüm: 11. 2021 novul. Pads: 101 jü 112.

O Volapükaflens valöpo!

Bü tim anik pö tradut penäda klatädik bal vemo estunob, das Volapük me suemods katulik bundano fulöl no labon leigätodi tefü el *Namenstag* Deutänapükik ud el *name day* Linglänapükik. Hiel Hermann Philipps ettimo ekonsälom obe ad gebön subsati: **nemadel**. Latikumo eküpob, das vöd ot äbinon suvöfik timü Schleyer in gasedem Volapükik, ab too ädefon in vödabuks. Datuval äjinom primön vönaoloveikodi bisarik püka obsik: balflano ädatikom pro vödabuk vödis nezesüdik, kelis töbo ek ögebon-la pu balna, votaflano no ädapenom nulavödis ut, kels äkomädons igo in vödems oka it.

Kiüpo nemadel ela Schleyer äbinon-li? Äbinos del degbalid novula. Mu luverato pänemom mebü hisaludan: ‚Martinus‘ di ‚Turonés‘ (nu ‚Tours‘ in Fransän). Lätikan äsevädöm as menilöfan vemik: samo ven äbinom krigan, seimna pö nügol ini zif ädecöpom lafi mäneda okik ad klotön lepöfani äflodöl. Leigüpo saludan ot äbitom nenmiseriko kol nims: ma konäd bal, ‚Martinus‘ sekü neflagiäl äklänedom oki lekredanes in barak, bi äviloy stetön omi bijopi ta vil omik. Ye gans in barak äprimons ad kagön ed äsäklänedons bliböpi ela Martinus. Zuno äbüdom ad deidön e loetön ganis valik.

Konot at dö gans binon tu lenaudodik, e cedob, das üfü saludäd oka el Schleyer binomöv saludan gudikum tefü nemadel pro labans nema: ‚Martin‘.

Loföl vipis gudikünosa reidanes redakan:

‚Daniil Morozov‘ <dispenäd>.

<Pad: 101.>

SAP ROAGA (1).

Tiäd rigik konotila fa ‚Frank Roger‘ pelautöla binon ‚The Oracle‘. Ini Volapük petraduton fa ‚Hermann Philipps‘.

„O! logamöp süperik kion!“ el Simon äsagom, ven irivoms belasömiti.

„Kim kudom-li üfo tefü banorem?“ el Martin ägespikom, e tio äfalom glunio. Xän äbinon lunüpik e töbik, e mans kil at älefenoms. Ätakädoms dü minuts anik, e posä inämikoms dönu, älöädoms ed äzilogoms.

„Us binon“, el Simon äsagom älünönölo logodi gianagretik se klif picidöli. „Ekö! roag. Lülogolsöd oni! Ekö! lekanaskil süperik, völad lekanik gretik!“

„Otos binon kod, das elöpiokömbis isio“, el Martin äküpetom. „Spelobsöd, das odigädonös töbi!“

„Roag logoton kuratiko somo, äsä ebepenoy oni“, el Gerald äkonstatom. „If no sevoböv osi gudikumo, sagoböv, das atos binon logod jibäldana ad ston ävedöl. U jimagivan ästoniköl.“

„Nog balna tikädobsös dunädamodi obsik!“ el Simon äsagom.

„Ogolobs balan pos votikan lü roag. Alan obas kil olonülom ofe säki leigik, ob ogivob ofe moni nemödik, el Gerald ogivom ofe moni boso mödikumi, e fino el Martin ogivom ofe moni mödik. Ön mod at osetuvobs, va suäm flunon gespikis roaga.“

„Töbo kredob, das oplöpobs-la me atos“, el Martin ämurom. „Ba te osmilöfükobs obis: zepön lukredi, lonülön säkis klife, keli lecedoy roagi, ed igo mogivön moni gudik pro atos.“

„Jäfobs ad setuvön, va atos ojäfidon“, el Gerald ägesagom. „Fövö!“

„Ai nog dotob dö atos“, el Martin äläidälom. „Vispobs säki obsik ini lil nedetik roaga, pladobs moni obsik ini mud ofa, e pos minuts anik gespik ofa osüikon se lil detik. Ba ek ninon, kel fredö sumon moni e luresitilon gespiki valemik. U ba atos binon cin fa nünöm pareigöl, u parat mu komplitik fa könäds pamufädüköl.“

„Ag! o ‚Martin‘! ya ebepikobs atosi valik. Tävageidians e fonäts jenavik valik fa obs

pekonsälidöls äfümükons, das roag at binon legik, e das päbumon bü tumyels mödik. Mens in vilag, kö lotedobs, kredons, da roag ya jäfidon sis tim mu lunüpikün. Votaflano memäl koböfik onas ba no labon portati so lunüpik ini paset. Alo, atos bo obinon beliefot kredabik. Nu leadobsös fovön! Atos ga binon kod, das ekömobs isio e das löpiogramobs lü sömit bela at. No sevob, kisi ol vilol dunön, ab obo, no ogegolob nen tuvedots.”

Els Martin e Simon no äprotestoms. Lätikan älügolom lü roag, du votans bofik boso äfagikoms dalestümo. El Simon änilükom mudi oka lü lil nedetik ed ävispom: „Kim obas oplöpom-li vemiküno?”

Atos äbinon säk pibalädüköl. Ma konäd, säks no sötöns binön tu patiks e mutons tefön dinädi pösodik. Klüliko äneodoms bos, keli ökanoms leigodön. El Simon äleadom falön könäd is anik ini mud roaga ed ätöbidom ad dalilön bos, keli lil detik ösagon-la.

Dü timil nos äjenon, e mans kil et ästebedoms seiliko utosi, kelos öfovon. Täno äjinos lü el Simon, das äkanom lilön noidi ad natemi vemik sümöli, ed äküpom vödis anik, äsva brekot spikota, keli vien ibeibladon.

Ädunom stepi bal pödio ed egolom vifiko lü flens bofik oka.

„Sagö!” Martin äsäkom.

„Kredob, das roag äsagon: *Utan, kel bitom süeniko me utos, keli labom, ogaenätom mödiküno*”, ägespikom.

„Ag! atos binon-li utos, keli nemoy sapoti bäldädik? Benö! ga no epelol mödikosi. Stebedobsös utosi, keli el Gerald olilom-la.”

„Benö!” el Gerald äsagom. „Opelob kiloti suäma fa el Simon epelöla. Nomo, dub kayot gretikum sötoy-la getön mödikumosi. No sevob, va atos i baibinon tefü roags, ab suno osetuvob osi.”

Ägolom lü klif, ävispom säki ini lil, äjedom bankazötis anik ini mud, ed ästebedom. Atna roag no ägespikon sunädo. Minuts anik äpasetikons, lefogs äpubons ed ädagükons soli, vienil äblinon koldülü süpik. Fino el Gerald ätovom doati, bi äcedom, das älilom gespiki.

Ägegolom lü votans ko logod bluvik.

„Kis-li?” el Martin äsagom. „Säkäd dabinon-li üfo?”

„No fümob dö sinif gsepika”, el Gerald ägeom. „Primo äcedob, das gsepik roaga no etefon voiko säki, ab ba te no esuemob oni. Ba mutob betikön oni, sukön sinifis klänedik, steifülön ad tikädön oni dibätiko, vätälön plänäd is difik kol ods.”

„Kisi üfo roag äsagon-li?” el Simon äsäkom. „Egetol-li gsepiki, kel diston de ut, keli ob egetob?”

El Gerald äsiom kapo. „Roag äsagon: *Utan, kel no desirom gsepiki, no sötom säkön*. Atos bo no binon gsepik voik tefü säk oba, pläsif tikädoy oni ba ön mod valemikum. Kisi cedols-li? o flens!”

El Simon äsagom: „Ba roag vilon notodön, das binos nensiämik ad lonülön telna säki leigik, igo if peloy mödikumosi.”

„Valikos at binon luspikot voik”, el Martin ägesagom. „Cedob, das is nespälobs timi e moni obsikis.”

„No sagolöd, das no vilol plu keyufön pö desinod obsik!” el Simon äsagom. „Atos onosükönöv dinädi lölik at.”

„Nö! ofövob osi”, el Martin älesiom. „Anu oduinob dili obik atosa.” Ägolom lü roag, älonülom säki okik, äjedom tufi bankazötas ini mud roaga, ed ästanom blümiko ad dalilön gsepiki. No ämutom stebedön so lunüpo äs el Gerald, e skaniko ägegolom lü bofikans votik.

„Vilols-li lilön utosi, keli roag sonemik äsagon obe? *Utan, kel mojedom fopiko valikosi, keli labom, fino olabon namis vagik*. Filosop pöfädik kion! Dasevols-li, moni viomödik epelob pro nesiäm at? Ga esagob oles, das atos binonöv nespäl tima. Mogolob isao. Ologobs odis in lotidöp.”

„Stebedolöd!, o ‚Martin‘! Takedolöd! No perolös okreigi! Roag no spikon ön mod nemedik. Mutoy tikädön e plänädön kalöfiko vödis ona. Ba kanobs suemön sinifi onas te pos döbats lunüpi, pos fomam teoras e tateoras. No sötobs...”

„Finodö! o ‚Simon‘!” el Martin ävüspikom sagi oma. „Te cütol oli it. Tikäds, plänäds, teors ... Enespälobs moni obsik; ed enespälob mödikumosi ka ol ed el Gerald pekobonumölo. Levemo favob sekü nesiäm lölik at. Ebinosöv gudikum, if no ekömbosöv isio.”

Ädeflekom oki ed ämogolom vutiko.

[Föivot](#) ofovon.

<Pads: 102–104.>

FABS DÖ NIMS (3).

Fa ‚Evgeny Khvalkov‘, stabü lölet dö ‚Reynard‘: renar; ini Volapük petradutöl fa ‚Daniil Morozov‘.

Jijevod seimik vemo äglötof kol stäg, kel äsevädön as vifikün nimas. Ibä no äfägo ad leigön tefü on demü atos, äsludof ad deidön oni. Ed äsagof mene:

„Fanobsös kobo stägi! Oniks mit, skin e honem vemo völadons.”

„Lio üfo odunobs-li osi?” men ästunikon. „Stäg rönon vemo vifiko. Igo nemoy oni vifafutiki.”

„Balugiko omonitol su ob”, jevod äsagof, „ed ön mod somik ofanobs oni.”

So ädunons. Dü del lölik äyagons stägi, ab no äbinos ma näms onsik ad vegamorivön oni. Fino jevod pädafenükof.

„Nexänolöd de ob!” äsagof mene.

„Bö! lenö!” men äsagon. „No binob so fopik! Nu binob cif olik. Ol labol mütömi len särvig olik, fräni in lumud olik, eb ob labob stirajainädi in nams obik e stigädianis len futs obik. Denu odünol obi ed odunol alutosi, kelosi uvilob.”

Somikos reifon utanis, kels glötons kol votikans. Ga sagoy: „No sebolöd sepi pro votikan! bi ol it ofalol usio.”

<Pad: 105.>

TIMS GRAMATIK.

2237. Tims glamatik.

Pul sembal pesäkom in xam: „Tims lio-mödik sibirons in glamatik?” — Pul: „Kil”. — Xamel: „Kioms binoms tims at?” — Pul: „Tims at paisagoms: Gödeli gudik! deli gudik! e vendeli gudik!” ; (pla: patüp, petüp, potüp).

El „Volapükabled lezenodik. (Calabled vpa.)”. 1891. Nüm: 125 (mayul). Pad: 539.

[Nüm pübota:] 2237. Tims gramatik.

Hipul semik pebesäkom pö xam: „Tims liomödik dabinons-li in gramatik?”

Pul: „Kils”.

Xaman: „Kins binons-li tims at?”

Pul: „Tims at ai pamalons so: *Gödi gudik!* e *soari gudik!*” (pla els presenatim, pasetatim, fütüratim).

<Pad: 105.>

DOG ELAS ‚BASKERVILLES‘.

Fa hiel ‚Arthur Conan Doyle‘. Petradutöl fa hiel ‚Oleg Temerov‘. Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ‚Daniil Morozov‘.

Kapit folid (dil folid).

„Me gumäd Rabänik sui papür. Ab vilob sevön: kikodo vöd: „maräd” < päpenonöv-li?”

„Kodä etan no äkanon tuvön oni pö bükot. Vöds valik retik äbinons geböfiks, e kanons patuvön pö bükot alik, ab „maräd” binon läs geböfik.”

„Ga sio, atos plänon osi. Edereidol-li nog bosu de nuned at? o söl: ‚Holmes‘!”

„Is jons bal u tels binons, toä töbids lemuik peduinons ad mököm retodis valik. Küpedolös!

ladet pepenon me penamamals raodik. Ab el ‚Times‘ binon gased, kel selediko ereafon ini nams seimik pläämü uts menas benodugälik. Kanobs büocedön, kludo, das pened pilauton fa kulivan, kel ästeifon ad lüjinön äs lumen, e steif etana ad klänedön penäti lönik sinifon-la, das penät et kanon sevädön u sevädikön pö ol. Zuo küpedolös! das vöds no pelenkleibons ad kedet kuratik, ab das aniks stadons plu löpikumo ka votiks. Samo „lifa“ stadon vemo fagiko de plad lönik gidöfik. Atos kanon jonön nekäli u jonon-la fäkädi e spidi pö sekötan. Vätälölo valikosi, lüällob ad ced lätik, bi säkäd klülädo äbinon veütik, e binos neluveratik, das lautan peneda somik äbinonöv nekälik. Üf etan äspidonöv, atos süükon säki nitedik: kikodo etan äspidon, bi pened alik pisedöl bü mugöd örivonöv siöri: ‚Henry‘, büä üditom de lotidöp okik. Lautan ädredon-li tupi, e de kin-li?“

„Bo nu ereafobs ad räyun hüpotetas“, dokan: ‚Mortimer‘ < äsagom.

„Luveratikumo ad räyun, kö vätälobs mögis e välobs kredabikünis. Atos binon gebäd nolavik fomälama, ab ai labobs stabi seimik dinik, dese kel primobs ad büocedön. Bo ustetol atosi as nilud, ab ti kredob, das ladet at pepenon in lotidöp.“

„Ma kis üfo kanol-li lesagön atosi?“

„If küpäliko udalogol nüpenädi, täno oküpol, das pen e nig bofiks ätupons pö penam. Pen telna ispränuilon nigi love vöd ot, ed isägikon kilna pö ladet brefik, jonädölo, das nigjär älabon nigi vemo nemödiki. Peni e nigjari lönikis nesuvo leadoy binön pö stad somik, zuo kobojen döfas penamastömas tel muton binön vemo seledik. Ab sevol, das nigjär e pen lotidöpiks selediko binons votiks. Si! ti no zogob ad lesagön, das üf kanobsöv nülogön rägabäsetis lotidöpas zü ‚Charing Cross‘, sovüo jüs utuvobs retis dugayegeda pesädeköl ela ‚Times‘, täno nemediko okanobsöv fanön utani, kel esedon nunedu patik at. He! He! Kis atos binon-li?“

Älulogetom küpäliko papüri, sui kel vöds pilenkleibons, äkipölo oni ön fagot mö puids tel u bal de logs okik.

„Kis-li?“

„Nos“, äsagom, ädojedölo eti. „At binon bled lafik vagik papüra, igo nen vatamäks¹ su ut. Cedob, das ekludobs valikosi mögöl se pened bisarik at; e nu, o siör ‚Henry‘! bos votik nitedik ejenon-li pö ol, sisä ekömol ad ‚London‘?“

„Nö! o söl: ‚Holmes‘! Nos cedü ob.“

¹ Ü: filegran. Deutänapüko: ‚Wasserzeichen‘, Linglänapüko: ‚watermark‘.

[Fövot](#) osökon fütüro.

<Pads: 106, 107.>

VOLAPÜKANES DÖ DATIF.

Dil jölid. Fa ‚Daniil Morozov‘: vicifal.

2.2. Beladetäb. Nen värb (fövot).

Binos nitedik, das stukot mögik votik jinon binön nedälovik, efe ut labü subsat in nominatif stadöl ä vipi u duni sümik nemöl. Is te neletian bal binon-la: pos lölöfükam seta värb no ostadon in fom pösodik („vipob“, „sagob“), ab in ut neyegik. Too balna el Sleumer ätradutom vödemadiledi ela ‚Zendavesta‘ ön mod sököl: **Lelob ele ‚haoma‘!** bi vedükon lani pöfikana leigo so gretiki, äsä uti liegikana. **Lelob ele ‚haoma‘!** bi vedükon lutäläkti fopanas so gretiki, äsä täläkti sapanas. Is kanoy fomälön värbi seimik, as sams: „Lelob (tonosös, pavokadosös) ele ‚haoma‘!“ Ye no daloyös söfolön sami ela Sleumer ön jenet at! In Volapük datif pö vokäd nen värb te kanon pagebön ko kusatif.

Tefü atos i vilob saitön vödemadiledis anik, pö tradut kelas ini püks mödik datif kanon-la pagebön, ab defon in Volapük:

- *Stim binonös laidüpio lü om!* („Pened elanes di ‚Roma‘ ”: XI, 36).

- *Benäd e püd binonsös **lü ols** dub God: Fat obas e Söl: Yesus Kristus!* („Pened balid elanes di ‚Corinthus‘ ”: I, 3).
- *Dan binonös **lü God**, kel givom obes vikodi dub Söl obsik: Yesus Kristus!* („Pened balid elanes di ‚Corinthus‘ ”: XV, 57).
- *Püd binonös **lü ols!*** („Lucas‘: XXIV, 36).
- *<...> **lü om, lü God** sapik balik, dub Yesus: Kristus glor duton laidüpio. So atos binonös!* („Pened elanes di ‚Roma‘ ”: XVI, 27)

Ma vödabuks e vödems anik, datif, kel malon beladetäbi, i kanon fümetön as läod subsati votik. Sams:

- ***lenun ele ‚Maria‘**;*
- ***prom eke**; prom ele ‚Abraham‘*;
- *Bi **peneds** ömik pädänanas omik **röletanes** onsik in Merop no ärivons ladetis oksik...;*
- ***pened** notik **eke**;*
- *dub **meib** atas **oles**;*
- *äprimof me **notäd nete** okik reigi de ziläk Nedänik;*
- ***Eles** ‚Therese‘ e ‚Frieda Schachleiter‘ **penedi** balid in Volapük dö lüköm ini top isik... (set at binon defik, bi värb seimik defon, as sams: „epenob”, „esedob”, ...);*
- *ävilmom sedön onis ofe kobü **peneds mote** oka;*
- *äkompenom nomöfik po **tid** jenöfik **ciles** bäldikum;*
- *As **dan ministerane** dinädas fuginänik oka demü vobod nendemädik omik. Ministeran-Presidan: ‚Attlee‘*;
- *Ed ad **säk votikane**, va ädalabom dauti, gespik leigo ätonon siölo;*
- *Äflekome oki me **levüds** notidik **Vpanes** spearik ed ädabükome i ün yel: 1913 in Deutänapük lifibepenami smalik ela ‚Schleyer‘*;
- *no labobs **mide bligi** (elanes di ‚Roma‘: VIII, 12).*

Kösömo tefü subsat ko läods sümik dabinon värb loveädik demodik labü stamäd ot (sam: *promön eke, prom eke*). Ye semikna de subsat pemäniotöl te kanoy defomön värbi loveädik voik ud igo neloveädiki (*dan eke, danön eki*). Sams:

- *ko **danisag eke** (plütafraseod finotü pened).*
- *Ko **lebeg Gode** <...> äpromof.*
- *presidan äfärmükome kobikami me vöds **dana** gretik **vomüle**: ‚Stok‘ e **kore** ofik.*
- *Äcedom buikumo oni (fidi) as blig lezälük patik, keli ämutoy fölon asä **dani nate** demü giviäl onik.*
- *samans **jepe**.*
- *dub **benäd** bundanik **mödikanes**.*

3. Frutidan.

Subsat in datif kanon malön getani fruta seimik, sevabo utani, keli tefon vobed värba. Pö jenets somik suvo difül siämik yufa dabinon. Sinif somik datifa jinon süikön pö värbs sököl.

- *bailön. Sam: sav äkömon dub **kermetatrup, kele** blövayäkan äkanom **bailön** oki asä eli ‚homme fort‘ (= man nämik), e flenädan omik asä lecekadünani.*
- *bläfön, benobläfön (eke bos).*
- *bönön (eke blesiri, läbi).*
- *brefükön. Sam bal dotabik: luman **ibrefükome obe** tävi näütik.*
- *büojonidükön. Sam: vilobs kludo deseitön fledi alik e sini obis tädöli, e belifön sufälo kariere **obes pebüojonidüköli**.*
- *dälön (eke bos); eke ad.*
- *duinön (eke düneti, yufoti).*
- *dunön (eke plitodi). Sam votik: *Klu utosi valik, kelosi vilol, das mens dunons ole, dunolöd i**

- ones! (,Matthaeus': VII, 12).
- *fägükön* (eke bos; eki ad). Sams:
 - *Volapükaf lens <...> ofägükons obes* dub slopükam lebonedanas nulik ad gretükümön gasedili obas;
 - *Ad fägükön ye cifali* ad demön pö cälod somik i vipis Volapükanas...;
 - *Delabuk <...> efägükön eli*, Prof. Kaufmann' ad suimön kuratiko zitevi omik...
 - *fasilükön* (eke bos).
 - *frutidön* (eke bos). Sam: *Utos binon givot, kelosi frutidol ole de ob...* (,Matthaeus': XV, 5). Kösömo demod pamoädon pö värb at.
 - *gitodön* (eke ad; eki). Sam: *...ägitedom neke* ad revidön büdis okik...
 - *gönön* (eke bos). Sam: *gönön oke slipi düpas plu kilas*.
 - *jafön* (eke karieri, nefleni).
 - *jenöfükön* (promi ciles).
 - *kipedön* (bos; eke; bos; pro ek). Sams: „*Miti äkötom ad taneds lunik, äsägükom atis in sviets filik sola, ed äkipedom oke stoki somik atas*”; „...binäl voik gospula **pokipedonös pro ols!**” (Galatiyänes: II, 5).
 - *letön, leletön* (eke bos).
 - *litükön* (eke vegi).
 - *löbumön* (bos; eke; bos; pro ek). Sams: „**löbumols mebamalis profetanes**” (,Lucas': XI, 47); „*mebamal digädik pälöbumon pro pestimodölan*”.
 - *lüfänön* (eke koldüli).

Fövot ofovon.

<Pads: 108–110.>

LISEDS BEVÜRESODIK VOLAPÜKANAS.

Alan, kel löfon jenotemi Volapüka, kanon vestigön lisedis sököl:

1) Volapükikas julanas, tidanas, tidalas, profäsöranas e xamanas, ladet pada:

<http://volapuk.temerov.org/Volap%C3%BCkanef/vol/liseds.php>;

2) labanas sikotas patik ä löpikünas: https://docs.google.com/spreadsheets/d/1Ge3DhQA_w0ahtPg823-EUZtzcMSJALiOIl641VIMLvs/edit#gid=0

3) labanas calas pö kadäm:

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1cuiu85Czo_ibn0o8GgZC41Y5JAn7mG8VpcYEa-a-eAY/edit#gid=0

4) labanas diplomas patik:

a) https://docs.google.com/spreadsheets/d/1P0AgL_yPMFb6ADdw4mrA5Ze8JlpA_bvZoN26cgCpM3l/edit#gid=0;

ä) https://docs.google.com/spreadsheets/d/1tqeQZBIRTR5oN53KW-HV-XKFAa-2I3Ybyp_04kjiS3k/edit#gid=0;

b) <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1wJr6ymIkXCXMDejvkbAXWUM7PXvy9cK6-zkA5xZUVQ/edit#gid=0>;

5) pösodas e penädas utas, kels ädämükons-la Volapükaneffi:

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1ErT8JLEWPb9-h11sgYhv7db1YqLhxqvU1bNM9s-ajjs/edit#gid=0>;

6) tidodemias e spikädas: https://docs.google.com/spreadsheets/d/1IwC_2O6oRgAlz-uHakrMPebWg7ywFV2-uXmnN2Qy-l8/edit#gid=0.

<Pad: 111.>

PLIN SMALIK.

Kapit: 15 (dil 2^{id}).

Taledavan süpo äfäkädikom.

„Ab ol it ekömol fagao! Ol it binol vestigatävan! Konolöd obe dö planet olik!”

E taledavan, imaipadölo registaramabuki oka, ätipükom stibi. Primo nüpenoy me stib konotis tävanas. Poso stebedoy e no openoy otosi me nig, büä vestigatävan ublinonöv blöfadinis.

„So... Kis-li?” taledavan äsäkom.

„O! lomü ob”, plin smalik äsagom, „no binos vemo nitedik; dins valik binons vemo smaliks.

Labob volkanis kil. Tels onas jäfidons, e bal no jäfidon. Ab tefü atos neai sevoy, kis okanon-la jenön."

„Din alik okanon-la jenön", taledavan äsagom.

„I labob flori."

„No penetobs floris", taledavan äsagom.

„Liö! Kikodo-li? Ga binons dins mu plitüliküns!"

„Bi flors binons nelaidiks."

„Kisi sinifon-li el „nelaidik"?"

„Buks taledavik", taledavan äsagom, „binons uts völadikün se buks valik. Neai vönädikons. Mu nesuvo so jenos, das bel pefeaplodon-la. Mu nesuvo so jenos, das sean vagio esägikon-la. Penobs dö dins laidüpik."

„Ab volkan no ejäfidöl kanon jäfidikön dönu", plin smalik äropom. „Kisi sinifon-li el „nelaidik"?"

„Lindifos pö obs, va volkan jäfidon u no jäfidon", taledavan äsagom. „Veütos pö obs, das at binon bel. Klu no cenon."

„Kisi sinifon-li el „nelaidik"?" ädönuom plin smalik, kel dü lifüp oka neföro äklemom säki fa ok seimna pilonülöli.

„At sinifon: „kel tadon ad nepubön suno". "

„Klu flor obik i tadon-li ad nepubön suno?"

„Lesi!"

„Flor obik binon nelaidik", plin smalik äsagom ninälo oke, „e labon te spinis fol ad jelodön oki ta vol so riskädik! Ed ebelüvåbob oni ön stad soalik lomü ob!"

Pid at äbinon dranäl primik oma. Ab kuradiko ibemastom oki:

„Topi kinik konsälol-li obe ad visitön ä vestigön?" äsäkom.

„Planeti: tal", taledavan ägespikom ome. „Labon benorepüti..."

E plin smalik idetävom usao, tikölo dö flor okik.

[Fövat.](#)

<Pads: 111, 112.>

Nüm: 12. 2021 dekul. Pads: 113 jü 120.

O Volapükaflens valöpo!

Pösod su magod donik sümom ad el ‚Santa Claus‘, vo-li? Ye jenöfo binom calasvist Rusänik oma ko nem: hibäldan: Flod (ü ‚Ded Moroz‘, ü ‚Дед Мороз‘, ü ‚Дѣдъ Морозъ‘). Ma ceds pänanas, hibäldan: Flod < futogolom nifüpo ko sak labü legivots ciles u vabom su nif in slifavab, foi kel jevods pefimädons. Kanom lenlabön klotemi redik u blövik. Labom jiyufani ä posdauti: Jinifavietanil (ü ‚Снегурочка‘, ü ‚Снѣгурочка‘), jikel ba no remagof dono (do ma pöpamärs kanof binön nifapup elifiköl). Tapladü ‚Santa Claus‘, belegivom cilis no pötü kritid, ab ün del balid yanula. Too bofikans jinoms binön lanan bal, kel bitom difiko ma kösömots läna alik. Atna oblinomös valikanes sauni, livüpi e läbi! Pötü kritid e nulayel vipom oles ed olsikanes gudikünosi valik redakan:

‚Daniil Morozov‘ <dispenäd>.

<Pad: 113.>

SAP ROAGA (2).

Tiad rigik konotila fa ‚Frank Roger‘ pelautöla binon ‚The Oracle‘. Ini Volapük petraduton fa ‚Hermann Philipps‘.

„Küpälölöd!“, el Simon äpovokom ome. „Primos ad reinön, e veg donio binon-la slifabik e mu riskädik.“

El Martin no ägespikom, e sunädo no plu älogädom.

„Spelob, das riskom nosi fopiko pö nexän“, el Gerald äsagom ko kud küpovik. „Älogotom vemo skaniko, ed atos te, bi epelom moni mödik e no egetom gespiki, kel epliton omi. Ab ga binom soik. Spelob, das okömom lü vilag sefiko e sauniko.“

Rein nu ädosturon ai vemikumo. Mens bofik äjeloms okis dis klifaseäd, ed ästebedoms, jüs reinam vemikün öpasetom. Ven lefogs änepubons, e sol dönu äsüikon, älüvoms jelöpi okas.

„Benö!“ el Simon äsagom, „cedob, das no plu kanobs dunön seimikosi is. Egetobs utosi, demü kelos ikömobs isio, do nog mutobs betikön staböfiko atosi.“

„Gegolobsös, büä dagikos!“ el Gerald ämobom.

Lätikna älülogoms roagi, e täno äprimoms nexäni. Donioveg dido äbinon levemo slifabik e riskädik, äsä iniludoms. Ädulos lunüpo, jüs ärivoms fino vilagi. Ägoloms sunädo lü lotidöp, ed us äkonstatoms, das el Martin no äkomom. Nek ilogon omi — ni pö ‚bar‘ ni votaseimo. Atos äbinon bümal badik.

„Ba mijenot edrefon omi, ven erönom donio ve luveg in rein dosturöl“, el Gerald äsagom. „Sevol ga, vio bitom, ven fäkädikom.“

Pos bespik brefüpik änunoms polde nepubi flenas oksik, e pos brefüp sukaturp pälesedon. Töbo pos düp bal äsagoy omes, das fun ela Martin pituvon. Äjinos, das dido ädeadom sekü nexän

lukünik in sturarein.

Els Simon e Gerald ämutoms golön lü malädanöp nelaidüpik vilaga ad dientifükön funi, e lü poldöp ad bejäfön guvadinis. Äbinoms ön stad lejeka, äsludoms ad moädön fidedi e ad golön lü ‚bar‘ lotidöpa. Äspeloms, das us ökanoms-la suemön utosi, kel ijenon. Äseadoms us seiliko, ed ästebedoms vobedi viskina.

„Mifät kion!“ el Gerald ähagom pos timil, du änüslugom drinodili viskinapora telid oka. „Lio kanobs-li sagön atosi röletanes lomäno?“

„Mobob, das dunobs atosi ogödo. Obo, anu no fägoböv ad dunön telefonotis et. Zuo neodoy täläkti kleilik pro somikos.“

„Si! atos binosöv säkäd“, el Gerald äbaicedom. Äfidrinom väreti okik viskina, ed äbonedom nog votiki.

„Emeditob“, el Simon äsagom drinedi oka slüpfölo. „Roag bo egideton. El Martin fopiko emojedom valikosi, keli älabom, e fino älabom namis vagik. Atos kurato äbinons vöds ona, vo-li?“

„O ‚Simon‘!, lio nog kanol-li fövon osi? Bal flenas gudikün obsik ebo edeadom, ab ol te tikol dö utos, keli roag maleditik esagon.“

„Ab atos ga binon, demü kel ekömobis isio. E jenöfot, das vöds roaga klülädons baibinön ön jenet ela Martin, sinifon, das sötobs...“

„Ag! seilö!, o ‚Simon‘!“ el Gerald äropom sagi omik. „Leno vilob lilön nog vödi bal dö roag et.“

„Dälölös obe, begö! o ‚Gerald‘! Nü roag bo ägideton ön jenet ela ‚Martin‘, sötobs vestigön, va kanon-la leigo gidetön ön jenets obsik. Benö! memob gespiki, keli ol ägetol ...“

„Vilob lilön nosi plu dö atos, o ‚Simon‘!, sülö!“ Vög ela ‚Gerald‘ ävedon ai laodikum ä riskädikum.

„Gö! o ‚Gerald‘! No ätävobs so fagiko ed ätöbidobs so vemo, ad klemön valikosi nu, igo toä mijenot dredabik ätefon obis. Benö! roag...“

El Gerald äperom okreigi okik ed ävilom stürön oki sui el Simon, äbinolö tu favik dö gespikot at e nefägik ad sufädön vätälis mödikum dö sap roaga. Ye vut levemik e mödot viskina in stomäg vagik äklülädons binön koboyumot badik. Ad läb ela Simon, el Gerald änedrefom zeili oka, äperom leigaveti oka ed äfalom glunio.

El Simon ävilom yufön omi ad löädön, ab el Gerald ävokädöm sekü dol ed äsagom me vög nekleilik, das bäk oka ibrekon-la. Do el Simon äniludom, das stad sanavik flena okik äbinon-la läs sevärik ka etos, älävokom yufi, ed el Gerald pämpopolom ad getön käledi pötik. Sanan ägevom ome fümi, das äbinos te säkäd nevemik tefü jot: nos kudöfik.

El Simon äbilibom in ‚bar‘ nog dü tim anik, vätälölo dinädis e drinölo väretis nog anikis.

Äbetikom, das roag igdteton ön jenets valik. Tefü el Martin: Imojedom valikosi se nams okik e nu älabom lenosi. E tefü el Gerald: Voiko gespik no äniteton omi, e no isötom säkön. E leigo ön jenet obik. Ofrutidob vemiküno oni dub dasev pegetöl. Oplöpob vemiküno de obs kil. Roag ägevon obes gespikis verätik; atos klülön. E do äpelob nemödikosi, äfrutidob vemiküno oni.

No itävob vaniko so fagio lü top at. To mijenot deidöl, täv iklülädon binön frutik.

„Odelo mutob dunön telefonotis anik“, ämebom oke it. „Osekidos de stad ela Gerald, va mutob dunön valikosi soeliko. Ed alseimikos ojenon-la, obejäfob dinis süeniko.“ Atos ga äbinon vöd tefü om fa roag pegeböl. Sapi spikeda at ävilom fümü gebädön.

Ävätälom utosi, kel ireifon flenis oka, kels no iföloms atosi, do ipeloms mödikumosi. Sap bäldädik e gaenäl bo no baidrefons. „Ba sötob demön pato atosi“, ätikom. „Okanob-la noganükön tävis lü top at, mögükön, das pösods kanons rivön belasömiti nen riskäd, jäfikön me pelams, fümükön, das valikos jenädön disiniko, e gevön plänis, üf zesüdos. Atos okanon-la binön vemo gaenodiprodöl pro ob.“

„Dü tim, das dunob osi süeniko“, äsagom. „Atos obinon leprinsip benoseka oba.“

Äfidrinob väreti oka ed ägolom bedio. Odelo ödunom telefonotis et, ed öprimom ad

blümükön disinis — süeniko.

<Pads: 114–116.>

PLIN SMALIK.

Kapit: 16.

Kludo planet velid äbinon tal.

Tal leno binon planet leigoäs votiks. Us numoy regis tumdegbal (klüliko nes nedemön nägäraregis), taledavanis velmil, büsidanis zültummil, ludrinanis velbalionluttummil, lupleidanis kiltumdegbalbalion, kludo daülanis zao telmilbalionis.

Ad gevön oles fomälodi tefü gretot tala, nunob oles, das bü datuv lektina us ämutoy kosididön — valemö su kontinäns mä — äsvo militalemödöti lampadifilidanas foltummäldegtelmil lultumdegbal.

Boso fagao, atos älogotonöv magifiko. Mufs milita et pänomükons, äsä uts pö baolet lopik. Primo lampadifilidans NulaSeleänik e Stralopik älaboms turni. Atans, posä ifilidoms lampadis okas, ämogoloms ad slipön. Täno äbinos turn lampadifilidanas Tsyinäna e Sibiräna ad bitikön in danüd. Poso atans leigo äklänedoms okis poi kulits. Täno tim äkömon pro lampadifilidans Rusäna e Lindäna. Poso pro lampadifilidans Frikopa e Yuropa. Poso pro utans Sulüda-Meropa. Poso pro utans Nolüda-Meropa. E valans neföro äpöloms tefü sökaleod bitikama okas. Atos äbinon sublimik.

Te filidan lampada balik lä nolüdapov e calasvist omik ko sütalampad balik lä sulüdapov äkondötoms me lif trögik e nenkudik; ävoboms telna a yel.

Fövot ofovon.

<Pads: 116, 117.>

FABS DÖ NIMS (4).

Fa ,Evgeny Khvalkov', stabü lölet dö ,Reynard': renar; ini Volapük petradutöl fa ,Daniil Morozov'.

Pösod seimik älabom dogi e cuki. Vemo älöfom dogi ed ämikösömükom oni, e hicuk pämutom ad ledunön vobi töbik ön mafäd lemödik. Cuk äprimom ad betikön dinädis at:

„Kikodo dalaban sovemo löfom-li dogi e pledom kobü on, ye te vob töbik sa flaps dutülons-li lü ob? Kikodo dog lifon-li in dom, ed ob lifob in lecek, dog lufidon-li de tab dalabana, ed ob getob spinis teik as nulüdot? Nedob datikön, viomodo plöpoböv ad vedükön omi benomeugiki i kol ob.”

Ed ekö! seimna ven dalaban igekömom domio, cuk äfänülom göbi oka samü dog, äskriyom (äkredom, das musig nonik äbinon-la benotonikum, ka skriy oka), äbunom sui dalaban okik, ipladölo föfalögis oka sui jots omik, ed äprimom ad läkön dogiko omi. Dalaban äreafo ad tikön, das cuk ilienetikom e — mög at äbinon-la riskädik — ödeidom omi me safs okik. Töbido älüdom ad livükön oki de nim, e posä ilivükom oki, sunädo ädesedom cuki lü säskinamöp.

Somikos reifon utanis, kels glötöns kol votikans e vilons labülön pladi onas.

<Pad: 117.>

VOLAPÜKANES DÖ DATIF.

Dil zülid. *Fa ,Daniil Morozov': vicifal.*

3. Frutidan (fin).

- *maifükön* (eke yani, yani pro ek). Sams: **utane**, *kel nokon*, **omaifükoy** (,Matthaeus': VII, 8); *O Söl! o Söl! maifükolös pro obs!* (,Matthaeus': XXV, 11); **maifükön** *sunädo ome* yani (,Lucas': XII, 36).
- *mögükön* (eke bos; eki ad).
- *pardön* (eke bos).
- *plitükön* (eke bos).

- *preparön* (eke bosì, bosì pro ek). Sams: „**Preparolsöd Söle vegi!**” („Marcus’: I, 3); „**Preparolsöd vegi pro Söl!**” („Matthaeus’: III, 3).
- *probegön* (eke seimani).
- *pugön*. Sam: **pugol ome pinädabubüli** („Lucas’: XV, 30).
- *sakrifön* (eke bosì; bosì pro ek).
- *spalön, spälön* (eke bosì).
- *vobädön*. Ekö! tikodayumäts, kö värb at äreigülon me datif: „*Roatoranakultan: ‚Giovanni Respighi’ ävobädöm hipule dub läb beatike ün 1786 lasumi oma ini stitod...;*” „**ävobädöm noganükame at ünü yels sököl stäänükami bevünetik ze vëutiki love kontinäns valik tala**”. Bo gebäd somik äbinon patäd stüla ela Sleumer.
- *vobetön* (eke bosì).

4. D ä m ü k ä b .

Utan, keli tefon vobed värba, i kanon binön utan, kele eblinädoy dämi. Suvo pö tikodayumäts tefik pabepenon dinastad neleta. Gevobös samis anik!

- *badocedön* (eke bosì).
- *blinädön* (eke dämi, tomis).
- *fölidön* (eke vödi, promi, sagi).
- *jafädön* (eke badikosi).
- *kodädön* (eke bosì). Sam: *taans et okodädons okes micödeti* (Pened elanes di ‚Roma’: XIII, 2).
- *kodedön* (eke ad; eki ad).
- *kodön* (eke doli; bosì pö ek).
- *ledunön* (eke bosì, bosì pro ek). Sams: **ledunon pönodi midunane** (elanes di ‚Roma’: XIII, 4); **äledunob jäfüdiseviko in el ‚Sarajevo’ vobi obik pro bukem** (is siäm dämükäba defon). Bo is i datif kanon paträtön as läod tefü kusatif.
- *lümütön* (eke bosì).
- *mibläfön* (eke bosì). Sam: **Mibläfölsöd ofe teliko utosi, kelosi edunof!**
- *neletön* (eke bosì; eki ad).
- *nemögükön* (eke bosì; eki ad).
- *noodön* (eke bosì).
- *proibön* (eke bosì).
- *refudön*. Sams: „**No refudolöd ones mögodi at!**”; „**Refudolöd tikodes teik linegi ola, e mene negidöfik duni**”.
- *sufükön* (eki bose).
- *sumätöfükön* (eki bose). Sams: *jafäbs pesumätöfükons nelaide* (elanes di ‚Roma’: VIII, 20); *oskeapons se tröp diaba, kel efanom onis ad sumätöfükön onis vile okik* (pened telid ele ‚Timotheus’: II, 26).
- *tramön* (eke bosì).
- *vinditön* (eke bosì; eke demü bos). Sams: „**evinditom ofe bludi dünanas okik**” („Paokalüp”: XIX, 2); „**menäde at pavinditon blud profetanas valik**” („Lucas’: XI, 50); „**äyulob ad vinditön obi ome**”.

Ön siäm sümik datif in püks anik (latin, Rusänapük, ...) pagebon kobü lintelek. Niludob, das saitots bibik sököl patradutons ini püks mödik ko gebäd datifa:

- **Vi! lü vol demü skäns.** *Zesüdos, das skäns kömons, ab vi! lü men, dub kel skän davedon* („Matthaeus’: XVIII, 7).
- **Vi! lü ols, o bibinolavans e farisetans!** („Matthaeus’: XXIII, 13).
- **Vi! ün dels et lü voms grodik e sügöls!** („Matthaeus’: XXIV, 19).
- **Ab vi! lü ols:** *liegans, ibä egetols bläfodi olsik* („Lucas’: VI, 24).
- **Vi! vi! vi! lü belödans** *taleda demü posunaton retik de silanans kil, kels nog oposunons!*

(Paokalüp: VIII, 13).

- **Vi! lü tal e lü mel!** *ibä diab edonikom lü ols in vut gretik, bi sevom, das labom timi te brefiki* (Paokalüp: XII, 12).
- **Vi! vi! lü ol,** *o zif gretik! o zif: ‚Babylon‘ nämädik, ibä ünü düp bal micödet olik peledunon* (Paokalüp: XVIII, 10).

Püb pofövon.

<Pads: 118, 119.>

DOG ELAS ,BASKERVILLES‘.

Fa hiel ‚Arthur Conan Doyle‘. Petradutöl fa hiel ‚Oleg Temerov‘. Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ‚Daniil Morozov‘.

Kapit folid (dil lulid).

„No äküpedol-li seimani, kel äsökon ud älükön oli?“

„Jinos lü ob, das ereafob ebo ad zänod jenas pö jodabuk“, visitan obsik äsagom. „Kikodo üfo seiman muton-li sökön u lükön obi?“

„Ebo nu nilikobs äI atos. Labol-li nosi ad nunädön obes, büä obejäfobs dini at?“

„Atos sekidon de utos, kelosi cedol mäniotadigädiki.“

„Cedob valikosi plödü jenäd komunik lifa mäniotadigädiki.“

Siör: ‚Henry‘ < äsmilom. „No nog sevob mödikosi dö lif Britänik, bi älifädob lifatimi obik ti fuliko pö Tats¹ e Kanadän. Ab spelob, das ad sädalabön bali jukas oyik no binos dil leoda aldelik is.“

„Eperol-li bali jukas olik?“

„O siör löfik obik!“ dokan: ‚Mortimer‘ < ävokädom, „eti te epölaseitoy-la. Otuvol eti, posä ugekömol ini lotidöp. Frut kinik binos-li ad böladön söli: ‚Holmes‘ me näidins somik?“

„Ga ebesäkom obi tefü valikos plödü jenots aldelik.“

„Vö!“ ‚Holmes‘ äsagom, „igo if jenot lüjinon äs fopik. Esagol-li, das iperol bali jukas olik?“

„Si! ab mögädo ipölaseitoy oni. Ipladob bofikis plödü yan äneito, e te bal onas äbinon agödo us. No ikanob dagetön pläni atosa de hilepul, kel klinükom onis. Badikünos atosa binon, das iremob päri brefobüo äsoaro pö süt: ‚Strand‘< e neai älenükob.“

¹ Tats pebalöl Lamerikäna.

Fövot ofovon...

<Pad: 120.>

Läükots.

3654. If dat. vpa. vilomöv, nidön me tiäds : binomsöv **Tiäds oma:**

- 1) P ä d a l p. d. (plö dün); 2) k a m e r s e k r a l (geháimkámerär) papik [Päpstlicher Geheimkämmerer]; 3) laban k ö n a s tel papikas silbainik; 4) laban dipeda ä köna volsetopota in C h i c a g o ; 5) kopanal zilaka plo nolüg, literat e kanäva (kúnst) in L o n d o n ; 6) d a t u v e l vpa.; 7) c i f a l klubas valik vpa.; 8) r e d a k e l vpa.-bleda lezenodik. (Ab ätos 8. te nogo jü 1896, 12, 31.) 9) P o e d a n poedotas mödik deutikas e latinikas... (Abù: vånitas vanitätum!). [[Ma noms nuik.](#)]
„Vpabled lezenodik“. 1896. Nüm: 192 (dekul). Pad: 808.

3226. **Vp. jevafes** (!?).

S. D e c r o i x (dökroà) se Pari(s) emobom, pötü kon'gef lätik kluba al jelön nimis, vpi. semik plo j e v a f s ! Söl at mobom, das aisagon vätopo talo: *hi!* pla bivedö! stepò (imjrit): *ho!* pla stopö!; *he!* pla nedeto!; e *ha!* pla deto! — Fä!: *hihi!* plo veigön (fàren) troto (im tràbe); *hoho!* plo bäkoi (rükvärz); *hehe!* plo nedetoi bivediö!; *haha!* plo detoi bivediö! — S t ü d o n ö z mobi gudik ati vätopo su Tal! ed okanon, selön gudik jevafis in läns (ed in länis) valik talo. (Ekö gasedi ,T a g b l a t t der Stadt St. G a l l e n ' , 1894, bled telid, n. 195, fn. 3, kl. 2!). [[Ma noms nuik.](#)]
„Volapükabled lezenodik“. 1884. Nüm: 167 (novul). Pad: 707.

Briefentwurf an Schleyer (C. Morgenstern)

Ich bin in Ihre Sache mit glühender Begeisterung eingetreten, <ich> habe <mir> <mich> mit dem unbesiegbaren Idealismus der Jugend die großartige Weltspracheidee verfochten und <ihre> aus tiefster Herzensüberzeugung an den Sieg des Volapük geglaubt. Sie, mein Herr, haben mir diesen meinen Glauben zerstört, hatten <nur selbst d> meine beredten Worte zu Lügen gemacht – [...] Groß als erfinderischer, genialer Geist, haben Sie sich klein gezeigt, als es galt auch groß als Mensch zu sein. [...] Und dennoch – wie leicht wäre eine solche <Verirrung> Handlungsweise vergessen worden – hätte nicht Ihre maßlose Herrschsucht das wieder niedergerissen, was Ihr genialer Geist so schön erbaut. Sie glauben unbeschränktes Recht an Ihrer Schöpfung zu haben aber Sie ahnen nicht daß Sie Tausende begeisterter Herzen getäuscht haben, daß Sie unzählige Opfer bringen ließen um zuletzt [Der Schluß ist verloren oder der Text bricht ab]. Briefentwurf an Schleyer. Datierbar vermutlich 1890. [[Tradutod Volapükik.](#)]

BÜKAPÖKS PEKÜPÖL.

BÜKAPÖK in nüm prilulik peküpöl.

Su pad: 40, pö kedet 11^{id} löpao, pebükon el Vovocho pla el Vovochka.

REGISTAR MATERAS YELODA LÖLIK.

Lautans materas Volapükik.

Haastert, E. F. L.	51
Hotz, Gunther.....	49
Midgley, Ralph	6, 14, 19, 26, 32, 38, 44, 55, 60, 64, 72, 76
Morozov, Daniil (Морозов, Даниил)	4, 9, 11, 11, 16, 16, 18, 21, 25, 29, 31, 34, 35, 41, 42, 46, 49, 57, 58, 62, 62, 63, 67, 69, 70, 72, 74, 76, 76
Philipps, Hermann.....	4, 5, 21, 22, 29, 34, 36, 41, 42, 50, 50, 51, 51, 54, 57, 62, 67, 74
Schleyer, Johann Martin	5, 16, 22, 23, 23, 69
Temerov, Oleg (Темеров, Олег).....	8, 13, 18, 24, 31, 37, 45, 54, 61, 65, 78, 78

Lautans vödemas ini Volapük petradutölas.

Aisopos.....	4, 21, 36
Cartier-Bresson, Henri.....	15
Doyle, Arthur Ignatius Conan.....	8, 13, 18, 24, 31, 37, 45, 54, 61, 65, 69, 78
Goethe, Johann Wolfgang von.....	51
Khvalkov, Evgeny A. (Хвальков, Евгений Александрович).....	42, 51, 57, 62, 69, 76
Morgenstern, Christian	54
Roger, Frank.....	5, 29, 34, 67, 74
Saint-Exupéry, Antoine Marie Jean-Baptiste Roger de	6, 14, 19, 26, 32, 38, 44, 55, 60, 64, 72, 76
Zubiria, J. M.	60

Vöds nekösömik.

6, 9, 12, 19

Pösods anik pemäniotöl.

Barandovská-Frank, Věra	42
Bateman, Arthur Wigley	47
Bateman (Raftery), Mary Louisa Daubeny.....	47
Bateman, Thomas Arthur.....	47
Beran, Rolf.....	53
Bernthal-Hooker, Alan	48
Hotz, Gunther.....	57, 62
Morgenstern, Christian	53
Philipps, Hermann.....	4, 4, 48
Schleyer, Johann Martin	48, 67
Sleumer, Albert	16
Stanley, David.....	47
Temerov, Oleg.....	4
Wasilewski, Igor	4
Zé do Rock.....	53

Jenotem e nuns Volapükamufa.

6, 12 (sluds kadäma), 47 (,A. W. Bateman' e yegäds votik), 58, 63 (jenotem kadäma balid), 72 (liseds Volapükanas)

Dö noms Volapüka.

9, 11, 16, 25, 31, 35, 46, 70, 76 (dö geb datifa)